

ETANDIHA Enyanjula

Ehitabo hino hiroma hu bijamba hutandiha ohwa hiisi hiitu. Hiroma hu ngeri eyi Hatonda gatondamo ebiitu byosibyosi hu hyalo, ohuhirira erala omuutu oyu gaata hu hyalo gamuñambya obuvunanyiziwa owohuhirabiriranga. Ehindi, ehitabo hino hiroma hu ngeri eyi ehibi n'ohubonaabona ko n'ohufa byatandihamo. Hiraga engeri eyi ndimi ejenjabulo n'amawanga gatandihamo era hiroma nohu ngeri eyi Hatonda gatobola omuutu mulala, oyu baali ni balanga baati Yibbulayimu ko n'abejuhulu babe Abayudaaya, ohuba abaatu babe abenjabulo abehwehulire, bahalomera abaatu abandi hu bijamba hu maani n'amazima gage.

Ohun̄wa hu suula ey'ehumi n'ebiri ohwolera erala hu suula ey'amahumi ataanu, baloma hu byafaayo eby'amago ga Yibbulayimu n'agomusaani wuwe Yisaka n'aga Yakobbo ko n'abasaani ba Yakobbo ehumi n'ababiri aye ohuhirira erala omusaani oyu balanganga baati Yosefu.

Ehitabo hino hiraga engeri eyi Hatonda galabiriramo abaatu babe abo abenjabulo wayire nga baali badiidiri, abaatu abajumiryanga abahatonda abandi ni babeswanigirihise. Ehindi, ehitabo hino hiraga engeri eyi Hatondaasuubiramo abaatu babe ohumugondera n'ohugendera mu magira agamuñeesa ejono.

Ehitabo hino, njalala n'ehindi ehi balanga baati Ohunjunuha, n'Abaleevi n'Ohubala ko n'Amagambi Olwohubiri, Abayudaaya babiranganga baati "Amagambi" oba baati "Amagambi ga Musa."

Etandiha ya hiisi hiitu

- 1 Mu hutandiha, Hatonda gatonda egulu n'ehyalo.
- 2 Ehyalo hyali hinjumamo hiitu hyosihyosi, ni hiri anjo hiityo hiityo era ehiirema ni hiri hiisi njaatu hu maaji. Ng'Omwoyo wa Hatonda geereeranga hu maaji.
- 3 Ng'anjo Hatonda alagira ati, "Nabeno enjase," era nga yibajo.
- 4 Nga Hatonda abona enjase ni yiri ndanji era nga gaabula enjase hu hiirema.
- 5 Nga Hatonda alanga enjase ati, "Muusi" ng'ehiirema ahiranga ati, "Wiire." Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo oludaayi.
- 6 Nga nindi Hatonda alagira ati, "Nabeno ebbanga ntagati w'amaaji ohwawula amaaji hu gahye."
- 7 Nga Hatonda ataango ebbanga ohwawula amaaji aganamugulu mu bbanga n'aganasi. Era hiityo pohyali.
- 8 Nga Hatonda alanga ebbanga ati, "Egulu." Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohubiri.

⁹ Ng'ajo Hatonda alagira ati, "Amaaji hu hyalo gehumbaanie mu hifo hirala, ɳabено owoomu." Era hiityo pohyali.

¹⁰ Nga Hatonda alanga owoomu ati, "Hyalo," ng'amaaji agalanga ati, "Nyanja." Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiranji.

¹¹ Nga Hatonda alagira ati, "Ebiitu ebya hiisi hiha bimeruhe hu hyalo: ebimera ebirimmo owumo n'emisaala ejaama ebibala ni mulimo n'owumo." Era hiityo pohyali,

¹² ehyalo himeruhaho ebimera ebya hiisi hiha: emisaala ejaama ebibala ni mulimo n'owumo. Hatonda gahibona ni hiri hiranji.

¹³ Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohudatu.

¹⁴ Nga Hatonda alagira ati, "Leha ɳabено ebyaduha mu bbanga ohwawulanga omuusi n'owiire, biragenga endaalo n'ebiro n'emyaha

¹⁵ era byaduhenga ohuŋa ehyalo enjase." Era hiityo pohyali.

¹⁶ Nga Hatonda ahola ebyaduha ebibbala bibiri, ehyaduha ehhira obubbala ohwaduhanga mu muusi, n'ehyaduha ehitono ohwaduhanga owiire. Era ng'atonda n'emunyeenyenye.

¹⁷ Ng'ajo Hatonda abita mu bbanga biŋenga ehyalo enjase,

¹⁸ biŋugenga mu muusi n'owiire era byawulengajo ɳagati w'enjase n'ehiirema. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiranji.

¹⁹ Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohune.

20 Ng'ano Hatonda alagira ati, "Amaaji gabemo ebitonde eduuli era ηabenjo n'enyunji jigu-luhe mu bbanga."

21 Era Hatonda gatonda ebitonde ebibba ebya hiisi hiha, hiisi biramu era ebigenda mu maaji ebya hiisi hiha ko n'enyunji ejah ihihi. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiranji.

22 Nga Hatonda abinja ekabi abiroma ati, "Musaale mwale era mweyongere obungi, mwijule enyanja era n'enyunji jeyongere obungi huhyalo."

23 Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohutaanu.

24 Ng'ano Hatonda alagira ati, "Leha ehyalo hisaale hiisi hiitu ehiri n'obulamu: ebisolo ebyomu mago, ebitonde ebyenjalula hwiroba ko n'esolo ejomwisugu mu biha byajo." Era hiityo pohyali.

25 Nga Hatonda atonda ebyayo ebya hiisi hiha n'esolo ejomwisugu ejah ihihi hiha n'ebitonde ebyenjalula hwiroba. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiranji.

26 Ng'ano Hatonda aloma ati, "Hutonde omuutu mu hifaananyi hyefe, abe hyefe. Era banjuge enyeeni mu nyanja n'enyunji n'ebisolo ebyomu mago n'ehyallo hyosihyosi n'ebitonde byosibyosi ebigenda hwiroba."

27 Nga Hatonda awumba omuutu mu hifaananyi hihye ehyene,
mu hifaananyi hya Hatonda gamuwumba,
omusinde n'omuhasi polu gabawumba.

28 Ng'ano Hatonda abanja ekabi, abaloma ati,
"Musaale mwale mweyongere obungi, mwij-

jule ehyalo, muhiñuge. Muñuge enyeeni mu nyanja, hiisi nyuni era muñuge hiisi hitonde ehigenda hu hyalo."

²⁹ Nga Hatonda aloma abaatu abo ati, "Mbañaaye hiisi wumo era hiisi musaala ogwama ebibala n'owumo waagwo. Byosibyosi bija huba bibyo byahulya.

³⁰ Era hiisi hisolo hu hyalo, hiisi nyuni era hiisi hiiitu ehiramu ehigenda hu hyalo, kiñaaye enyaasi ohuba mere." Era hiityo pohyalı.

³¹ Nga Hatonda abona hiisi ehi gahola ni hiri hiranji bugali. Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwomukaaga.

2

¹ Mu ngeri eyo, ng'ohutonda hwegulu n'ehyalo n'ebiitü byosibyosi, huñwa.

² Oludaalo olwomusanvu ko lwole, Hatonda gaali ahenire emirimo jije josijosi era nga anjuumula hu ludaalo olwomusanvu.

³ Nga Hatonda aña oludaalo olwomusanvu ekabi, alufuula lwawufu hu jahye olwohuba nj'olu gañuumuliraho n'ahenire ohuhola omulimo ogwohutonda.

Adamu ni Kaawa

⁴ Bino nj'ebyalijo mu hutonda hwegulu n'ehyalo: MUSENGWA Hatonda ni gatonda egulu n'ehyalo,

⁵ ḥaali ḥaali misaala oba ebimera byosibyosi. Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda gaali ahiiri hutonyesa efula hu hyalo era ḥaali ḥaali muutu ow'ohulima.

6 Aye mu hiseera ehyo olume lwadoosanga eroba hiisi ḥaatu.

7 Ng'ajo MUSENGWA Hatonda awumba omuutu mwiroba ng'ahena amufuuŋamo omuuya ogw'obulamu mu suulu, ng'omuutu afuuha mulamu.*

8 Ng'ajo MUSENGWA Hatonda ategeha endimiro ebuŋwalyuba mu hifo ehi balanga baati Edeni, ng'anjamba omuutu oyu gawumba amuta omwo.

9 Era MUSENGWA Hatonda amesa emisaala ejisangaasa ohubona era emiranji ohulya. Nagati w'endimiro eyo, mwalimo omusaala oguleeta obulamu n'omusaala oguleetera omuutu ohumanya ehiranji n'ehibi.

10 Nahaani mu Edeni omwo mwasimuhamo olwabi olwajuhiiriranga endimiro eyo. Era olwabi olwo lweyabulamo esaga ene.

11 Olusaga olusooka balulanga baati Pisoni. Olwo lubita lwetoloola mu hyalo hy'e Kavira hyosihyosi omuli ezaabbu.

12 Era ezaabbu eyomu hyalo ehyo ndaŋi bugali, mulimo n'ebyahawoowo ebi balanga baati bbedula ko n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati sokamu.

13 Olusaga olwohubiri ni balulanga baati Gi-honi, lwetoloola mu hyalo hy'e Kuusi hyosihyosi.

14 Olusaga olwohudatu balulanga baati Tigiri-isi, lubita hutulo w'ebuŋwalyuba wa Busuuli. Olusaga olwohune balulanga baati Yufuleeti.

15 MUSENGWA Hatonda ni gaŋamba omuutu gamuta mu ndimiro Edeni, gamutamo

* **2:7 2:7 1 Kor 15:45**

ayirabirirenga. ¹⁶ Nga MUSENGWA Hatonda aloma omuutu ati, “Oli w’edembe ohulya hu bibala by’omusaala gwsigwosi hu misaala ejomu ndimiro

¹⁷ aye sooli n’ohulya hu bibala by’omusaala oguleetera omuutu ohumanya ehiranji n’ehibi olwohuba mu butuufu olu olibiryaho oja hufa.”

¹⁸ Nga MUSENGWA Hatonda aloma ati, “Sihiranji omuutu ohuba yenjene. Nja humuholerayo omuyeedi amusaanira.”

¹⁹ Ng’ajo MUSENGWA Hatonda atonda hiisi solo n’enyuni ohunjwa mwiroba. Ni gahena, ng’abinjirira omuutu abigulihe amasiina era hiisi ehi gabiranga, eryo nj’esiina lyahyo.

²⁰ Ng’omuutu aguliha ebyayo n’enyuni era n’esolo ejomwisugu amasiina. Aye Adamu sigasunamo tuyeedi amusaanira.

²¹ Olw’ehyo, MUSENGWA Hatonda gamuleetera ero ery’amaani, gañenuha. Ni gaali n’ajenenuha nga Hatonda amwomolamo olubafu ng’ahena asembajo n’enyama.

²² Ng’ajo MUSENGWA Hatonda aŋamba olubafu olugatusa mu musinde aluholamo omuhasi, ahena amumuŋirira.

²³ Adamu ni gabona hu muhasi, galoma ati, “Ono nj’egumba erinjooye mu magumba gange era mubiri ogunjooye mu mubiri gwange.

Baja humulanganga baati ‘muhasi,’
olwohuba bamutuhiiise mu musinde.”

²⁴ Olw’ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga genjimba n’omuhasi wuwe nga bombi bafuuha mubiri mulala.

25 Omusinde n'omuhasi wuwe baali majula aye ni banjumaho soni.

3

Ohwonoona hw'omuutu

1 MUSENGWA Hatonda gatonda esolo josijosi aye omusota gwali mugesigesi ohuhira josijosi. Ng'ano lulala guloma omuhasi guuti, "Kaho Hatonda galoma ati, 'Simulyanga hu bibala by'omusaala gwosigwosi hu misaala jomu ndimiro'?"

2 Ng'omuhasi agugobolamo ati, "Huli badembe ohulya hu bibala by'emisaala jomu ndimiro

3 ohutusaho Hatonda galoma ati, 'Simulyanga hu bibala by'omusaala oguli ɳagati w'endimiro era n'ohugunjambaho simugunjambangaho, ni muli hihola muja hufa.' "

4 Ng'omusota gumuloma guuti, "Mu butuufu simuja hufa.

5 Hiri hiityo olwohuba Hatonda amanyire ati olu muligulyaho, emoni jenywe jija hulimbuha era mwesi mube hya Hatonda, ohumanya ehirangi n'ehibi."

6 Omuhasi ni gabona ehibala hy'omusaala ni hiboneha bulanji era ni hisaanira ohulya nga gegomba ohuhirya olwohuba hyali hireeta amagesi, kale nga anoga alya. Ng'añaho ni wamwe yeesi owaali ɳalala ni naye.

7 Ng'ano emoni jaawe bombi jiiguha nga betegeera baati baali majula. Olw'ehyo bana-banabania amahoola g'emitiini, nga betaaho.

8 Egulo ni lyola, ng'Adamu n'omuhasi wuwe banjulira MUSENGWA Hatonda n'agenda mu

ndimiro. Ni baŋulira, behweha hu MUSENGWA Hatonda ɳagati mu misaala ejomu ndimiro.

⁹ Nga MUSENGWA Hatonda alanga Adamu amubuusa ati, “Oli ɳeena?”

¹⁰ Ng’Adamu amugobolamo ati, “Ni puliiye n’ogenda mu ndimiro, obuti bupambire nga nehweha olwohuba mbaye majula.”

¹¹ Ng’amubuusa ati, “Omanyire otye oti oli majula? Oliiye hu bibala by’omusaala ogu nahugaana ohulyaho?”

¹² Ng’Adamu amugobolamo ati, “Omuhasi oyu waapa ohubanga ni neese nj’owupaaye ehibala, nga ndya.”

¹³ Nga MUSENGWA Hatonda abuusa omuhasi ati, “Oholire hiina ehyo?”

Ng’omuhasi aloma ati, “Omusota nj’ogukoonjire, nga ndya.”

¹⁴ Nga MUSENGWA Hatonda aloma omusota ati, “Olwohuba ohoonjire omuhasi, osunire ehiraamo ohuhiraho ebyayo ko n’esolo josijosi ejomwisugu!

Onagenderenga hida
era onalyenga fuuhe
endaalo josijosi ej’obulamu buwo.

¹⁵ Era nja hutaaŋo obulabe
ɳagati wuwo n’omuhasi,
naŋagati w’olulyo lulwo n’olwomuhasi.
Omwana wuwe aja hutetenula omutwe gugwo
era weesi oja hubbonja ehibbonje hihye.”

¹⁶ Ng’aloma omuhasi ati,
“Nja huhwongeraho obulumi n’osaala
era oja husaaliranga mu bulumi.
Onajembenga hu wamwo

era aja huhunjuganga.”

- ¹⁷ Ng’aloma Adamu ati,
“Olwohuba oñulirihiise omuhasi wuwo,
walya hu hibala hy’omusaala ehi
nahugaana,
hu lulwo eroba lisunire ehiñwabo.
Onahalabanenga ko wasuna ehyohulya
endaalo josijosi ej’obulamu buwo.
- ¹⁸ Eroba linamerenga amajwa amahosa
n’amanani
era onalyenga bimera byomwisugu.
- ¹⁹ Onahahaluhanenga era watuyaana ko wasuna
ehyohulya
ohwola olu olyagama mwiroba,
olwohuba omwo pomu wañwa.

Era olwohuba oli loba,
mwiroba muweene omwo pomu olyagama.”
²⁰ Ebyo ni bañwa, ng’Adamu aguliha omuhasi
wuwe esiina ati Kaawa, olwohuba gaali aja
hufuuha nyina w’abaatu bosibosi.

²¹ Nga MUSENGWA Hatonda aholera Adamu
n’omuhasi wuwe ebyambalo mu byanjo,
ng’abambasa.

²² Nga MUSENGWA Hatonda aloma ati,
“Naahani omuutu afuhire hyefe, amanyire
ehiranji n’ehibi. Hutamuleha hunoga alye
hu musaala oguleeta obulamu ohuwangala
emirembe n’emirembe.”

²³ Nga MUSENGWA Hatonda amubbinga
ohunjwa mu ndimiro Edeni, amujindiha aje
alime eroba omu gamuwumba.

²⁴ Oluvanyuma lw’ohubbinga omuutu mu
ndimiro Edeni, Hatonda gaata ebuñwalyuba

w'endimiro abakerubbi n'epiima emasamasa ni yetala, ohuhuuma omuutu ohutalya hu musaala oguleeta obulamu.

4

Kayini n'Abbiri

¹ Ehiseera hyola, ng'Adamu aŋenyuha n'omuhasi wuwe Kaawa, ng'asuna ehida asaala Kayini. Nga Kaawa aloma ati, "MUSENGWA yebale ohuupa omwana omuseere."

² Oluvanyuma ng'asaala omwana owundi nga bamuguliha baati Abbiri. Ni bahula, Abbiri ng'aba mwayi w'etaama, Kayini ng'aba mulimi.

³ Ehiseera hyola, nga Kayini aŋira birala hu birime bibye ohunjonga eyiri MUSENGWA.

⁴ Ng'Abbiri aŋamba ndala hu taama jije eyaali endaayi mu husaaliwa, ayisala atusaamo ebitundu byayo ebyali ni bisinga ohuba ebisava abinjongayo. Nga MUSENGWA asiima ebi Abbiri garjonga,

⁵ aye ng'atala ebya Kayini. Ehyo nga hirunja Kayini bugali weene era gasusunjalal nomu moni.

⁶ Nga MUSENGWA abuusa Kayini ati, "Lwahiina oluŋire era wasusunjalal nomu moni?

⁷ Nja huhusiima singa ohola ebiranji. Aye n'otahola ebiranji, ehibi hibundaaye ḥa lwigi hyenda hihunjuge aye oli n'ohuhinjangula."

⁸ Ng'ano Kayini aloma mugandawe Abbiri ati, "Hutiine mu ndimiro." Ni baali ni bali eyo mu ndimiro, nga Kayini agwa hu mugandawe Abbiri, amwita.

⁹ Nga MUSENGWA abuusa Kayini ati, “Mugandawo Abbiri ali ne?”

Nga Kayini amugobolamo ati, “Simanyire, ndise omuhuumi wa muganda yange?”

¹⁰ Nga MUSENGWA aloma Kayini ati, “Oholire hiina ehyo? Amafugi ga mugandawo gaali hundiririra ohuṇwa mwiroba.

¹¹ Naahani oliho ehiṇwabo era kubbingire nomu loba erinyooye amafugi ga mugandawo.

¹² Onahalabanenga aye eroba sirinahwamirenga mere. Oja hubererera n'olerenga hu hyalo n'oṇuma aja weṇogoma.”

¹³ Ng'ajo Kayini aloma MUSENGWA ati, “O-o, ehibonerezo ehi wupaaye hibbala bugali era sisobola nahuhigumira.

¹⁴ Wumbingire ohuṇwa hwiroba lino era wumbingire n'ohuṇwa aja oli. Naahani nja hulerenga hu hyalo ni kaya aja neṇogoma era singa ḥabao oyu ndigwamo, alinjita.”

¹⁵ Nga MUSENGWA aloma Kayini ati, “Bbe sihija huba hiityo era yesiyesi alihwita, aja husuna ehyegalulo emirundi musanvu.” Nga MUSENGWA ata eraama hu Kayini hiisi amubona atamwita.

¹⁶ Nga Kayini ahena aṇwa mu moni ja MUSENGWA, atiina mu hyalo hy'e Noodi ebunjwalyuba w'Edeni.

¹⁷ Ng'ehiseera hyola, Kayini ajenyuha n'omuhasi wuwe era omuhasi wuwe ng'agwamo ehida asaala omwana musinde bamuguliha baati Enoka. Mu hiseera ehyo Kayini gaali alihutongola ehibuga era ng'ahitaho esiina ly'omusaani ati Enoka.

¹⁸ Ng'ano Enoka asaala Yiradi nga Yiradi asaala Mekuyayeri nga Mekuyayeri asaala Mesusayeeri nga Mesusayeeri asaala Lameeka.

¹⁹ Nga Lameeka aleeta abahasi babiri, omudaayi gaali nj'Ada, owohubiri gaali nje Ziira.

²⁰ Ng'Ada asaala Yabbaali semwana w'abo abamenya mu weema era abaayi b'ebiyayo.

²¹ Mugandawe gaali nje Yubbali, oyo nje semwana w'abo abahubbi b'ebidongo n'emirere.

²² Nga Ziira yeesi asaala omwana omusinde oyu balanganga baati Tubbali Kayini. Oyo gaali mubboti wa hiisi hiiitu ohunjwa mu byoma. Mboojo ya Tubbali Kayini gaali nje Naama.

²³ Olwola, nga Lameeka aloma abahasi babe ati,

“Ada ni Ziira

enywe abahasi ba Lameeka mupulirise,
muŋulire ebibono byange.

Ese, neeta omuutu olwohuba gaafumita,
neeta omuvubuka olw'ehisago ehi gaataho.

²⁴ Obanga owiita Kayini balimwegalula emirundi
musanvu,
balyegalula emirundi sanvu namusanvu
olwa Lameeka.”

²⁵ Ng'Adamu nindi aŋenyuha n'omuhasi
wuwe, asaala omwana museere nga bamuguliha
baati Seezi, mula n'aloma ati, “Hatonda gapaaye
omwana owundi mu hifo hy'Abbiri oyu Kayini
geeta.”

²⁶ Seezi ni gahula nga yeesi asaala omwana
museere bamuguliha baati Enosi.

Ebiseera ebyo mbebi baatu batandihiramo ohujumiryा MUSENGWA.

5

Ohuŋwa hw'Adamu ohwola hu Nuwa

¹ Luno nj'olwanji lw'amasiina g'abaatu abomu lulyo lw'Adamu. Hatonda ni gawumba omuutu, gamuwumba mu hifaananyi hihye.

² Gawumba omusinde n'omuhasi, ng'ahena abaŋa ekabi. Ng'abalanga ati baatu.*

³ Adamu ni gahena emyaha cikumi mwasatu, gasaala omwana museere owaali n'amufaanana, mu hifaananyi hihye ehyene era ng'amuguliha esiina ati Seezi.

⁴ Oluvanyuma lw'ohusaala Seezi, Adamu gahena emyaha lunaana, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

⁵ Nosinjosi Adamu gahena emyaha lwenda n'adatu, ng'afa.

⁶ Seezi ni gahena emyaha cikumi n'etaanu, ng'asaala Enosi.

⁷ Oluvanyuma lwa Seezi ohusaala Enosi, gahena emyaha lunaana namusanvu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

⁸ Nosinjosi, Seezi gahena emyaha lwenda ehumi n'ebiri, ng'afa.

⁹ Enosi ni gahena emyaha cenda, gasaala Kenani.

¹⁰ Oluvanyuma lw'Enosi ohusaala Kenani, gahena emyaha lunaana ehumi n'etaanu, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

* **5:2 5:2 baatu** Mu Lubbebbulaniya hiri ti "Adamu."

¹¹ Nosinjosi Enosi gahena emyaha lwenda n'etaanu, ng'afa.

¹² Kenani ni gahena emyaha sanvu, gasaala Mahalalyeri.

¹³ Oluvanyuma lwa Kenani ohusaala Mahalalyeri, gahena emyaha lunaana mu ana, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁴ Nosinjosi Kenani gahena emyaha lwenda n'ehumi, ng'afa.

¹⁵ Mahalalyeri ni gahena emyaha kaaga n'etaanu, gasaala Yaledi.

¹⁶ Oluvanyuma lwa Mahalalyeri ohusaala Yaledi, gahena emyaha lunaana mwasiatu, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁷ Nosinjosi Mahalalyeri gahena emyaha lunaana mu cenda n'etaanu, ng'afa.

¹⁸ Yaledi ni gahena emyaha cikumi nakaaga n'ebiri, gasaala Enoka.

¹⁹ Oluvanyuma lwa Yaledi ohusaala Enoka, gahena emyaha lunaana, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁰ Nosinjosi Yaledi gahena emyaha lwenda kaaga n'ebiri, ng'afa.

²¹ Enoka ni gahena emyaha kaaga n'etaanu, gasaala Mesuseela.

²² Oluvanyuma lw'Enoka ohusaala Mesuseela, ng'aba n'ekolagana endanji ni Hatonda ohuhena emyaha bidatu era gahena gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²³ Nosinjosi, Enoka gahena emyaha bidatu kaaga n'etaanu.

²⁴ Mu bulamu wuwe, Enoka gaali n'ekolagana endanji ni Hatonda era lwali lulala nga Hatonda amutusa mu hyalo muno n'ahiiri mulamu.

²⁵ Mesuseela ni gahena emyaha cikumi mukinaana namusanvu, gasaala Lameeka.

²⁶ Oluvanyuma lwa Mesuseela ohusaala Lameeka, gahena emyaha lusanvu kinaana n'ebiri ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁷ Nosinjosi, Mesuseela gahena emyaha lwenda kaaga namwenda, ng'afa.

²⁸ Lameeka ni gahena emyaha cikumi kinaana n'ebiri, gasaala omwana omuseere.

²⁹ Omwana oyo gamuguliha esiina ati nje Nuwa, n'aloma ati, "Omwana ono alituleetera ehiuumulo ohuŋwa mu huhalabana n'ohutegana ohwaja MUSENGWA ni gaholimira eroba."

³⁰ Oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Nuwa, Lameeka gahena emyaha bitaanu cenda n'etaanu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

³¹ Nosinjosi, Lameeka gahena emyaha lusanvu sanvu namusanvu, ng'afa.

³² Oluvanyuma lwa Nuwa ohuhena emyaha bitaanu, gasaala Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi.

6

Abaatu bonoonoha mu moni ja Hatonda

¹ Abaatu ni batandiiha ohweyongera obungi hu hyalo, basaala abaana bahaana.

² Ng'abaana ba Hatonda babona abahaana b'abaatu ni baali baŋoono, nga babaŋira ohuba

bahasi baawe ng'olu basiimanga mu myoyo jaaweabee.

³ Nga MUSENGWA aloma ati, "Sinja huleha muutu huwangaala emirembe n'emirembe olwohuba mubiri bubiri. Naahani aja huhenangaemyaha cikumi mwabiri jongene."

⁴ Mu hiseera ehyo era n'ebyalondaho, ɳaalijo Abanefuuli* hu hyalo era babasaala olu baana ba Hatonda banjenuuhanga n'abahaana b'abaatu. Ahale hale, Abanefuuli abo baali baatu ab'amaani era ni bamanyiheene.

⁵ Nga MUSENGWA abona ebibi by'omuutu ni biri bingi hu hyalo era hiisi hufumitiriza hw'ebinjeego bibye habuhyabuhya ni huli hu huhola bibi hyonjene.

⁶ Era ehyo hyanakuŋasa MUSENGWA, gehebulisa lwahiina gawumba omuutu.

⁷ Nga MUSENGWA aloma ati, "Nja husihirisa omuutu oyu samwene newumbira mutuse hu hyalo. Era omuutu n'esolo n'ebyenjalula hwiroba n'enyunni, nja hubisihiirisa olwohuba nehebulisa lwahiina nabitonda."

⁸ Aye wayire ebyo byali biityo, Nuwa niye gaali muhoda eyiri MUSENGWA.

Ebjambu hu Nuwa

⁹ Bino nj'ebjambu hu Nuwa: Nuwa mu mulembe gugwe gaali muutu mugwalaafu ni ɳajuma hyahumwenjambya. Era gaali n'ekolagana endaŋi ni Hatonda.

* **6:4 6:4 Abanefuuli** Ehibono ehyo mu Lubbebulaniya hitegeesa abaatu abehiwago era ab'amaani, abahabeehe.

10 Nuwa gaali n'abasaani badatu: Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi.

11 Abaatu hu hyalo baali mu gwa huhola bibi mu moni ja Hatonda era ni bejuuyye buhambwe bwojene.

12 Hatonda gabona ehyalo ni hyejuuyye bibi olwohuba hiisi muutu hu hyalo gaali hu gwahuhola bibi.

13 Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Ekomerero ya hiisi muutu yoolire olwohuba ehyalo hyejuuyye ebikolwa byawe ebibi. Naahani nja husihiriisa ehyalo n'abaatu bosibosi.

14 Olw'ehyo, baaja meeri mu musaala ogu balanga baati gofeeri. Emeeri eyo yija huba ya kalina era oyinshaheho kolansi mugati nohu mugulu.

15 Baaja meeri ey'efuuti bina n'ataanu obuleenji, obugalamu efuuti sanvu n'etaanu, obuleenji ηamugulu efuuti ane n'etaanu.

16 Lehaho amadegeyi ag'eyiici ehumi namunaana, ohene oteho n'omulyango mu mbafu. Emeeri eyo yija huba lya kalina edatu. **17** Nja huleeta amataba hu hyalo ohusihiriisa hiisi hiitu ehiramu. Era hiisi hiitu hija hufa.

18 Aye ndihola endagaano yange ni neewe. Ewe n'omuhasi wuwo n'abasaani babo ko n'abahasi baawe, muja hwingira mu meeri.

19 Era oja hwingisa hiisi hitonde mu meeri ohuba ni neewe ko binjone. Oja hwingisa bibiri bibiri, ehisinde n'ehihasi.

20 Oja hunjamba hiisi hiha hy'enyuni n'ehyesolo era hiisi hitonde ehigenda hwiroba,

ehihasi n'ehisinde mwingire ni nabyo mu meerि
bitasihiiiriha.

²¹ Oja huhumbaania hiisi hiha hy'emere,
obunge mu meerি. Ewe n'amago gago ko
n'ebitonde muja hulyangaho."

²² Era Nuwa gahola ebyo byosibyosi ng'olu
Hatonda gamulagira.

7

Hatonda ajindiha amataba hu hyalo

¹ Ehiseera hyola nga MUSENGWA aloma Nuwa
ati, "Ewe n'amago gago mwesimwesi, mwingire
mu meerি olwohuba oli mugwalaafu mu moni
jange mu mulembe guno.

² Namba hiisi hiha hy'ehisolo ehirongoofu
musanvu musanvu ehihasi n'ehisinde era ohene
onjambe bibiri bibiri hu bitali birongoofu ehihasi
n'ehisinde,

³ onjambe hiisi hiha hy'enyunи musanvu mu-
sanvu, ehihasi n'ehisinde byahasaala mu hyalo
olvanyuma lw'amataba.

⁴ Hiri hiityo olwohuba oluvanyuma lw'endaalo
musanvu ohun്ജwa olwa leero, nja hutonyesa
efula hu hyalo yigwe omuusi n'owiire ohuhena
endaalo amahumi ane. Era nja husihiirisa hiisi
hiitu ehiyeera ehi natonda."

⁵ Era Nuwa gahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA
gamulagira.

⁶ Mu hiseera ehi mataba gaali hu hyalo, Nuwa
gaali n'emyaha lukaaga.

⁷ Era Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe
ko n'abahasi baawe bengira emeeri ohun്ജona
amataba.

⁸ Ebisolo ebirongoofu n'ebitali birongoofu ko n'enyunni n'ebitonde byosibyosi ebigendera hwiroba

⁹ bibiri bibiri ehisinde n'ehihasi, byengira ni Nuwa mu meeri ng'olu Hatonda gamulagira.

¹⁰ Era oluvanyuma lw'endaalo omusanvu ejo, amataba gaaja hu hyalo.

¹¹ Nuwa ni gaali n'aŋesa emyaha lukaaga, mu mwesi ogwohubiri ng'ehumi namusanvu, esulo josijosi ohunjwa mwiroba jiiguha n'egulu lyosi nga liŋomoha.

¹² Era efula yajofumuha hu hyalo endaalo amahumi ane mu muusi n'owiire.

¹³ Hu ludaalo olwo olu efula yatandihiraho ohujofumuha, Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe badatu, Seemu ni Kaamu ni Yafeesi ko n'abahasi baawe, bengiraemeeri.

¹⁴ Bengira meeri nahiisi hiha hy'esolo ejomwisugu ko n'ebayayo, hiisi hitonde ehigenda hwiroba, hiisi hiha hy'enyunni, josijosi ejiri n'amabanya.

¹⁵ Hiisi bitonde byatiina bibiri bibiri eyiri Nuwa nga byengiraemeeri.

¹⁶ Ebisolo ebyengiraemeeri byali ehisinde n'ehihasi ebya hiisi hiha ng'olu Hatonda gamulagira. Nga MUSENGWA ahena amwigalira mugati.

¹⁷ Ohuhenera erala endaalo amahumi ane, amataba geyongera hu hyalo era amaaji geyongera ohuniina gadunda emeeri ohunjwa hwiroba.

¹⁸ Amaaji geeyongera bugali hu hyalo, emeeri niyo ni yiseeyeyya huseeyeyya hu mugulu w'amaaji.

19 Era amaaji geeyongera hweyongera bugali weene hu hyalo goola ohumiraho esozi endeenji josijosi njaasi w'eryuba.

20 Ni geeyongera obungi, gamiraho esozi endeenji n'ohuhiraho efuuti amahumi abiri.

21 Hiisi hitonde hu hyalo hyafa: enyuni n'ebayayo n'esolo ejomwisugu ko n'abaatu bosisbosí.

22 Hiisi hiiyu hu hyalo ehiri n'omuuya ogw'obulamu hyafa.

23 Mu ngeri eyo, MUSENGWA gasihirisa hiisi hiiyu ehiramu ehyali hu hyalo: abaatu n'esolo n'enyuni. Era owaŋonaho gaali nje Nuwa yenjene ko ni naabo aba gaali ni nabo mu meerí.*

24 Amataba gaahena hu hyalo endaalo cikumi n'ataanu.

8

Amaaji gomeera hu hyalo

1 Hatonda sigerabira Nuwa n'ebisolo byosibyosi ebi gaali ni nabyo mu meerí. Olw'ehyo, ganjindiha embenjo yafuuna hu hyalo ng'amaaji gahendera.

2 Mu hiseera ehyo, esulo hu hyalo jegalira ndijitusa maaji n'egulu lyosi lyaleherano ohujofumuha.

3 Amaaji geyongera ohuhendeera hu hyalo mu ndaalo cikumi mwataanu.

4 Mu ndaalo ejo, mu mwesi ogwomusanvu hu ludaalo olw'ehumi namusanvu, emeeri yihala hu lusozi Ararati.

* **7:23** **7:23** Luk 17:27

⁵ Amaaji hu hyalo geeyongera ohuhenderera erala era nga lulala omwesi ogw'ehumi esozi jaali jitandihire ohubonehahuho.

⁶ Ng'olvanyuma lw'endaalo amahumi ane, Nuwa gegulaño edinisa ly'emeeri.

⁷ Ng'añamba nahinywamalwa amutusa ewulafu. Ni gatula, ng'aguluha atiina era pogaagama ni getoloola hisi ñaatu ohwola olu maaji gomeera hu hyalo.

⁸ Ng'año añindiha enjuusi litiine libone obanga amaaji gomeeye hu hyalo.

⁹ Aye siryabona ña hugwa olwohuba ehyalo hyali hihiiri maaji mereere. Olw'ehyo, lyagamayo nga Nuwa atusa omuhono alinjamba alingisa mu meerri.

¹⁰ Ni ñabitaño endaalo musanvu, nga nindi alinjindiha ohuñwa mu meerri litiine libone oba amaaji gomeeye.

¹¹ Enjuusi lyagamayo ehy'egulo n'ahahoola ahabisi ah'omusaala omuzayiti mu hanwa! Ng'año Nuwa atgegeera ati amaaji gomeeye hu hyalo.

¹² Nga nindi abisyajo endaalo musanvu añindiha enjuusi, aye ni lyatiina, siryagobola.

¹³ Hu ludaalo oludaayi olw'omwesi omudaayi, Nuwa ni gaali n'añesa emyaha lukaaga namulala, amaaji gaali gomeeye hu hyalo. Hu ludaalo olwo, gawihulaho ehitundu hya hasolya h'emeeri ng'alengeesa ebulafu ng'abona amaaji ni gomeeye.

¹⁴ Mu mwesi ogwohubiri ng'abiri namusanvu, ehyalo hyali hyomeeye erala.

15 Ng'ango Hatonda aloma Nuwa ati,

16 "Naahani ewe n'omuhasi wuwo n'abasaani
babo ko n'abahasi baawe, mutule mu meeri.

17 Tusa hiisi hitonde ehibaaye ni hiri ni neewe
mu meeri: enyuni n'ebisolo era hiisi hitonde
ehigendera hwiroba, bisaale byale binjere hu
hyalo."

18 Nga Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani
babe ko n'abahasi baawe batula mu meeri.

19 Ebisolo byosibyosi ko n'ebitonde ebindi
ebigendera hwiroba byosibyosi n'enyuni josijosi,
hiisi hitonde ehiri hu hyalo ehya hiisi hiha
hyatula mu meeri.

20 Ng'ango Nuwa atongolera MUSENGWA ehi-
tuuti ohunjeeraho ejongo ng'anjamba hiisi hiha
hy'ehisolo n'enyuni enongoofu, abinonga eby-
ohye biguhuliha hu hituuti ohwo.

21 Nga MUSENGWA aŋunyira olusyololo aloma
mu mwoyo gugwe ati, "Sinja hunywaba hyalo
nindi olw'omuutu wayire hiisi ehi aŋeega hibi
ohunywa mu buŋere buwe. Era sinja husihiirisa
ebitonde n'amataba ng'olu nabisihiirisa.

22 "Ehyalo ni hihiriŋo,

ohuhoma n'ohuhungula ebirime,
ebiseera by'efula ko n'ebiyendobooli,
omuusi n'owiire,
sibija huhoma."

9

Hatonda ahola endagaano ni Nuwa

1 Nga Hatonda aŋa Nuwa n'abasaani babe ek-
abi aloma ati, "Musaale mwale era mweyongere
mwijule ehyalo.

² Esolo josijosi n'enyuni n'enyeeni mu nyanja ko n'ebitonde ebindi byosibyosi ebigendera hwiroba, binabatyenga. Era byosibyosi mbibaŋaaye ohuba ɳaasi wenywe, mu bijuge.

³ Mbaŋaaye hiisi hiit u ehiramu ehigenda ohuba mere yenywe. Ng'olu nabana ebimera, mbaŋa hiisi hiit u.

⁴ "Aye simulyanga enyama ehirimo amafugi olwohuba obulamu buli mu mafugi.

⁵ Era nja huvunaananga omuutu owiita owahye. Era nja huvunaana esolo eyiita omuutu n'omuutu owiita owahye.

⁶ "Hatonda gawumba omuutu mu hifaananyi hihye.
Olw'ehyo, hiisi owiita owahye,
yeesi baja humwitanga.

⁷ "Musaale mwale era mweyongere hu hyalo."

⁸ Ng'ano Hatonda aloma Nuwa n'abasaani babe ati,

⁹ "Kola endagaano yange ni nenywe n'olulyo lwenywe,

¹⁰ nga muweene omwo pomuli hiisi hitonde: enyuni n'ebayayo n'esolo ejomwisugu, ejo josijosi eji obaaye n'oli ni najo mu meer, ebitonde byosibyosi hu hyalo.

¹¹ Kola endagaano yange ni nenywe. Sinja husihiiresa hyalo n'amataba nindi oba ohusihiiresa ebiitu hu hyalo."

¹² Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Hano nj'ahaja ohuba ahabonero ah'endagaano ɳagati wange ni neewe ko n'ebitonde byosibyosi, endagaano ey'emirembe n'emirembe:

¹³ taaye olufudu lwange hu bireri era luja huba habonero ah'endagaano yange eyi ndageene ni neewe n'ehyalo hyosihyosi.

¹⁴ Olu naleetenga ebireri hwigulu byawiiha ehyalo, olufudu lwaboneha hu bireri,

¹⁵ nja huhebuliranga endagaano yange eyi kolire ni nenywe n'ebitonde byosibyosi ebya hiisi hiha. Sinja husihiirisa hyalo n'amataba nindi.

¹⁶ Hiisi olu lufudu lunajenga hu bireri, nja hulubonanga nga kebulira endagaano yange ey'emirembe n'emirembe eyiri ηagati wange n'ebitonde byosibyosi ebya hiisi hiha hu hyalo."

¹⁷ Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Aho nj'ahabonero h'endagaano ηagati wange n'ebitonde byosibyosi hu hyalo."

Abasaani ba Nuwa

¹⁸ Abasaani ba Nuwa abaanjwa mu meerि baali Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi. Era Kaamu nj'owaali semwana ya Kanani.

¹⁹ Abo bondatu nj'abaali abasaani ba Nuwa era mu bo pomwanjwa abaatuabeejula ehyalo.

²⁰ Nuwa gaali mulimi era nj'owatandiha ohulima emizabbibbu.

²¹ Lulala, ganywa hu mwenge ogwomu mizabbibbu, gameera ng'ajeneyuha mu weema n'ali wereere.

²² Kaamu semwana ya Kanani, gabona semwana n'ali wereere ng'atiina alomeraho abaganda babe bombi abaali ewulafu w'eweema.

²³ Aye Seemu ni Yafeesi banjamba olugoye balwanjulusa balulerejesa ni baluŋambiyye hu

mabega gaawe batiina hinyuma nyuma baludanya hu saawe. Era bamuwiiha ni batamuhejireho hubona wereere wuwe.

²⁴ Omwenge ni gwanwa hu Nuwa, gategeera ehi omusaani oyo omujere amuholire

²⁵ galoma ati,
“Ehiraamo hibe hu Kanani!
Era eyiri abaganda babe,
anaabenga mwidu asinga ohuba owa
ŋaasi.”

²⁶ Era galoma ati,
“Gebasiwe MUENGWA Hatonda wa Seemu!
Era Kanani afuuhe mwidu wa Seemu.
²⁷ Hatonda agalamye omujuluko gwa Yafeesi.
Yafeesi amenye mu weema ja Seemu.
Era Kanani afuuhe mwidu wuwe.”
²⁸ Oluvanyuma lwa mataba, Nuwa gahena emyaha bisatu mwataanu.
²⁹ Nosinjosi, Nuwa gahena emyaha lwenda n'ataanu, ng'afa.

10

Amawanga agajwa mu Nuwa

¹ Bino nj'ebinjamba hu Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi abasaani ba Nuwa, boosi basaala abaana oluvanyuma lw'amataba.

Abasaani ba Yafeesi

- ² Abasaani ba Yafeesi baali nje Gomeri ni Magogi ni Madayi ni Yovaani ni Tubbali ni Meseki ko ni Tirasi.
- ³ Abasaani ba Gomeri baali nj'Asukenaazi ni Lifaasi ko ni Togaluma.

- ⁴ Abasaani ba Yovaani baali nj'Elisa ni Talusiisi ni Kitimu ko ni Dodanimu.
- ⁵ Mu basaani abo nj'omwajwa abaatu abamenyanga mu matwale hu bizinga, hiisi baatu n'olulimi lwawe mu biha nomu mawanga gaawe.

Abasaani ba Kaamu

- ⁶ Abasaani ba Kaamu, baali nje Kuusi ni Mizulayimu ni Puuti ko ni Kanani.
- ⁷ Abasaani ba Kuusi, baali nje Seebba ni Kavira ni Sabbuta ni Laama ko ni Sabbuteka, Abasaani ba Laama, baali nje Seebba ko ni Dedani.
- ⁸ Kuusi gasaala Nimuloodi era Nimuloodi oyo nj'owasooka ohuba omusooli ow'amaani hu hyalo huno.
- ⁹ Era gaali muŋiimi hu lw'amaani ga MUSENGWA. C'ehifa hiromwa hiiti, "Hya Nimuloodi omuŋiimi ow'amaani olw'amaani ga MUSENGWA."
- ¹⁰ Mu husooka, owahabaha buwe waali mu hyalo hy'e Sinali ni bunjiriramo ebibuga Bbabberi n'Ereeki n'Akudi ko ni Kalune.
- ¹¹ Ohunwa mu hyalo hy'e Sinali, gatiina e Busuuli ng'atongola Nineeve ni Lekobbosi Yira ni Kala
- ¹² ko ni Leseni ḥagati wa Nineeve ni Kala ehibuga ehibbala.
- ¹³ Mizulayimu gaali semwana ya Ludimu n'Anamimu ni Lekabbimu ni Nafutukimu
- ¹⁴ ni Pasulusimu ni Kafutooli ni Kasulukimu, omu Bafirisuuti baasibuha.

- ¹⁵ Kanani gaali semwana ya Sidoni omudaayi
wuwe, ni Keesi
¹⁶ n'Abayebbusi n'Abamooli n'Abagirugaasi
¹⁷ n'Abahiivi n'Abaluki n'Abasiini
¹⁸ n'Abaluvada n'Abazemali n'Abahamasi.
 Oluvanyuma, ebiha eby'Abakanani nga bisas-aana.

¹⁹ Era esalo ey'Abakanani yanwa e Sidoni
ohutiina e Gerali nga yoola e Gaaza nindi nga
yitiina e Sodoma ni Gomora n'Aduma ni Zebboyi-imu
paka e Laasa.

²⁰ Abo nj'abasaani ba Kaamu mu biha byawe
nomu lulimi lwawe nomu matwale gaawe era
n'egwanga lyawe.

Abasaani ba Seemu

²¹ Era ni Seemu yeesi gasaala abaana. Muhulu
ya Seemu gaali nje Yafeesi.* Seemu gaali nje
sehulu y'abasaani b'Ebberi bosibosi.

- ²² Abasaani ba Seemu baali nje Elamu n'Asuuli
n'Alupakusaadi ni Luudi ko n'Alaamu.
²³ Abasaani b'Alaamu baali nje Wuuzi ni Kuuli
ni Geseri ko ni Miseki.
²⁴ Ng'anko Alupakusaadi asaala Seera nga Seera
asaala Ebberi.
²⁵ Ng'Ebberi asaala abaseere babiri. Mulala
hu bo gaali nje Peleegi olwohuba mu ndaalo
jije, abaatu basasaana. Mugandawe gaali nje
Yokutaani.
²⁶ Nga Yokutaani asaala Alumodaadi ni Serefu
ni Hazalumaveesi ni Yera
²⁷ ni Kadolaamu ni Wuzali ni Dikila

* **10:21 10:21 Yafeesi** Ebyanandihiva ebindi biroma biiti *Seemu muhulu ya Yafeesi*.

²⁸ n'Obbali n'Abbimayeeri ni Seebba

²⁹ n'Ofiri ni Kavira ko ni Yobbabbu. Abo bosibosi baali basaani ba Yokutaani.

³⁰ Etwale omu bamenyanga lyanwanga e Mesa lyatiina e Sefari mu hyalo ehy'esozi, ebuñwalyuba.

³¹ Abo nj'abasaani ba Seemu mu biha byawe nomu lulimi lwawe nomu matwale gaawe era n'egwanga lyawe.

³² Ebyo nj'ebiha by'abasaani ba Nuwa, hiisi muutu ng'olu lulyo lulwe lwali mu mawanga gaawe. Era mu bo pomwanwa amawanga agasasaana ehyalo hyosihyosi oluvanyuma lw'amataba.

11

Omunaala gw'e Bbabberi

¹ Halehale, abaatu bosibosi hu hyalo balomanga olulimi lulala.

² Ehiseera hyola nga basenguha ni bendula anjohumenya, banwa ebuñwalyuba boola mu hyalo ehiduleere e Sinali nga bamenya eyo.

³ Lulala behobana baati, "Bahyange, huhubbe amatafaali hugoohye bulanji weene." Era mu hiseera ehyo, baali batambisa amatafaali mu hifo hy'amabaale, ni kolansi mu hifo hy'omujehe.

⁴ Nga baloma baati, "Muhole hutongole ehibuga ehiri n'omunaala ogwola mwigulu hweholere esiina. Ehyo hija hutuyeeda ohutasalani-hira mu hyalo."

⁵ Aye nga MUSENGWA geeha ohuنجwa mwigulu ohubona ebibuga n'omunaala ebi baali ni baton-gola.

⁶ Ng'aloma ati, "Abaatu bano bali bulala era b'olulimi lulala. Ng'olu batandihire ohuhola ehyo, ڻajuma ehibategehire ohuhola ehija ohubahaya.

⁷ Muuje hwihe eyi bali hutabujule olulimi lwawe hiisi muutu atategeera ebi wahye aloma."

⁸ Olw'ehyo, MUSENGWA gatiina ng'abasalaania hu hyalo hyosihyosi nga baleheraño ohutongola ehibuga.

⁹ C'ehifa ehifo ehyo bahiranga baati Bbabberi, olwohuba eyo peyi MUSENGWA gatabujula olulimi lw'abaatu hu hyalo. Ng'ahena abasalaania mu hyalo hyosihyosi.

Ohuنجwa hu Seemu ohwola hu Yibbulaamu

¹⁰ Bino nj'ebinjamba hu Seemu: Emyaha ebiri oluvanyuma lw'amataba, Seemu ni gaali n'anjesa emyaha cikumi, gasaala Alupakusaadi.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohusaala Alupakusaadi, Seemu gahena emyaha bitaanu, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹² Alupakusaadi ni gahena emyaha adatu n'etaanu, gasaala Seera.

¹³ Oluvanyuma lw'Alupakusaadi ohusaala Seera, gahena emyaha bine n'adatu, ng'asaala

abaana abandi abaseere n'abahaana.*

¹⁴ Nga Seera ahena emyaha adatu, ng'asaala Ebberi.

¹⁵ Oluvanyuma lw'ohusaala Ebberi, Seera gahena emyaha bine n'adatu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁶ Ebberi ni gahena emyaha adatu neene gasaala Peleegi.

¹⁷ Oluvanyuma lw'ohusaala Peleegi, ng'Ebberi ahena emyaha bine n'adatu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

¹⁸ Peleegi ni gahena emyaha adatu, gasaala Reewu.

¹⁹ Oluvanyuma lw'ohusaala Reewu, Peleegi gahena emyaha bibiri namwenda ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁰ Reewu ni gahena emyaha adatu n'ebiri gasaala Serugi.

²¹ Oluvanyuma lw'ohusaala Serugi, Reewu gahena emyaha bibiri namusanvu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²² Serugi ni gahena emyaha adatu gasaala Naholi.

²³ Oluvanyuma lw'ohusaala Naholi, Serugi gahena emyaha bibiri ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁴ Naholi ni gahena emyaha abiri namwenda, gasaala Teera.

* **11:13 11:13 11:12,13** Mu Lubbebbulaniya (Luk 3:35,36 ni Tand 10:24) emyaha adatu n'etaanu, gasaala Kayinani. 13 Oluvanyuma lw'ohusaala Kayinani, Alupakusaadi gahena emyaha bina mwasatu ng'asaala abaana abandi abahaana n'abaseere nga ko afa. Kayinani ni gahena emyaha cikumi mwasatu, gasaala Seera, Kayinani gahena emyaha bisatu mwasatu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁵ Oluvanyuma lw'ohusaala Teera, Naholi gahena emyaha cikumi n'ehumi namwenda ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

²⁶ Oluvanyuma lwa Teera ohuhena emyaha sanvu, gasaala Yibbulaamu ni Naholi ko ni Harani.

²⁷ Bino nj'ebijamba hu Teera: Teera gasaala Yibbulaamu ni Naholi ko ni Harani. Nga Harani asaala Luuti.

²⁸ Saawe Teera ni gaali n'ahiiri mulamu, nga Harani afira e Wuuli ehyalo hy'Abakaludaaya omu bamusaalira.

²⁹ Ng'ano Yibbulaamu ni Naholi baleeta abahasi. Omuhasi wa Yibbulaamu gaali nje Salaayi, omuhasi wa Naholi gaali nje Mirika omuhaana wa Harani. Harani gaali n'abahaana babiri: Mirika ko ni Yisika.

³⁰ Salaayi gaali mugumba.

³¹ Nga Teera aŋambaa Yibbulaamu omusaani wuwe ni Salaayi omulya wuwe ko n'omwiju hulu wuwe Luuti omwana wa Harani banjwa e Wuuli ehyalo hy'Abakaludaaya batiina mu hyalo hy'e Kanani. Ne ni boola e Harani, nga bamenya eyo.

³² Teera gahena emyaha bibiri n'etaanu ng'afiira eyo e Harani.

12

Yibbulaamu atiina e Kanani

¹ Lulala MUSENGWA galoma Yibbulaamu ati, "Nwa mu gwanga liryo nomu hiha hihyo ko nomu hidaala hya lataawo otiine mu hyalo ehi nahahulage.*

* **12:1** **12:1** Bik 7:3

2 “Nja huhufuula egwanga ery’amaani
era nja huhunja ekabi,
nja huhufuula omuutu ow’eñono
era abandi baja husuna ekabi olw’ewe.

3 Nja hunja ekabi abo abahuña ekabi
era nja hunjwaba oyo ahunjwaba
era abaatu bosibosi hu hyalo

baja husuna ekabi ni babita mu ewe.”*

4 Olw’ehyo Yibbulaamu gañwa e Harani
ganjamba engira gatiina ng’olu MUSENGWA gamuloma. Era Luuti yeesi gatiina ni naye. Yibbulaamu gaali ali n’emyaha sanvu n’etaanu aña
ganjwera e Harani.

5 Nga Yibbulaamu ajamba engira atiina ni
Salaayi omuhasi wuwe n’ebiitu byawe byosi-
byosi ebi baali ni nabyo. Batiina ni Luuti
omusaani wa mugandawe n’abeedu babe aba
gasuna n’ali e Harani. Bañamba engira batiina
mu gwanga ly’e Kanani era nga boola.

6 Yibbulaamu n’abaatu aba gaali ni nabo
bagenda mu gwanga eryo nga boola mu hifo
ehi balanga baati Sekemu, añaali omutumba
omubba ogwa Moole. Mu hiseera ehyo,
Abakanani baali bamanya mu gwanga eryo.

7 Ng’ano MUSENGWA abonehera Yibbulaamu
amuloma ati, “Nja hunja olusaaye lulwo ehyalo
hino.” Nga Yibbulaamu atongolera MUSENGWA
owamubonehera ehituuti ehyohunjeerah
enjongo mu hifo ehyo.

8 Yibbulaamu gañwa ajo gatiina mu hyalo
ehy’esozi ehiri ebuñwalyuba w’e Bbeseeri

* **12:3 12:3** Tand 18:18; 22:18; 26:4; Bik 3:25; Bag 3:8

ng'ahomeha eyo eweema yiye. Bbeseeri hyali hu lubega lw'ebugwalyuba, Ayi ni hiri hu lubega lw'ebuŋwalyuba. Ng'atongolera MUSENGWA ehituuti ehy'ohumunjeeraho ejongo mu hifo ehyo, ng'amujumiryanga.

⁹ Ehiseera hyola nga Yibbulaamu geyongera ohugenda n'atiina mu twale ly'e Negevu.

Yibbulaamu atiina e Misiri

¹⁰ Enjala yagwa mu hyalo hy'e Kanani nga Yibbulaamu n'omuhasi wuwe behirira batiina e Misiri ohubaaho eyo olwohuba enjala yaali mbitiirifu.

¹¹ Ni baali huupi ohwola e Misiri, Yibbulaamu galoma Salaayi omuhasi wuwe ati, "Wange ese manyire ti oli muhasi muŋoono.

¹² Era abaatu b'e Misiri ni baja huhubona, baaja humanya baati oli muhasi wange. Ehyo, hijja hupweramo ohunjita, bahwegoboseho.

¹³ Olw'ehyo olomanga oti oli mboojo yange, hamunga bambisyा bulaji naŋonia obulamu wange olw'ewe ohuloma otyo."

¹⁴ Yibbulaamu ni goola e Misiri, Abamisiri babona Salaayi n'ali muhasi omuŋoono bugali.

¹⁵ Abahungu ba Falaawo* ni baheja hu Salaayi, batiina nga bamupaaha eyiri Falaawo ng'olu ali muhasi muŋoono. Era bamuŋira mu lubiri lwa Falaawo.

¹⁶ Falaawo gabisya Yibbulaamu bulaji hulwa Salaayi. Ng'aŋa Yibbulaamu etaama n'enjombe n'engamiya esinde n'ekasi ni nasugirya ko n'abeedu abahasi n'abasinde.

* **12:15 12:15** *Falaawo* hitegeesa hiiti "habaha."

¹⁷ Ne MUSENGWA galeetera Falaawo n'amago gage ohulwala olwa Salaayi muha Yibbulaamu.

¹⁸ Olw'ehyo, Falaawo galanga Yibbulaamu gamuloma ati, "Hiina hino ehyo ehi waakola? Lwahiina siwandomera oti Salaayi muhasi wuwo?

¹⁹ Lwahiina waloma oti Salaayi mboojoyo? Olw'ohuloma otyo, c'ehyagira namuṇira ni nenda abe muhasi wange. Kale omuhasi wuwo nj'oyo, mutiine."

²⁰ Ng'ajo Falaawo alagira abahungu babe babbinge Yibbulaamu n'omuhasi wuwe n'ebiit u bilbye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, aŋwe mu gwanga ly'e Misiri.

13

Yibbulaamu ni Luuti bawuhana

¹ Ng'ajo Yibbulaamu aŋwa e Misiri aniinani-na n'omuhasi wuwe n'ebiit u bilbye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, atiina mu lulafu lw'e Negevu. Era Luuti gatiina ni naye.

² Yibbulaamu gaali n'obuŋinda bungi ow'ebayo n'efeeza ko n'ezaabbu.

³ Ni ganwa e Negevu gatiinanga n'asega ḥano ni naŋala ohwola olu goola e Bbeseeri, ehifo ehiri ḥagati wa Bbeseeri ni Ayi aŋa gaali n'ahomehire eweema yiye oludaayi.

⁴ Mu hifo ehyo pomu Yibbulaamu gaali n'atongoye ehituuti ehyohuŋeeraho ejongo era aŋo paŋa gajumirihisyanga MUSENGWA.

⁵ Naahani Luuti yeesi gaali n'etaama n'embusi n'enjombe ko n'abeedu.

⁶ Kale olw'obungi w'ebayo ebi Yibbulaamu ni Luuti baali ni nabyo, banjuma ḥa hwayira anjahena. Olw'ehyo baali sibasobola humenya ḥjalala.

⁷ Era nga ḥabano obuyoga ḥagati w'abaayi ba Yibbulaamu n'aba Luuti. Mu hiseera ehyo, Abakanani n'Abapereezi boosi baali bamenya mu gwanga eryo.

⁸ Nga Yibbulaamu aloma Luuti ati, "Sihi-riŋi ohuba n'obuyoga ḥagati weefe oba ḥagati w'abaayi bange n'ababo olwohuba huli balebe.

⁹ Ehyalo hibbala, osobola ohusalano ḥneena aŋa wenda ohumenya. Olw'ehyo, hwawuhane era ewe onatiina hu lubega lw'omuhono omugooda, ese nja hutiina hu mulungi. Onatiina hu mulungi, ese nja huŋamba engira tiine hu mugooda."

¹⁰ Nga Luuti agangamusa emoni alengera ero ba egimu mu hifo ehiduleere ohuupi n'olwabi Yoludaani ni mulimo amaaji agahena hyomu Edeni endimiro ya MUSENGWA, hyomu hyalo hy'e Misiri n'olengereeye olw'e Zowaali. Luuti gaasi-imma ehifo ehyo. Mu hiseera ehyo, MUSENGWA gaali ahiiri husihiirisa Sodoma ni Gomora.

¹¹ Nga Luuti gesalirano ohunira ero ba egimu mu hifo ehiduleere ohuupi n'olwabi Yoludaani. Era Luuti gaŋamba engira gafuluha ng'atiina ebunŋwalyuba. Kale nga bawuhana baatyo.

¹² Yibbulaamu niye gamenya mu hyalo hy'e Kanani ne Luuti gatiina gamenya ḥaapi n'ehibuga mu hifo ehiduleere ehy'e Sodoma.

¹³ Aye abaatu b'e Sodoma baali babbengi era ni bahola ebibi ebya hiisi ngeri mu moni ja

MUSENGWA.

Hatondaasuubisa Yibbulaamu

¹⁴ Luuti n'ahenire ohusenguhu, MUSENGWA galoma Yibbulaamu ati, "Gangamusa emoni oheje mu maniino nomu mehiriro, ohene oheje ebuñwalyuba n'ebugwalyuba.

¹⁵ Ewe n'abejuhulu babo, nja hubanja ehyalo ehyo, hibe hyenyewe emirembe n'emirembe.

¹⁶ Abejuhulu babo nja hubafuula bangi ni batabaliha hy'omujehe. Era singa omuutu asobola ohubala omujehe, aja husobola n'ohubala abejuhulu babo.

¹⁷ Tiina ogende n'olambuula obugalamu n'obuleeni w'ehyalo ehi ndi huhuña."

¹⁸ Ng'ango Yibbulaamu adunda eweema jije afulusa amago atiina amenya e Kebbulooni aŋaapi n'emitumba j'e Mamule. Ng'atongolera MUSENGWA ehituuti ehyohuŋeeraho ejongo mu hifo ehyo.

14

Yibbulaamu ayeeda Luuti

¹ Mu hiseera ehyo, Amulafeeri habaha w'e Sinali* ni Ariyooki habaha w'Erasaali ni Kedolawomeeri habaha w'Elamu ni Tidali habaha w'e Goyiimu,

² basoola ni Bbeera habaha w'e Sodoma ni Bbiruusa habaha w'e Gomora ni Sinaabbu habaha w'Aduma ni Semebbeeri habaha w'e Zebboyiimu ko ni habaha w'e Bbeera (oba Zowaali).

* **14:1 14:1 Sinali** oba "Bbabbulooni."

³ Abahabaha abataanu bosibosi benimba, basoosa bala abane mu hiiho eri balanga baati Sidimu oba erungu ly'Enyanja Enjumamo Ehiramu.

⁴ Baali bahanire emyaha ehumi n'ebiri ni bali naasi wa habaha Kedolawomeeri. Nga mu mwaha ogw'ehumi nedatu bamujeemera.

⁵ Mu mwaha ogw'ehumi n'ene, Kedolawomeeri n'abahabaha bala abadatu, batiina basoosa abahabaha abataanu nga banjangula Abareefa mu Asuterosi Kalumayimu n'Abazuuzi e Kaamu n'Abbeemi e Saave Kiriyasayimu

⁶ ko n'Abakooli e Seyiri mu hyalo ehy'esozi. Nga bababbinga baboosa Elupalaani huupi n'olulafu.

⁷ Ni bahena, bagamayo Eni Misapaati (oba e Kadesi), nga banjangula abaatu bomu twale ly'Abameleki lyosiryosi era bahubba n'Abamooli abaali ni bamenya e Kazazoni Tamali.

⁸ Oluvanyuma lwa bahabaha bala abane ohunjangula, balumba abahabaha bala abataanu. Nga habaha w'e Sodoma ni habaha w'e Gomora ni habaha w'Aduma ni habaha w'e Zebboyimu ni habaha w'e Bbeera oba Zowaali, batiina mu hiiho hy'e Sidimu[†] ohusoosa

⁹ Kedolawomeeri habaha w'Elamu ni Tidali habaha w'e Goyiimu n'Amulafeeri habaha w'e Sinali ko ni Ariyooki habaha w'Erasaali. Baali abahabaha bane ni basoosa abahabaha bataanu.

¹⁰ Ehiiho hy'e Sidimu hyali hyejuuye amalongo ga kolaasi era abahabaha b'e Sodoma ni Gomora

[†] **14:8 14:8** Sidimu oba "ameeho g'enyanja ejumamo ehiitu ehiramu."

ni badulumanga nga bagwamo, abandi nga badulumira mu hyalo ehy'esozi.

11 Ng'abahabaha abane abo, banyaga ebiitu byosibyosi mu Sodoma ni Gomora n'ebyohulya byosibyosi nga bahena betiinira.

12 Era banjiriramo ni Luuti omusaani wa muganda ya Yibbulaamu n'ebiitu bibye olwohuba gaali amenyire e Sodoma.

13 Mulala hu bakabonawo, gatiina ng'alomera Yibbulaamu Omubbebbulaniya ati Luuti yeesi gaali alutiiniyemo. Yibbulaamu gaali amenyire huupi n'emitunga ja Mamule Omwamooli, muganda y'Esukoli ni Aneri. Abadatu abo bosibosi baali bameeri ba Yibbulaamu.

14 Yibbulaamu ni ganjulira ati banjiriyeemo ni Luuti omwana wa mugandawe, ng'ayungula enje ery'abaatu bidatu ehumi namunaana aba basaalira mu mago gage era ni bali batendehe. Balonda hu bahabaha abo abane nga babagaana mu hifo ehi balanga baati Daani.

15 Nga mu wiire, Yibbulaamu agabaniamo abasooli babe ohubalumba, nga babahubba bababbinga ohwola e Kobba, ehy'engulu n'olengereeye e Damasiko.

16 Ng'agobosa Luuti n'ebiitu bibye byosibyosi n'abahasi ko n'abaatu abandi.

17 Oluvanyuma lwa Yibbulaamu ohunjangula Kedolawomeeri n'abahabaha abandi, habaha ow'e Sodoma gatiina ohwagaanana ni naye mu hiiho eri balanga baati Saave. Ehihi ehyo anandi bahiranganga baati lwiho lwa habaha.

18 Ng'ano Melukezedeki habaha w'e Saalemu[‡]

[‡] **14:18 14:18** Saalemu oba "Yerusaalemu."

abañirira emere n'omwenge ogwomu mizabibbu. Melukezedeki gaali musengi wa Hatonda Ali Namugulu Obugali.

¹⁹ Nga Melukezedeki aloma ati,
“Hatonda Ali Namugulu Obugali,
owatonda egulu n'ehyalo,
ane Yibbulaamu ekabi.

²⁰ Era anjeeewe ejono Hatonda Ali Namugulu
Obugali,
ahuñambiyeho wañangula abalabe babo.”

Ng'ajo Yibbulaamu ajamba hirala ehy'ehumi
ehy'ebyo ebi ganyaga, anja Melukezedeki.

²¹ Ng'ajo habaha w'e Sodoma aloma Yibbulaamu ati, “Kusunga wuupe abaatu aba ogobohiise aye osigase ebiitu.”

²² Ne Yibbulaamu ng'aloma habaha w'e
Sodoma ati, “Kolire endagaano ni MUSENGWA
Hatonda Ali Namugulu Obugali, owatonda egulu
n'ehyalo,

²³ ti sinja huñira hiitu hihyo hyosihyosi wayire
ahahoba h'engayito oba olubuuzi olwohuba
ohanda waloma oti, ‘Yibbulaamu gagaganalira
mu biitu byange.’

²⁴ Nañuma ehi nja ohuñira ohutusaho ebi
basooli bange baliyiye. Aye Aneri ni Esukoli ni
Mamule, bali n'ohuñiraho omugabo olwohuba
batiinire ni neese mu lutalo luno.”

15

Hatonda aholo endagaano ni Yibbulaamu

¹ Ebyo ni byañwa, nga MUSENGWA aloma Yibbulaamu mu hwolesewa ati,
“Yibbulaamu otatya,

ndiise engabo yiyo
era nja huhuña omuhemba ogw'amaani."

² Aye nga Yibbulaamu amugobolamo ati,
"O MUSENGWA Omwene Buñangi, ehyo sihija
hunjeeda olwohuba mbula mwana, Eliyezeeri
ohunjwa e Damasiko nje aja husikira ebyange."

³ Nga Yibbulaamu ameedaho ati, "Musengwa,
ohiiri huupa hu mwana, Elyeza omwidu wange
nje aja ohuba omusika wange."

⁴ Ng'ajo MUSENGWA aloma Yibbulaamu ati,
"Omwidu wuwo oyo, sinje aja ohuba omusika
wuwo aye omwana omuseere ohunjwa mu
tumbu jijo, nje aja ohuba omusika wuwo."

⁵ Ng'ajo MUSENGWA amutusa ebulafu
w'eweema amuloma ati, "Heja ḥamugulu obale
emunyeenyē ejo hanye osobola. N'abejuhulu
babō boosi baatyo pobaliba obungi."*

⁶ Nga Yibbulaamu afugiirira ebi MUSENGWA
gamuloma era ng'amubala ohuba mugwalaafu.*

⁷ Nga Hatonda nindi amuloma ati, "Ndiese
MUSENGWA owahutusa e Wuuli mu hyalo
hy'Abakaludaaya ohuhuña ehyalo hino."

⁸ Aye nga Yibbulaamu amuloma ati, "O MUSENGWA
Omwene Buñangi, nja humanyira hu hi ti
nja hunjira ehyalo hino?"

⁹ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Ndetere
ejombe esodi n'embusi omulusi ko n'emiigu,
josijosi ni jiri j'emyaha edatu ohene oleete
enuuusi n'enjiwa eperepere."

¹⁰ Nga Yibbulaamu amujirira ebiitu
ebyo byosibyosi. Ni gahena ohubibaaga

* 15:5 15:5 Bar 4:18 * 15:6 15:6 Bar 4:3; Bag 3:6; Yak 2:23

ng'abyanulamo nabiri nabiri. Ni gahena, ng'atiina n'apanga ebitundu bya hiisi hyayo ebi gaanulamo ni birengereene aye enuusi n'enjiiwa gabireha n'atanuyuemo nabiri.

¹¹ Ng'esega jinwa eyi jañwera ni jenda ohulya enyama aye Yibbulaamu ng'ajnjema.

¹² Esaawa ni yaali ni yenda ohugwa mu maaji ng'ero ery'amaani liñamba Yibbulaamu. Era ehiirema ehitiisa nga hiba aña gaali.

¹³ Ng'ano MUSENGWA aloma Yibbulaamu ati, "Nenda ohimanye oti abejuhulu babo baja huba babuli mu gwanga eritali lyawe, baliba beedu era baligada ohuhena emyaha bine.

¹⁴ Aye nja hugadya abo abalibahosa owiidu. Oluvanyuma abejuhulu babo abo, balinjwayo n'ebiit u ebyene ebingi.

¹⁵ Aye ewe oja hufa n'onjangaaye era otiine e magombe eyiri abasehulu babo, miyaaya.

¹⁶ Era ni bahenireyo emyaha bine, baligobola ñano olwohuba ebibi by'Abamooli bihiiri hunjera ohwola aña nja hubabonerehesa, mbatuse mu hyalo muno omu bamenyire."

¹⁷ Esaawa ni yagwa mu maaji era ehiirema hyanjamba, ehiitu ni hirimo amanda agaduha omuliro nga hibita ñagati w'enyama j'ebayayo n'enuusi ko n'enjiiwa yira.

¹⁸ Era hu ludaalo olwo MUSENGWA gahola endagaano ni Yibbulaamu ati, "Olulyo lulwo ndunjaaye ehyalo hino, ohunjwa hu lwabi lw'e Misiri ohwola hu lwabi Yufuleeti,

¹⁹ ehyalo omwihaaye Abakeeni n'Abakenizi n'Abakadumooni

²⁰ n'Abahiiti n'Abapereezi n'Abareefa,

21 n'Abamooli n'Abakanani n'Abagirugaasi ko n'Abayebbusi."

16

Agali ni Yisimayiri

1 Mu hiseera ehyo, Salaayi muha Yibbulaamu gaali ahiiri husaalaho mwana. Aye gaali ali n'omwidu, omuhaana Mumisiri oyu balanganga baati Agali.

2 Nga Salaayi aloma Yibbulaamu ati, "Wange, ng'olu MUSENGWA ahiiri huupa hu mwana, anjenuha n'omwidu wange hamunga gaasaalira hu omwana."

Nga Yibbulaamu afugiirira ehi Salaayi gamuloma.

3 Mu hiseera ehyo, baali bahanire emyaha ehumu ni bali mu gwanga ly'e Kanani. Nga Salaayi anjamba Agali omuhaana Mumisiri amuña wamwe Yibbulaamu ohufuuha muhasi wuwe.

4 Nga Yibbulaamu anjenuha n'Agali era ng'aba hida.

Agali ni gabona n'ali hida, gatandiha ohunyooma musengwawe Salaayi.

5 Nga Salaayi aloma Yibbulaamu ati, "Ndiiwe ogira ni banyooma. Nahuña omwidu wange ohuba muhasi wuwo. Naahani gambisyamo emoni olwohuba mbo ali hida. Aye MUSENGWA omwene asale omusango ḥagati wange ni neewe."

6 Nga Yibbulaamu amugobolamo ati, "Omwidu wuwo ali ḥaasi wuwo, kale hola ehi onende.

Ng'ano Salaayi atandiha ohubisya Agali bubi, ehyanjwamo ng'amudulumaho."

⁷ Malayika wa MUSENGWA nga gagaana Agali hu sobere mu lulafu. Esobere eyo yaali hu ngira eyitiina e Suuri.

⁸ Nga malayika amubuusa ati, "Agali omwidu wa Salaayi, ojwa neena era oja neena?"

Ng'Agali amugobolamo ati, "Ndi huduluma hu Salaayi musengwa yange."

⁹ Nga malayika wa MUSENGWA amuloma ati, "Yagama eyiri musengwawo, omugondere."

¹⁰ Nga malayika wa MUSENGWA ameedaho ati, "Nja huhuňa abejuhulu abeene abangi ni batabaliha."

¹¹ Nga malayika wa MUSENGWA amuloma ati, "Oli hida

era oja husaala omwana museere.

Olimuguliha esiina oti Yisimayiri,*

olwohuba MUSENGWA amanyire ng'olu oli hubonaabona.

¹² Omwana oyo aja huba wahibbuuli hya nasu-giryा eyomwisugu,

aja hunjirinjananga hiisi muutu

era hiisi muutu aja humujirinjananga,

aja huba wabulabe eyiri abaganda babe bosibosi."

¹³ Ng'ano Agali aja MUSENGWA owaloma ni naye esiina ati, "Ndiwe Hatonda owumbona." Ehyo gahiroma olwohuba galoma ati, "Mbwene oyo owumbona."

* **16:11 16:11** *Yisimayiri* hitegeesa hiiti "Hatonda anulira."

14 C'ehyanjwaho balanga esobere eyo eyiri ηagati wa Kadesi ni Bberedi baati Bberirakalooyi† era esobere eyo ehirinjo n'olwa leero luno.

15 Ehiseera ni hyola ng'Agali asaalira Yibbulaamu omwana museere era nga Yibbulaamu amuguliha esiina ati nje Yisimayiri.

16 Yibbulaamu gaali n'emyaha cinaana namukaaga aja Agali gasaalira Yisimayiri.

17

Endagaano eyinjamba hu huhomola

1 Yibbulaamu ni gaali n'anjesa emyaha cenda namwenda, nga MUSENGWA amubonehera amuloma ati, "Ndiise Hatonda Omwene Bunjangi wosiwosi, nenda bungonderenga era oholenga ebirunjamu.

2 Nja hunywania endagaano yange ni neewe era nja huhuṇja abejuhulu abeene abangi."

3 Ng'aṇo Yibbulaamu ahubba amafuha ajumiryā Hatonda. Nga Hatonda amuloma ati,

4 "Yino nj'endagaano yange ni neewe, oja huba sehulu w'amawanga.

5 Sibahihulanga baati Yibbulaamu aye ηaahani ndiiwe Yibbulayimu olwohuba kufuuye sehulu w'amawanga.*

6 Nja huhwasa kene kufuule sehulu w'amawanga mangi. Era bangi abomu mawanga ago baliba bahabaha.

† **16:14 16:14** *Bberirakalooyi* amahulu g'ehibono hino gali ti
"Esobera ya Omwene Obulamu oyo owumbona." * **17:5 17:5**

7 Nja huhola endagaano yange ey'emirembe n'emirembe ni neewe n'abejuhulu babo, ohuba Hatonda wuwo era Hatonda waawe.

8 Nja huhuňa ehyalo hino ehy'e Kanani ehi omenyiremo hy'omulugendwa hatyane. Nja huhihuňa, ewe n'abejuhulu babo ohuba obutaka emirembe n'emirembe era nja huba Hatonda waawe."

9 Ng'ano Hatonda aloma Yibbulayimu ati, "Buvunanyiziwa wuwo ohuhuuma endagaano yange, ewe n'abejuhulu babo emirembe n'emirembe.

10 Endagaano yange ni neewe ko n'abejuhulu babo eyi bali n'ohuhuuma nje yino: Hiisi musinde mu nywe ali n'ohuhomola.*

11 Munahomolenga era haja huba habonero h'endagaano ñagati wange ni neewe.

12 Mu hiisi mulembe, omwana n'anasaaliwenga aja huhenanga endaalo munaana nga bamuhomola. Hino hija huñambirangamo ababasaalira mu mago gago n'abamugula hugula ohunjwa hu banamawanga.

13 Hiisi musinde ali n'ohuhomola, oba gasaaliwa mu mago gago oba wamugula bugule. Aho haja huba habonero ahohu mugulu hu mibiri jenywe, ahanalagenga haati endagaano yange ni nenywe y'emirembe n'emirembe.

14 Omuutu yesiyesi agaana ohuhomola, sibana-mubalenga ohuba mulala hu baatu bange olwohuba anaabenga abbwagire endagaano yange."

* **17:10 17:10** Bik 7:8

15 Nga Hatonda aloma Yibbulayimu ati, “N’omuhasi wuwo ɣahani sibahimulanga baati Salaayi aye ɣahani nje Saala.

16 Nja humuja ekabi, mu butuufu nja huhuja omwana omuseere ohubita mu ye. Nja humuja ekabi, aja huba nyina w’amawanga era abahabaha baliŋwa mu ye.”

17 Nga Yibbulayimu ahubba amafuha ajumiryा Hatonda. Aye mu mwoyo gugwe gejeha galoma ati, “Mu butuufu, hu myaha ecikumi eji ndi ni najo, sobola ohusaala omwana? Mbona ti Saala yeesi gohiise emyaha cenda, ahisaala?”

18 Nga Yibbulayimu aloma Hatonda ati, “Kusunga ekabi ejo ojine Yisimayiri!”

19 Nga Hatonda amugobolamo ati, “Bbe, sihija huba hiityo Saala omuhasi wuwo nje alihusaalira omwana era olimuguliha esiina oti Yisaka. Nja huhola endagaano yange ni naye ko n’abejuhulu babe ey’emirembe n’emirembe.

20 Ne puliiye ebi olomire hu Yisimayiri era ng’olu wusungire, nja humuja ekabi era nja humuja n’olusaaye, gaale. Aja huba semwana w’abaŋugi ehumi n’ababiri era nja humufuula egwanga ebbala.

21 Aye nja huhola endagaano yange ni Yisaka oyu Saala alihusaalira omwaha oguuja mu biseera hya bino.”

22 Hatonda ni gahena ohuloma ni Yibbulayimu, ng’añwaŋo.

23 Nga hu ludaalo olwene olwo Yibbulayimu anjamba omusaani Yisimayiri ko n’abasinde bosibosi aba basaalira mu mago gage, ni naabo

aba gagula obugule, abahomola ng'olu Hatonda gamuloma.

²⁴ Yibbulayimu gahomola n'ali hu myaha cenda namwenda,

²⁵ ne omusaani Yisimayiri gaali hu myaha ehumi nedatu.

²⁶ Bombi bahomola hu ludaalo nj'olwene.

²⁷ Era abasinde bosibosi ababasaalira mu mago ga Yibbulayimu ko ni naabo aba gagula obugule, babahomola hu ludaalo olwo ni naye.

18

Abageni abadatu

¹ Lulala, MUSENGWA gabonehera Yibbulayimu ɳaapi n'emitunga j'e Mamule ko ni gaali ni gehaaye ɳa mulyango ogwingira mu weema yiye mu saawa ejomu muusi.

² Mu hiseera ehyo, Yibbulayimu ni gagangamusa emoni gabona abasinde badatu ni bemire ɳaapi aŋo ni naye. Ni gababona, nga mangumangu genyoha atiina aŋa baali, ahubba amafuha ohulaga ati abanja eŋono.

³ Ng'aŋo amuloma ati, "Musengwa, kusunga wupambire ehisa, otabitu hubita ɳa w'omwidu wuwo.

⁴ Leha baleete amaaji, musaabeho amagulu, muhene muŋuumulireho mu musaala guno.

⁵ Mbanjeho n'ehyohulya, mwahagobolamo amaani ko mweyongereyo mu lugendo lwenywe. Mbasunga muganye ng'olu mwolire ɳa w'omwidu wenywe."

Ng'aŋo bamuloma baati, "Naŋuma bubi, hola otyo ng'olu oteesa."

6 Ng'ango Yibbulayimu aŋitaŋitaho atiina gengira mu weema eyaali Saala omuhasi wuwe, amuloma ati, "Wange husunire abageni, tegehaŋo mangumangu ebideeja bidatu eby'obusyanu obulaŋi, obanyiiyireŋo ehyohulya."

7 Nga Yibbulayimu ganguŋaho atiina mu hidooli, aleeta enjombe ehitobbwatobbwa ayinja omwidu ohuyisala, ayinyiiye mangumangu.

8 Ni yanya, nga Yibbulayimu aŋamba omuzigo n'amabere n'enyama abinjira abiŋjula abageni. Ng'ahena atiina gemeerera hu tulo mu musala aŋaapi naŋa bageni baali ni baliira, abanjeerese.

9 Ni bahena ohulya, nga bamubuusa baati, "Saala omuhasi wuwo ali ne?"

Ng'abagobolamo ati, "Aliŋo, ali mu weema."

10 Ng'ango MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Mu butuufu ehiseera hya hino omwaha oguuja aŋa nja hugobolera, Saala omuhasi wuwo aliba asaaye omwana omuseere."*

Saala gaali nja mulyango gw'eweema eyi bageni baali ni bahubbire omugongo n'aŋulira ebyo byosibyosi.

11 Yibbulayimu ni Saala baali basahuluŋire ehibitiriye era Saala gaali gabisyä emyaha ej'ohusaala.

12 Olw'ehyo nga Saala ajeha n'aloma ati, "Obanga ese nesahuluŋiye era ni musengwa yange yeesi gesahuluŋiye, kinyumirwa ebiit uhy'ebyo?"

* **18:10 18:10** Bar 9:9

¹³ Nga MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Lwahiina Saala ajehire n'aloma ati, 'Mu butufu sobola ohusuna omwana ate nesahuluñiiye?'

¹⁴ Naliyo ehihaya MUSENGWA? Nja hugobola mu hiseera hya hino omwaha oguju, Saala aliba assaaye omwana museere."

¹⁵ Olw'obuti nga Saala aloma n'adulinga ati, "Sinjehe bbe."

Aye nga MUSENGWA amuloma n'amuhamiirisa ati, "Otegaana, ojehire."

Yibbulayimu asabira Sodoma

¹⁶ Ng'ano abasinde abo benyoha batiina aña baali ni basobola ohulengera ehibuga hy'e Sodoma. Era Yibbulayimu gabanjereheraho.

¹⁷ Nga MUSENGWA aloma ati, "Sinja huhweha Yibbulayimu ehi nenda ohuhola

¹⁸ olwohuba nja humufuula egwanga ebbala ery'amaani era amawanga gosigosi hu hyalo gaja husuna ekabi ohubitira mu niye.

¹⁹ Mutobooye ohutangirira olulyo lulwe ohunjamba engira ya MUSENGWA bahole ebirunjamu ni batehubbira, noherese ehi namusuubisa."

²⁰ Nga MUSENGWA aloma ati, "Ohulira hw'abaatu hu binjamba hu Sodoma ni Gomora hubitiirifu era n'ebibi byawe birumya,

²¹ nja hutiina mbone oba ebi bahola binjeranjerana n'ohulira ohupulira. Ebikolwa byawe binaba ni biri biranji, sinja hubasihiirisa."

²² Abasinde abo, baañwaño batiina e Sodoma aye Yibbulayimu gasigala n'ahyemire mu moni ja MUSENGWA.

23 Nga Yibbulayimu gesendaho aŋali MUSENGWA amuloma ati, “Oja husihiirisa abagwalaafu n’ababbengi ŋalala?”

24 Ne singa ebaayo abagwalaafu amahumi ataanu mu hibuga hy'e Sodoma, oja huhisihiirisa?

25 Kusunga otasihiirihisa abagwalaafu ŋalala n’ababbengi, ni ŋanjumajo njabulo ŋagati w’abagwalaafu n’ababbengi. Ewe Omulamuzi w’ehyalo hyosihyosi, oja hwehubbiria?”

26 Ng’anko MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, “Singa ebaayo abagwalaafu ataanu mu hibuga Sodoma, sinja huhisihiirisa hu lwawe.”

27 Nga Yibbulayimu aloma ati, “Onaasoninje ohuloma ni Musengwa wayire nga ndi muutu wuutu.

28 Ne singa abagwalaafu baba amahumi ane n’abataanu, onasihiirihise ehibuga hyosihyosi? Oja husihiirisa ehibuga olwohuba hunjumiraho bataanu?”

Nga MUSENGWA amuloma ati, “Singa mubamo amahumi ane n’abataanu, sinja husihiirisa hibuga ehyo.”

29 Nga nindi Yibbulayimu amuloma ati, “Ne singa ebaayo abagwalaafu amahumi ane gojene?”

Nga MUSENGWA amuloma ati, “Sinja husihiirisa hibuga olw’amahumi ane ago.”

30 Ng’anko Yibbulayimu amuloma ati, “Musengwa, kusunga otanduŋira aye handomeho: ne singa ebaayo adatu abagwalaafu, onabasihiirise?”

Nga niye amugobolamo ati, “Bbe, sinja hubasi-hiirisa singa nagaanayo amahumi adatu.”

³¹ Nga Yibbulayimu aloma MUSENGWA ati, “On-aasoniŋe ohweyongera ohuloma ni neewe, ne singa ebaayo amahumi abiri bojene?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Sinja husi-hiirisa hibuga ehyo olw’abagwalaafu amahumi abiri.”

³² Ng’ajo Yibbulayimu amuloma ati, “Musengwa, kusunga otanduŋira aye fugiirire ndomeho omulundi ogusembayo guno gwojene. Ne singa ebaayo ehumi bojene?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Sinja husi-hiirisa hibuga ehyo olw’abaatu ehumi abagwalaafu.”

³³ MUSENGWA ni gahena ohuloma ni Yibbulayimu, gaŋamba engira getiinira nga Yibbulayimu yeesi gagamayo.

19

Basihiirisa Gomora ni Sodoma

¹ Ebyo ni byaŋwa, ng’abamalayika babiri batina e Sodoma ehy’egulo. Luuti gaali geehaye ḥa mulyango ogwingira mu hibuga Sodoma. Ni gababona, genyoha ohubasangaalira, geyala hwiroba ohulaga ati abaŋa ejono.

² Ng’abaloma ati, “Basengwa, ese omwidu wenywe mbasunga hutine ewange musaabeho era muŋenyuhe eyo ko olwejo mu mugamba mutiine eyi muja.”

Nga bamugobolamo baati, “Bbe, sihunatiine yiwuwo, hunajenyuhe hu hyeya hy’ehibuga.”

³ Aye Luuti gabomeraho bahanda batiina ni naye banjenuha e wuwe. Ng'abanyiira ahena abenjula emigaati ejibatatayemo ehisimbulusa.

⁴ Aye ni bahiiri hunjenuha, ehnjindi hy'abasinde bomu hibuga Sodoma banjwerehereramo, bosibosi abanjere n'abahulu nga baja beswanigirisa enyumba ya Luuti.

⁵ Nga bamubuusa baati, "Abasinde aba onjenyuhise ηano bali ηe? Batuse ebulafu, hubanjenyuheho."

⁶ Nga Luuti atula ebulafu alome ni nabo. Ni gatula, nga gegalaño omulyango

⁷ ahena abaloma ati, "Bahyange, mbegayiriye mutahola ehibi hyehyo.

⁸ Ηano ndinjo n'abahaana bange babiri abahiiri hunjenyuhangaho n'omusinde. Leha mbaleete, mubahole ehi munende. Aye mulehe abasinde abo mutabahola hiiutu hyosihyosi, olwohuba bageni bange era ndi n'ohubalabirira."

⁹ Aye nibo nga baloma Luuti baati, "Tuŋweroŋo." Nga bacuuha batandiiha ohuloma abeene n'abeene baati, "Omusinde ono mubuli ηagati weefe, ηahani nj'owenda atulomere ehyohuhola." Nga bacuuhire Luuti bamuloma baati "Ewe, hunahubisye bubi n'ohuhiraho abasinde abo." Nga bamunjamba bamusindiha era, nga batiina hu lwigi ohulubbwaga.

¹⁰ Aye abageni bala begulaño, bahwesa Luuti bamwingisa mu nyumba bahena begalaño n'olwigi.

¹¹ Ng'abahena bañofuñasa abasinde abo abaali ḥa mulyango, abahulu n'abañere, nga batandiiha ohumamaata aye ni batabona n'omulyango aña guli.

¹² Ng'abageni baloma Luuti baati, "Naliño abaatu babo abandi: abahaana n'abasaani babo, abahwe babo oba omuutu wuwo yesiyesi mu hibuga muno?

¹³ Ehyo huhiroma olwohuba hwenda husihi-irisa ehibuga hino, ohulira hweyongeeye bugali mu moni ja MUSENGWA era atutumire ohuhisihi-irisa."

¹⁴ Ng'ano Luuti atula atiina aloma n'abasinde abaali ni benda ohuñira abahaana babe ati, "Bahyangé mwanguñeho, muñwe mu hibuga hino, olwohuba MUSENGWA genda huhisihiirosa." Aye abasinde abo bañeeega baati Luuti gaali amooca.

¹⁵ Ni wahya mu mawiiwi, ng'abamalayika baloma Luuti baati, "Yinyoha mangumangu, onjambe omuhasi wuwo n'abaana babo abahaana bombi, muñwe mu hibuga hino mutasi-hiriha."

¹⁶ Aye Luuti ni gaali n'agayaala, ng'abamalayika bamuñamba hu muhono, banjamba nohu gw'omuhasi wuwe nohu bahaana babe bombi, babatusa ebulafu w'ehibuga, olwohuba MUSENGWA gabañambira ehisa.

¹⁷ Ni bañwa mu hibuga baati pa, nga mulala hu bamalayika abaloma ati, "Ale ḥaahani muñiteñiiteho! Mutaheja yigongo era mute-meerera ḥaaatu ḥosijosi mu hifo ehiduleere! Mudulumire hu lusozi mwahañona."

¹⁸ Aye Luuti ng'abaloma ati, "Bbe, basengwa mbasunga,

¹⁹ ng'olu mundagire ehisa ehy'amaani mwaponia ohusihiiiriha, olusozi lundi ŋaleenji. Pangire ohufa olwagaane.

²⁰ Leha ndulumire arjaapi mu habuga aho. Anjo naŋonie obulamu wange."

²¹ Nga malayika amugobolamo ati, "Kale kufugiiriye tiina, sinja husihiirisa ehibuga ehi olomaho ehyo.

²² Ale yangunaho odulume otiine eyo, olwohuba sinja huhola hiiitu hyosihyosi ohutusaho ni woolire." C'ehigima balanga ehibuga ehyo baati Zowaali.*

²³ Ehiseera ehi Luuti goolera mu habuga Zowaali, esaawa yaali etulire.

²⁴ Nga MUSENGWA aŋeeresha omuliro ohunwa mwigulu hu Sodoma ni Gomora.

²⁵ Gasihiiриса ehibuga ebyo n'omulirano gwosigwosi mu hifo ehiduleere, abo bosibosi abaali mu bibuga ko ni hiisi hiiitu hyosihyosi.

²⁶ Aye omuhasi wa Luutu gaheja enyuma ng'afuuha etuumo ya cumbi.

²⁷ Nga mu mugamba pwipwipwi, Yibbulayimu atiina mu hifo anja gaali ni gemereeye mu moni ja MUSENGWA.

²⁸ Ng'alengera e Sodoma ni Gomora mu hifo ehiduleere, ng'abona eriisi ery'amaani ni lidunya.

²⁹ Hatonda ni gasihiiриса ehibuga ebyo mu hifo ehiduleere, gahebulira Yibbulayimu ng'aŋonia

* **19:22 19:22** Zowaali hitegeesa hiti "hidiidiri."

Luuti ohusihiiriha ohwahenaño ebibuga omu gaali ni gehala.

Luuti n'abahaana babe

³⁰ Ng'ano Luuti aŋamba abahaana babe batina ohumenya mu sozi olwohuba gatya ohumenya mu Zowaali. Ng'ano Luuti n'abahaana babe bombi, bamenya mu pungulu.

³¹ Lulala, omuhaana omuhulu galoma omunjere ati, "Wange, seefe asahuluŋire era ejuma musinde hu hyalo huno oja ohutufumbirwa.

³² Olw'ehyo, humunywese omwenge ameere, huŋenyuhe ni naye hwahasaala hu baana, amago geefe gaheyongera mu moni."

³³ Nga banywesa saawe omwenge owiire owo, ng'omuhaana omuhulu atiina aŋenyuha ni naye. Olw'obumeesi, Luuti sigategeera n'aŋenyuha n'omuhaana wuwe era sigategeera omuhaana n'aŋwaño.

³⁴ Oludaalo olwagobolaho, omuhaana omuhulu galoma omunjere ati, "Owiire obuhye hise olwa leero, penyuhire ni Bbaabba. Nindi humunywese omwenge owiire wuno, weesi oŋenyuhe ni naye, amago geefe gaheyongera."

³⁵ Ng'owiire owo woosi banywesa saawe omwenge, ng'omuhaana omunjere yeesi aŋenyuha ni naye. Olw'obumeesi, Luuti sigategeera n'aŋenyuha n'omuhaana wuwe era sigategeera omuhaana oyo n'aŋwaño.

³⁶ Ehyanjwamo, ng'abahaana ba Luuti abo bombi, baba bida bya saawe.

³⁷ Ng'omuhaana omuhulu asaala omwana omuseere, nga bamuguliha esiina ati Mowaabbu. Era oyo nje sehulu w'Abamowaabbu hatyane.

³⁸ Omuhaana omunjere yeesi ng'asaala omwana museere, ng'amuguliha esiina ati Bbeeni Ami,[†] oyo nje sehulu w'Abamooni hatyane.

20

Yibbulayimu n'Abbimerek

¹ Ehiseera hyola nga Yibbulayimu aŋwa e Mamule atiina mu twale ly'e Negevu mu hifo ehiri ḥagati wa Kadesi ni Suuri, ng'amanya eyo. Oluvanyuma gatiina e Gerali gamenyahoyo.

² Yibbulayimu ni gaali eyo, galomeranga abaatu ati, "Saala mboojo yange." Abbimerek habaha w'e Gerali ni gaŋulira ati Saala mboojo ya Yibbulayimu, gatumisa bamuŋirire Saala abe muhasi wuwe.

³ Aye Hatonda gaaloma Abbimerekowiire mu hirooto ati, "Luhwageene olw'ohuŋira omuhasi wabeene."

⁴ Cooka Abbimerek gaali ahiri huŋenyuhaho ni Saala, kale ng'aloma Musengwa ati, "Musengwa, wenda hunjita wayire nga puma musango?

⁵ Yibbulayimu omwene nj'owaloma ati Saala mboojo era Saala yeesi galoma c'ehyene. Ehyo nahihola mu mwoyo omulanji, ni mbula ehi manyire."

⁶ Ng'ajo Hatonda amuloma mu hirooto ati, "Hituufu manyire ti oŋuma musango.

[†] **19:38 19:38** *Bbeeni Ami* hitegeesa hiiti "omwana w'omulebe wange."

C'ehyagira ndikuleha hujenyuha ni naye ohwonoona mu moni jange.

⁷ Olw'ehyo, olwohuba Yibbulayimu naabbi, mwagamihisyе omuhasi wuwe ahusabire kulehe obe mulamu. Aye onagaana ohumumwagamihisya, oli n'ohuhitegeera oti ewe n'amago gago mjesimwesi, muja hufa."

⁸ Ni wahya mu mugamba, ng'Abbimereki alanga abahungu babe bosibosi, ng'abalomera ebyo byosibyosi ebyali ni bibayenjo mu hirooto. Ebyo ni byabagwa mu hutwi, obuti ow'amaani wabañamba.

⁹ Ng'ano Abbimereki alanga Yibbulayimu amuloma ati, "Hiina hino ehi watuhola? Nahuhola hi ohutuleetera endibo jino, ese n'owahabaha wange? Bukolire ehi wahali n'otakola."

¹⁰ Ng'Abbimereki abuusa Yibbulayimu ati, "Waali n'ehigendererwa hi ohukola otyo?"

¹¹ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Nanjeega ti, 'Mu butuufu abaatu mu gwanga lino sibatya Hatonda, olw'ehyo baja hunjita olw'ohwenda ohunjira omuhasi wange.'

¹² Ne mu butuufu oweene Saala mboojo yange. Seefe gaali mulala ohutusaho abanyineefe nj'ababuhana, ni hwahula ng'afuuha muhasi wange.

¹³ Hatonda ni gandoma ohunjwa mu gwanga lyange, n'aloma Saala ti 'Ohulaga ti wunyenda, hiisi eyi hunatiinenga balomenga oti ndi mboojoyo.' "

¹⁴ Ng'ano Abbimereki anjamba etaama n'enjombe n'abeedu abahasi ko n'abasinde

abaña Yibbulayimu, ng'amugobohesa ni Saala omuhasi wuwe.

¹⁵ Ng'Abbimereki aloma Yibbulayimu ati, "Oli w'edembe ohumenya aŋaatu ɻosin̄osi mu gwanga lyange."

¹⁶ Ng'aloma Saala ati, "Nja huŋa mboojoyo ebitundu* by'efeeza lukumi, hirage abaatu babo hiiti ɻaŋuma hibi hyosihyosi ehi oholire."

¹⁷ Ng'ano Yibbulayimu alomba Hatonda era nga Hatonda aŋonia Abbimereki n'omuhasi wuwe n'abeedu babe abahasi basobole ohusaala abaana.

¹⁸ Ehyo hyaliŋo olwohuba MUSENGWA gaali asidihire abahasi abomu mago g'Abbimereki ohutasaala olwohuba gaali aŋirire Saala muha Yibbulayimu.

21

Ohusaaliwa hwa Yisaka

¹ Ehiseera hyola, nga MUSENGWA aŋambira Saala ehisa ng'olu gamuloma era ng'amuňa ehi gamusuubisa.

² Nga Saala aba hida asaalira Yibbulayimu omwana omuseere mu hiseera ehyene n'ehyene ehi Hatonda gamulagaania. Mu hiseera ehyo Yibbulayimu gaali asahuluŋire.

³ Nga Yibbulayimu aguliha omwana oyu Saala gamusaalira ati Yisaka.*

* **20:16 20:16** Ekilo ng'ehumi nandala n'ehitundu. * **21:3 21:3** Yisaka Esiina lino litegeesa liiti "ajeha."

⁴ Yisaka ni gahena endaalo munaana nga Yibbulayimu amuhomola ng'olu Hatonda gamulagira.

⁵ Yibbulayimu gaali ajesa emyaha cikumi aja basaalira omwana wuwe Yisaka.

⁶ Nga Saala aloma ati, "Hatonda gapaaye enjeho era hiisi anaŋulirenga ati ŋahani sundya omwana, yeesi aja hujehanga."

⁷ Era ng'ameedaho ati, "Mu biseera ebyegongo eyo, nj'ani owahalomire Yibbulayimu ati Saala alyokesa hu mwana? Aye mu busahulu wuwe musaaliyi omwana museere."

Babbinga Agali ni Yisimayiri

⁸ Nga Yisaka ahula aŋwa hwibeere era Yibbulayimu ganyiiya embaga hasiigu hu ludaalo olu baatusa Yisaka hu beere.

⁹ Aye Saala ng'abona ati omwana oyu Agali Omumisiri gasaalira Yibbulayimu, gaali ajeeja Yisaka.

¹⁰ Nga Saala aloma Yibbulayimu ati, "Bbinga omuhasi oyo omwidu era atiine n'omwana wuwe olwohuba omwana oyo abula mugabo mu by'obusika n'omwana wange Yisaka."*

¹¹ Ehiitu ehyo hyaluma Yibbulayimu bugali olwohuba hyali hijamba hu mwana wuwe Yisimayiri.

¹² Aye Hatonda galoma Yibbulayimu ati, "Ebinjamba hu muhasi omwidu n'omwana wuwe bitahulumya mutwe. Nuliirisa ehi Saala ahuloma olwohuba abejuhulu aba nahusuubisa baaja hunwa mu nje Yisaka.

* **21:10 21:10** Bag 4:30

13 Era nja hunja omwana w'omuhasi omwidu yeesi ekabi afuuhe egwanga olwohuba mwana wuwo."

14 Ni wahya, nga Yibbulayimu genyoha mu mugamba pwipwipwi anjamba emere n'amaaji mu sanju ey'ehyanjo abinja Agali. Nga Yibbulayimu atwiha Agali ebiitu ebyo ahena amuseebula. Ng'ano Agali asimbuha n'omwana atiina agenda atyo atyo mu lulafu lw'e Bberuseebba.

15 Amaaji ni ganwa mu sanju ey'ehyanjo, ng'Agali ata ajo omwana naasi w'ogusiiku.

16 Ng'ano atiina gehala naatu ni gesambireho ahanaajiro. Ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, "Sinenda hubona omwana wange n'afa." Agali ni gaali ni geehaye eyo gatandiha ohulira.

17 Oluvanyuma, Hatonda ganjulira Yisimayiri n'alira, nga malayika wa Hatonda n'ali mwigulu alanga Agali ati, "Agali, olirira hi? Otatya, Hatonda anjuliiye ohulira hw'omwana wuwo.

18 Tiina omuŋjambe hu muhono omwinyose ohene omuŋoyerese olwohuba nja humufuula egwanga bbala."

19 Ng'ano Hatonda gegula emoni j'Agali abona esobere ni yirimo amaaji. Ng'atiina adanya amaaji gejusa esaŋu y'ehyanjo eyi gaali ni nayo, ng'anjaho Yisimayiri ohunywa.

20 Nga Hatonda aba ŋalala ni Yisimayiri, ng'ahula, abanga mu lulafu era gafuuha omuŋiimi haŋjunye.

21 Olulafu olu gamenyangamo baali balulanga baati Parani era n'ali eyo nga nyina amusunirayo omuhasi ohuŋwa e Misiri.

Yibbulayimu aholo endagaano n'Abbimereki

22 Lulala, habaha Abbimereki ko ni Fikoli omuhulu w'enje liry'e bahyala ewa Yibbulayimu. Nga habaha amuloma ati, "Mbona Hatonda ali ŋalala ni neewe mu byosibyosi ebi ohola.

23 Kusunga olayire mu moni ja Hatonda oti oja huba w'amazima eyi ndi n'eyiri abaana oba abejuhulu bange. Ese mbaye wa hisa eyi oli. Kale kusunga weesi obe wahisa eyi ndi ko n'abaatu bomu gwanga lyange omu oli ng'omubuli."

24 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Kusu-ubisa ohuhola tyo."

25 Ng'ajo Yibbulayimu gemulugunya eyiri Abbimereki olw'esobere eyi abeedu babe bamutusaho.

26 Ng'Abbimereki amugobolamo ati, "Simanyire owahutusaho esobere eyo. Siwundomerangaho oti abeedu bange bayihunjiraho, ko kinjulira lwa leero luno."

27 Nga Yibbulayimu atiina ajamba etaama n'esaame abiŋa Abbimereki, nga bombi bahola endagaano.

28 Ng'ajo Yibbulayimu atiina mu higo ajamba etaama enduusi musanvu, ajabula ajita eruuyi.

29 Ng'Abbimereki abuusa Yibbulayimu ati, "Otegeesa hi ohunjamba etaama enduusi omusantu wajita ŋa joŋene?"

30 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Kusunga onjire etaama jino ohebulirirengaho oti ndiise owayaba esobere yino."

³¹ Ng'ehifo ehyo bahiranga baati Bberuseebba[†] olwohuba abo bombi baholerano endagaano.

³² Oluvanyuma lw'ohuhola endagaano mu hifo ehi balanga baati Bberuseebba, ng'Abbimerekni Fikoli omuhulu w'enje lirye, bañamba engira bagamayo mu twale ly'Abafirisuuti.

³³ Nga Yibbulayimu ahoma omunyulira e Bberuseebba, ng'ajumirihiyangamo MUSENGWA Hatonda ow'Emirembe n'Emirembe.

³⁴ Nga Yibbulayimu amenya mu twale ly'Abafirisuuti ohuhena ehiseera hireenji.

22

Yibbulayimu ajongayo Yisaka

¹ Oluvanyuma Hatonda gagesesyaya Yibbulayimu. Gamuloma ati, "Yibbulayimu!"

Ng'amugobolamo ati, "Wanji Musengwa."

² Nga Hatonda amuloma ati, "Namba Yisaka omwana wuwo, omulala wogobbo oyu wenda, otiine mu hyalo hy'e Moliya, omuñeyo ng'enjongo era omohye aguhulihe mulamba hu lusozi olu nja huhulaga."

³ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, nga Yibbulayimu ahumbaania ekwi ej'ohwohyera enjongo ajita hu nasugirya yiye. Ng'anjamba olugendo, niye n'abeedu babe babiri ko ni Yisaka omwana wuwe batiina mu hifo eyi Hatonda gamuloma.

⁴ Hu ludaalo olwohudatu mu lugendo lulwe nga Yibbulayimu alengera ehifo ehyo.

[†] **21:31 21:31** *Bberuseebba* hitegeesa "esobere eyi baholeraho endagaano."

⁵ Nga Yibbulayimu aloma abeedu babe ati, "Musigale ḥano ni nasugirya, ese n'omuseere hwesendeho mu moni. Huja hujumirya Hatonda, oluvanyuma hunagobole."

⁶ Nga Yibbulayimu aŋamba ekwi ej'ohwohyera eŋongo ajitwiha Yisaka omwana wuwe. Nga niye aŋamba omuliro n'engeso mu ngalo, batina bombi.

⁷ Nga Yisaka alanga semwana ati, "Bbaabba!"

Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Hiina mwana wange?"

Nga Yisaka amuloma ati, "Omuliro n'ekwi biriŋo ne etaama ey'ohunjayo ng'eŋongo eyi bohya yaguhuuliha, eriŋe?"

⁸ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Mwana wange, Hatonda aja hugabirira etaama ey'ohwohya ng'eŋongo." Nga bombi beyongera n'olugendo.

⁹ Ni boola mu hifo aŋa Hatonda gamuloma, nga Yibbulayimu atongola ehituuti ehyohunjeerahojenongo, nga ganjaho ekwi. Ni gahena, ng'asidiha Yisaka omwana wuwe, amugalamisa hu mugulu w'ekwi ejo hu hituuti.

¹⁰ Nga Yibbulayimu asonjolayo epiima ohusala omwana wuwe.

¹¹ Aye malayika wa MUSENGWA n'ali mwigulu gamulanga ati, "Yibbulayimu! Yibbulayimu!"

Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Wanji Musengwa."

¹² Nga malayika amuloma ati, "Oteeta mwana. Otamuholia hiitu hyosihyosi. Naahani manyire ti onja Hatonda ejono olwohuba siwegianie huŋjayo mwana wuwo omulala wogobbo."

¹³ Yibbulayimu ni gagangamusa emoni, gaali aheja abona etaama emiigu, ameega ni ganjegeeme mu mboŋa. Nga Yibbulayimu atiina ajamba emiigu eyo ayinjayo ng'enjongo enjohye, mu hifo hy'omwana wuwe. ¹⁴ Ng'ajo Yibbulayimu alanga ehifo ehyo esiina lyahyo ati, "MUSENGWA aja hutugabirira." Era n'ohwola olwa leero baloma baati, "Hu lusozi lwa MUSENGWA, baja hutunja."

¹⁵ Nga malayika wa MUSENGWA aloma Yibbulayimu omulundi ogwohubiri,

¹⁶ ati, "Ese MUSENGWA nerayirira ese omwene ti olwohuba ndibunjima mwana wuwo omulala wogobbo,

¹⁷ mu butuufu nja huhunja ekabi era nja hufuula abejuhulu babo ohuba bangi hy'emunyeenyre mu bbanga, bangi hy'omujeho hwigobo ly'enyanja. Abejuhulu babo balinjira ebibuga bya balabe baawe.

¹⁸ Era abaatu mu mawanga gosigosi hu hyalo baja husuna ekabi ohubitira mu bejuhulu babo olwohuba wungondeeye."

¹⁹ Ng'ajo Yibbulayimu ajamba engira gagamayo eyiri abeedu babe bagamayo e Bberuseebba. Nga Yibbulayimu amenya e Bberuseebba.

Abasaani ba Naholi

²⁰ Oluvanyuma lw'ahaseera ɳaaliŋo abalom-era Yibbulayimu baati, "Mirika muha mugandawo Naholi yeesi amusaaliye abaana baseere:

²¹ Wuuzi nj'omudaayi waawe, Bbuuzi nj'owohubiri, Kemweli semwana y'Alaamu nj'owohudatu

²² Kesedi nj'owohune, Kaazo wahutaanu ni Perudaasi ni Yidulaafu ni Bbesweri."

²³ Bbesweri gasaala Labbeko. Mirika gasaalira Naholi muganda ya Yibbulayimu abaana mu-naana.

²⁴ Naholi gaali n'omuhasi owundi hutulo, oyu balanganga baati Lewuma. Era yeesi gasaala abaana abandi: Tebba ni Gahamu ni Takasi ni Maaka.

23

Ohufa hwa Saala

¹ Saala gahena emyaha cikumi abiri namusantu

² ng'afiira mu hibuga Kiriyaasi Arubba (esiina erindi baati Kebbulooni), mu hyalo hy'e Kanani. Era ni gafa, nga Yibbulayimu gengira mu weema omu mulambo gwali, ng'alira.

³ Ng'aajo Yibbulayimu genyoha aŋwa aŋaali omulambo gw'omuhasi wuwe, atiina aloma abatangirisi b'Abahiiti ati,

⁴ "Ese ḥano ndi mubuli era sindi w'egwanga lyenywe. Mbasunga munguse ehifo ohusiihangamo abaatu bange, siihemu omuhasi wange."

⁵ Ng'Abahiiti bamugobolamo baati,

⁶ "Muhulu, efe huhunira ohuba omuutu ow'ejono. Kale oli w'edembe ohusiiha omuutu wuwo mu pungulu* yosiyosi eyi onasiime, ḥajuma anagaane."

* **23:6 23:6** Abaatu abo basiihangaa abafu mu pungulu.

⁷ Ng'aŋo Yibbulayimu genyoha ahotama mu moni jaawe ohulaga ati abaŋa eŋono,

⁸ ng'abaloma ati, "Ale ng'olu muloma muuti ndi w'edembe, mbasunga mundomereho n'Efulooni omusaani wa Zokali,

⁹ ganguse epungulu eyiri e Makupeera aŋa hisugu hihye hihoma. Mumulome ganguse hu bbeeiyi eyi genda, siihemo omuutu wange."

¹⁰ Nahani Efulooni yeesi gaali gehaaye n'Abahiiti bahye mu hifo omu bahumbaani-ranga ohuupi n'omulyango gw'ehikomera hy'ehibuga. Ng'aŋo agobola mu Yibbulayimu ati,

¹¹ "Bbe, musengwa yange sinahihuguse aye kuŋa ehisugu ehyo n'epungulu yawaho hu wereere. Era kuŋa mu moni j'abahyange bano, siihamo omuutu wuwo."

¹² Nga nindi Yibbulayimu ahotama mu moni j'Abahiiti abaali aŋo.

¹³ Ng'aloma Efulooni, abaatu bosibosi abaalino ni baŋulira ati, "Ese mbaye ndoma ti, hanye oganyire ohuupa eroba eryo, ganya ndi huguleho bugule, kusasulemo ebbeesa. Kusunga ofugiirire."

¹⁴ Ng'Efulooni agobola mu Yibbulayimu ati,

¹⁵ "Musengwa yange, ehisugu hijaamo esekeri[†] j'efeeza ebihumi bine. Aye ebbeesa ejo nj'ehiina ḥagati wange ni neewe? Olw'ehyo, hiŋire osiihemo omuutu wuwo."

[†] 23:15 23:15 Esekeli hyali hipimo ehisembayo obutono ehy'ebbeesa ejí batambisanga.

¹⁶ Nga Yibbulayimu afugiirira ebbeeyi eyo era ng'apimira Efulooni esekeri j'efeeza ebi-humi bine Abahiiti ni babona. Ehyo gahihola n'atambisa ehipimo ehi basubuuzi batambisanga mu hiseera ehyo.

¹⁷ Eyo nj'engeri eyi hisugu hy'Efulooni e Makupeera anaapi n'e Mamule ko n'epungulu yawaho ko n'emisaala josijosi ejaali mu lwaha ohwetoloola

¹⁸ byafuuha bya Yibbulayimu mu moni j'Abahiiti bosibosi abaali ni bahumbeeene ohuupi n'omulyango gw'ehikomera hy'ehibuga.

¹⁹ Oluvanyuma lw'ohugula ehisugu ehyo, Yibbulayimu gasiiha omuhasi wuwe Saala mu pungulu eyomu Makupeera anaapi n'e Mamule (ko nje Kebbulooni), mu gwanga ly'Abakanani.

²⁰ Ng'ehisugu n'epungulu ebyali eby'Abahiiti oludaayi, bifuuha bya Yibbulayimu ohuba ehifo hihye ehy'ohusiihangamo abafu.

24

Obufumbo wa Yisaka ni Labbeka

¹ Naahani ehiseera hyola Yibbulayimu gaaba n'asahulunjire era nabitiriiye mu myaha. MUSENGWA gaali amuŋaaye ekabi mu hiisi hiitu ehi gaholanga.

² Lwali lulala, nga Yibbulayimu aloma omuhulu w'abeeedu babe era nga nj'owalabiriranga ebiitu byosibyosi mu mago gage ati, "Yigerera ɳano oŋambe ɳaasi w'ehisambi hyange.

³ Nenda olayire mu moni ja MUSENGWA Hatonda owatonda egulu n'ehyalo oti sooja hufunira musaani yange omuhaana Mukanani

⁴ aye oti oja hutiina mu gwanga lyange era mu balebe bange, eyo osunire musaani yange Yisaka omuhasi."

⁵ Ng'omwidu amubuusa ati, "Ne singa omuhasi oyu ndisuna safugiirira ohuuja ni neese ohufumbirwa omwana wa musengwa yange, kolanga tye? Ndinjamba omwana wuwo namuṇjira mu hyalo ehyo eyi waṇwa ko waaja eno?"

⁶ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Kadi naŋatotono! Soŋiranga mwana wange eyo."

⁷ Ng'ameedaho ati, "MUSENGWA Hatonda owa-tonda egulu, omwene huutusa mu mago ga Bbaabba, mu gwanga lyange era gaasuubisa n'alayira n'ohulayira ati, 'Mazima nja hunja abejuhulu babo eroba lino.' Hatonda oyo aja hutuma malayika wuwe ahutangirire osunire omwana wange omuhasi ohuṇwa eyo.

⁸ Omuhasi n'aliba n'atenda huuja ni neewe, oliba oŋumaaho omusango. Ohutusaho soŋiranga mwana wange eyo."

⁹ Ng'anjo omwidu aŋamba ŋaasi w'ehisambi hya Yibbulayimu musengwawe, amulayirira ati aja huhola atyo.

¹⁰ Ng'anjo omwidu oyo aŋambaho hu ngamiya ja musengwawe ehumi, ajitwiha ebirabo eby'ebbeeyi ebi musengwawe gamuṇwa ohuṇira, ng'aŋamba olugendo ohutiina mu hibuga omu Naholi gamenyaŋga ehyali mu hyalo ehi balanganga baati Mesopotamya.

11 Ni goola eyo, nga abundaasa engamiya ohuupi n'esobere ebulafu w'ehibuga omu Naholi gamenyanga. Aja goleraño, jaali saawa j'egulo ejí bahasi baajirangamo amaaji.

12 Ng'ano omwidu oyo asaba ati, "O MUSENGWA, ewe Hatonda wa musengwa yange Yibbulayimu, pe ekabi olwa leero, ohulaga ng'olu oli n'ehisa eyiri musengwa yange, oñambire musengwa yange Yibbulayimu ehisa.

13 Nemereeye ñano hu sobere yino ohu bahaana abomu hibuga hino bali huuja ohudanja amaaji.

14 Kusunga ti omuhaana oyu nalome ti, 'Peeho amaaji nyweho,' ng'aloma ati, 'Ngagano era nanywese n'engamiya jijo.' Leha abe nj'oyo oyu wendesa Yisaka omwidu wuwo. Ehyo hijja hundaga hiiti oñambiyye musengwa yange ehisa."

15 Gaali ahiiri hugwisa saala eyo, nga Labbekä goola n'esongo yiye hwibega. Labbekä gaali muhaana wa Bbesweri omusaani wa Mirika omuhasi wa Naholi muganda ya Yibbulayimu.

16 Omuhaana oyo gaali munjoono bugali, naisonjire era n'atajenyuhangaho n'omusinde. Ng'omuhaana oyo geeha mu sobere adanja amaaji gejusa esongo yiye ng'atula.

17 Ni gaali ni gahatula ohunwa mu sobere, ng'omwidu ola añaalañaala atiina eyi ali amuloma ati, "Kusunga wupeho amaaji nyweho."

18 Ng'ano ni naaño Labbekä getwihula esongo aloma omwidu oyo ati, "Ngagano, muhulu nywaho."

19 Oluvanyuma lw'ohumuṇa amaaaji, gamuloma ati, "N'engamiya jijo joosi najidaṇire amaaaji janywa jeguta."

20 Ng'ajo ajuha amaaaji agaali ni gasigaaye mu songo mu hiitu omu byayo byanyweranga, ng'anjiitanitaho adanja agandi aleeta ajuhamo ohwola olu engamiya josijosi janywa jeguta.

21 Labbeka gaholanga ebyo n'eno omwidu ola amutayeeho emoni manjoleeye ni gebuusa mu mwoyo obanga dala MUSENGWA gaali ali humugobolangamo esaala yiye eyi gasaba n'amusunga amuṇe ekabi mu lugendo lulwe.

22 Engamiya ni jahena ohunywa amaaaji, omwidu ganjamba epeta ey'omunjendo eyi babbota mu zaabbu, n'ekeeke embala ebiri ejibabbota mu zaabbu ng'abyambasa Labbeka.

23 Ng'ajo amubuusa ati, "Oli muhaana w'ani? Lataawo aŋanga ohuba n'ehifo omusee n'abahyange aba ndi ni nabo hunjanga ohunjenyuha?"

24 Ng'amuloma ati, "Ndi muhaana wa Bbesweri omusaani wa Mirika, oyu gasaala ni Naholi."

25 Ng'ameedaho ati, "Engo huliyo n'enyaasily'ebayayo lingi ko n'ehifo ehy'ohunjenyuhamo."

26 Ng'omwidu oyo ahubba amafuha ajumiryu MUSENGWA

27 ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, gebasiwe olwohuba otiinire n'omulaga ng'olu oli n'ehisa era omwesigwa eyi ali. Era keesi MUSENGWA gandujamisye ganjosa mu mago ga balebe ba musengwa yange."

28 Labbeka ni ganjwa jo gaduluma gatiina mu nyumba ya nyina galomera hiisi muutu ebibono ebyo ebiñamba hu mwidu ola.

29 Naahani Labbeka gaali ni mboojo ni bamulanga baati Labbaani.

30 Era Labbaani ni gabona Labbeka ni gambaaye epeta hu suulu ko n'ekeeke hu ngalo era ganjulira ebibono ebyo ebi mugeni gamuloma, gatula mbiro gaduluma gatiina hu sobere. Ni goola, nga gagaana omuutu oyo ni gemeereye anjo n'engamiya jije.

31 Nga Labbaani aloma omwidu wa Yibbulayimu oyo ati, "Ewe oyu MUSENGWA añaaye ekabi, nja hutiine engo. Lwahiina wemeereye ñano ebulafu? Kutegeheeye enyumba n'ehifo omu ngamiya jijo jinaabe."

32 Ng'omwidu oyo atiina ni Labbaani nga gengira mu nyumba eyi bamutegehera. Nga Labbaani asitula ebiitu ebyali hu ngamiya era nga bajinirira enyaasi. Nga banjirira omwidu n'aba gaali ni nabo amaa ji ag'ohusaaba.

33 Ni bahena nga babeñula aye ng'omwidu ola aloma ati, "Sinalye ni kiiri hubalomera ehindetire."

Nga Labbaani amuloma ati, "Ale tulomere."

34 Ng'omwidu atandiha ohubiroosa ati, "Ese ndi mwidu wa Yibbulayimu.

35 MUSENGWA añaaye musengwa yange ekabi nyingi bugali era afuuhire munjinda. Amunaaye embusi n'enjombe n'engamiya ni nasugirya n'efeeza n'ezabu ko n'abeedu abahasi n'abasinde.

³⁶ Era ni Saala omuhasi wa musengwa yange, gamusaalira omwana museere mu busahulu wuwe. Era omwana oyo, bamuña obusika owa hiisi hiiut.

³⁷ Era musengwa yange gandayisa ati, ‘Sofuni-ranga musaani yange omuhaana Mukanani, aba menyiremo hatyane.

³⁸ Aye tiina eyiri abalebe ba Bbaabba era mu hiha hyange eyo osunire musaani yange Yisaka omuhasi.’ ”

³⁹ “Ng’ano mbuusa musengwa yange ti, ‘Ne singa omuhaana oyo saafugiirira ohuuja ohufumbirwa musaani ya musengwa yange, kola tye?’ ”

⁴⁰ Nga gangabolamo ati, “MUSENGWA oyu peeresa, aja hutuma malayika wuwe ahutangirire mu lugendo lulwo osunire musaani yange omuhasi ohujwa mu hiha hyange era mu balebe ba Bbaabba.

⁴¹ N’oja hutiina mu hiha hyange, omuhaana oyo gagaana, soolibaho musango.

⁴² “Olwaleero ni noolire hu sobere, sabire ti, ‘O MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, kusunga oje olugendo lwange luno ekabi.

⁴³ Neemire ḷano hu sobere yino, omuhaana anaaje ohudanja amaaaji, namuloma ti, “Peeho, amaaaji nyweho,”

⁴⁴ gandoma ati, “Ngagano nywa era n’engamiya jijo joosi najidanjire,” leha abe nj’oyo oyu MUSENGWA atoboleeye omusaani ya musengwa yange.’

⁴⁵ “Ni mbaye ni kiiri huhena saala eyo mu mwoyo gwange, nga Labbekaa gaaja n’esongo

yiye hwibega. Gehire mu sobere ng'adaña amaaji. Nga muloma ti, 'Peeho amaaji nyweho.'

46 "Aŋo ni naaŋo atwihuuye esongo yiye nga gandoma ati, 'Ngagano nywa era naanje n'engamiya jijo joosi.'

47 "Nga mubuusa ti, 'Oli muhaana w'ani?' Nga gangobolamo ati, 'Ndi muhaana wa Bbesweri, omusaani wa Naholi era maama nje Mirika.' Nga pamba ekeeke mwambasa hu muhono, ng'amuta n'epeta hu suulu.

48 Ni kenire, nga kubba amafuha njumirya MUSENGWA. Nga pa MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, enono, owutan-giriye mu lugendo lwange hu mwijuhulu wa Naholi muganda ya musengwa yange.

49 Ebyo nj'ebibayeŋo, musengwa yange mu-muholire muutye? Mbasunga mumulage ehyere era mube balwatu eyi ali. Munamuŋe omuhaana oba bbe? Ohungobolamo hwenywe hunanjeede ohumanya ehyohuhola."

50 Nga Labbaani ni Bbesweri bamugobolamo baati, "MUSENGWA ali mu hiit u hino. Olw'ehyo, ḷanuma ehi huloma.

51 Labbeka nj'ono ḷano, muŋire abe muhasi w'omusaani wa musengwawo ng'olu MUSENGWA ahutangiriye."

52 Omwidu wa Yibbulayimu ni gaŋulira ebibono ebyo, ng'ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA.

53 Ng'aŋo omwidu atusayo ebyamajolobera ebi bahasi bambala ebi baabbota mu feeza n'ezaabbu ko n'engoye abinjambya Labbeka

era ng'aja ni mboojo ni nyina ebirabo eby'omunjendo bugali.

⁵⁴ Ni bahena, nga ko babeeñula balya, banywa era nga banjenuhayo.

Ni wahya, benyoha mu mugamba, ng'omwidu aloma abeene mago ati, "Bahyange, hubaweneho muuseebule hahwagame eyiri musengwa yange."

⁵⁵ Aye nyina ni mboojo ya Labbeka nga bamuloma baati, "Leha omuhaana asigale ñano ni neefe ohuhena endaalo ng'ehumi ko mutiine."

⁵⁶ Aye ola ng'abaloma ati, "Mbasunga mutand-wisa, ng'olu MUSENGWA añaaye olugendo lwange ekabi, muuseebule tiine eyiri musengwa yange."

⁵⁷ Nga bamuloma baati, "Hahulange omuhaana omwene humubuuse, hubone ehi aloma."

⁵⁸ Ng'ano balanga Labbeka bamubuusa baati, "Onatiine n'omusinde ono?"

Ng'abagobolamo ati, "Natiine ni naye."

⁵⁹ Ng'ababoojo baseebula Labbeka era nga bamuña n'omuhasi owamulerire atiine ni naye. Ng'omwidu wa Yibbulayimu ko n'abasinde aba gaali ni nabo bagamayo ni Labbeka.

⁶⁰ Ne ko Labbeka asimbuhe, bamusabira ekabi baati,

"Mboojo yeefe, Hatonda ahuñe ekabi osalagane ekasi n'esinde,

abejuhulu babo basikire ebibuga by'abalabe baawe."

⁶¹ Ng'ano Labbeka n'abeedu babe betegehera olugendo, ni bahena nga baniina engamiya batina n'omwidu oyo.

62 Mu hiseera ehyo, Yisaka gaali ajooye e Bberirakalooyi n'amenya e Negevu.

63 Lulala, gatiina mu ndimiro ehy'egulo. Ni gaali eyo, gaali aheja alengera engamiya ni jiija.

64 Labbeka ni gagangamusa emoni, ng'alengera Yisaka. Ng'ano ni naanjo arwa hu ngamiya.

65 Ng'abuusa omwidu wa Yibbulayimu ati, "Omusinde oyo ali mu ndimiro ali huuja eyi huli, nj'ani?"

Ng'omwidu amugobolamo ati, "Nje musengwa yange." Labbeka ni ganjulira ehyo, ng'abugula olugoye gewihirira mu moni.

66 Ng'ano omwidu alomera Yisaka byosibyosi ebi gaali n'aholire.

67 Nga Yisaka ajamba Labbeka amunjira mu weema omu Saala nyina gamenyanga. Nga Labbeka afuuha muhasi wuwe era nga Yisaka amwenda bugali. Era ehyo hyamutusaho obutahi obu galimo olw'ohufa hwa nyina.

25

Ohufa hwa Yibbulayimu

1 Oluvanyuma lw'ohufa hwa Saala, Yibbulayimu gasuna omuhasi owundi oyu baali ni balanga baati Ketula.

2 Ketula gamusaalira Zimulaani ni Yokusani ni Medani ni Midiyaani ni Yisibbaki ko ni Suwa.

3 Yokusani gasaala Seebba ni Dedani. Ab'olulyo lwa Dedani baali nj'Abasulimu n'Abaletusimu n'Abalewumimu.

⁴ Abasaani ba Midyaani baali nje: Efa n'Eferi ni Kanoki n'Abbida ko n'Eluda. Abo bosibosi baana ba Ketula.

⁵ Yibbulayimu gañamba byosibyosi ebi gaali ni nabyo ng'abiña Yisaka.

⁶ Aye ni gaali n'ahiiriño mulamu, abaana aba bahasi abandi gabanya ebirabo ng'ahena abaseebula batiina ebuñwalyuba, baleha Yisaka omusaani wuwe.

⁷ Nosinjosi, Yibbulayimu gahena emyaha cikumi sanvu n'etaanu,

⁸ nga ko afa n'añangaliiye erala buñaji era n'aliiyeho. Nga bamunjira bamusiiha.

⁹ Nga Yisaka ni Yisimayiri, abasaani babe bamusiiha mu pungulu e Makupeera ñaapi n'e Mamule, ehifo ehigagula hu Efulooni omusaani wa Zokali Omuhiiiti.

¹⁰ Ehifo ehyo nj'ehi Yibbulayimu gagula hu Bahiiti.* Naweene ajo paña gaali n'asiihire Saala omuhiasi wuwe.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohufa hwa Yibbulayimu, Hatonda gaña Yisaka ekabi. Nga Yisaka amenyanga ohuipi n'esobere eyi balanganga baati Bberirakalooyi.

Olulyo lwa Yisimayiri

¹² Bino nj'ebiñamba hu Yisimayiri omwana wa Yibbulayimu oyu Agali Omumisiri, omwidu wa Saala gamusaalira

¹³ era amasiina g'abaana ba Yisimayiri ng'olu basaaliwa ngagano: omudaayi gaali nje Nebbayoosi, owohubiri gaali nje Kedali, ng'otaaho Adubbeeri. Nga hulondaho Mibusamu

* **25:10 25:10** Oba “abaana ba Hiiti.”

¹⁴ ni Misuma ni Duma ni Maasa

¹⁵ Hadadi ni Tema ni Yeturi ni Nafisi ko ni Kedema.

¹⁶ Ago nj'amasiina g'abaana ba Yisimayiri era ameene ago nj'amasiina g'abatangirisi baawe ehumi n'ababiri ng'olu bamenyanga.

¹⁷ Yisimayiri gahena emyaha cikumi adatu namusanvu, ng'afa bamuñjira bamugalamirisa anjali abasehulu babe.

¹⁸ Abejuhulu babe baamenya ohunja e Kavira ohwola e Suuri ohuopi n'esalo ni Misiri, n'olengereeye e Busuuli. Era baali n'epalaana n'abaliranwa babe bosibosi.

Yakobbo n'Esawu

¹⁹ Bino nj'ebiñjamba hu Yisaka omusaani wa Yibbulayimu: Yibbulayimu gasaala Yisaka

²⁰ era Yisaka gaali ali n'emyaha ane anja gahwera Labbeka omuhaana wa Bbesweri era mboojo ya Labbaani. Bbesweri gaali w'egwanga ly'Abalaamu mu hyalo hy'e Mesopotamya.

²¹ Naahani Labbeka omuhasi wa Yisaka gaali mugumba. Olw'ehyo Yisaka nga gegayirira MUSENGWA amunje olusaaye. Nga MUSENGWA anjulira ohusaba huhwe era nga Labbeka aba hida.

²² Abaana nga basoolanga mu hida wuwe. Nga nyinaawe aloma ati, "Lwahiina hino hiriño?" Olw'ehyo, ng'atiina ohwebuusaho hu MUSENGWA.

²³ Ng'ango MUSENGWA amuloma ati, "Abaana babiri bali mu hida wuwo era balinjwamo amawanga abiri."

Era abaatu abo ababiri baja hwawuhana. Mulala hu bo aja huhira owahye amaani.

Era omuhulu aja huba munjeeresa womunjere."

24 Ehiseera hy'ohusaala ni hyola, Labbekaka gasaala balongo, bombi ni bali baseere.

25 Muhwana gaali n'omubiri mulando era omubiri gugwe gwosigwosi ni guhwene amooya oti hani bbulangiti ey'amooya. Olw'ehyo, nga bamutaho esiina baati Esawu.

26 Oluvanyuma nga Mulongo yeesi atula n'anywanywahise ehibbonje hy'Esawu. Olw'ehyo, nga bamutaho esiina baati Yakobbo. Labbekaka gasaala abalongo abo Yisaka n'anjesa emyaha kaaga.

27 Abaseere abo ni bahula, Esawu ng'afuuha muñiimi hañunye era n'asinga hugendera mwisugu. Aye Yakobbo gaali muutu munjoleeri era ni getolooleranga ḥango.

28 Yisaka nga genda nyo Esawu olwohuba ganyumirwanga bugali ohulya enyama y'esolo eji gañimanga. Aye Labbekaka gendanga nje Yakobbo.

29 Lulala, Yakobbo gaali ali hunyiya ehifulujo, ng'Esawu gagama engo n'anwa ohuñiima n'adembire era enjala n'emuluma.

30 Ng'Esawu aloma Yakobbo ati, "Ndi bubi, enjala yenda hunjita. Peeho ebyohulya bibyo ebyo ebirulire ndyeho." C'ehyagima bamulanga baati Edomu.

31 Nga Yakobbo amuloma ati, "Sooka wusu-ubise oti onapemo omugabo gugwo ogu oli n'ohusuna ng'omwana omudaayi."

³² Ng'Esawu amugobolamo ati, “Enjala yenda hunjita, omugabo gwange ng'omwana omudaayi gungasa hi?”

³³ Aye Yakobbo ng'amuloma ati, “Sooka wundayirire oti onapemo omugabo gugwo.” Ehyanwamo ng'Esawu amulayirira amugusa omugabo gugwe.

³⁴ Ng'ano Yakobbo aña Esawu ehifulugo.

Ng'Esawu alya era ng'anywa ahena genyoha aŋwaŋo. Atyo Esawu poganyooma era gatunda obusika wuwe.

26

Yisaka adulinga Abbimereki

¹ Ehiseera hyola nga nindi ḥagwaŋo enjala mu hyalo hy'e Kanani ng'olu yaluma mu ndaalo ja Yibbulayimu. Olw'enjala, Yisaka gatiina e Gerali ewa Abbimereki habaha w'Abafirisuuti.

² Nga MUSENGWA abonehera Yisaka amuloma ati, “Otatiina yi Misiri, nenda omenye mu hyalo omu nja ohuhuloma ohumenya.

³ Nenda omenyeho mu hyalo hino, nja huba ni neewe era nja hahuŋa ekabi. Ewe n'abejuhulu babo nja hubanja amawanga gano gosigosi era ehyo hija huhahasa ehi n'aloma Yibbulayimu lataawo.

⁴ Nja hwasa abejuhulu babo babe bangi hy'emunyeenyenye ḥamugulu mu bbanga era nja hubanja e twale lino lyosiryosi. Era abaatu mu mawanga gosigosi hu hyalo baja husuna ekabi ohubitira mu bejuhulu babo

⁵ olwohuba Yibbulayimu gagondera ebiragiro n'amagambi gange.”

6 Olw'ehyo, Yisaka gamenya e Gerali.

7 Abaatu abomu hitehere ehyo ni bamubusa ebinjamba hu muhasi wuwe, gabagobolamo ati, "Oyo mboojo yange." Ehyo gahiroma olwohuba gaali atya ohuloma ati, "Oyo muhasi wange." Naŋeega ati, "Abaatu bomu hitundu hino baja hunjita olwa Labbeka olwohuba muhasi muŋoono."

8 Aye ni ŋabitaŋo ehiseera, Abbimereki habaha w'Abafirisuuti gaali mu dinisa liryga gaabona Yisaka n'agudusa Labbeka mu ngeri eyiraga yiiti gaali muhasi wuwe.

9 Ng'ano Abbimereki alanga Yisaka amuloma ati, "Mu butuufu oweene, Labbeka muhasi wuwo! Lwahiina waloma oti mboojoyo?"

Nga Yisaka amugobolamo ati, "Naloma tyo olwohuba naŋeega ti baaja hunjita hu lulwe bamuŋire."

10 Ng'Abbimereki amuloma ati, "Hiina hino ehi otuholire? Singa mulala hu baatu bange ganjenyuha n'omuhasi wuwo, hyahatuleeteyeye endibo."

11 Ng'ano Abbimereki aŋa abaatu bosibosi ehiragiro ati, "Omuutu yesiyesi, ajooga Yisaka oba omuhasi wuwe, aja hufa."

12 Nga mu mwaha ogwo Yisaka alima mu hyalo ehyo emere, nga geeta ebiryo cikumi hu cikumi olwohuba MUSENGWA gamuŋa ekabi.

13 Yisaka gasuna obuŋinda era gatiina ni geeyongera ohusuna obuŋinda ohwola olu gaali muŋinda bugali weene.

¹⁴ Gasuna embusi n'etaama n'eñombe ko n'abeedu eduuli era ehyo hyagongeesa Abafirisuuti.

¹⁵ Ehyo hyaleetera Abafirisuuti ohusiiha esobere eji beedu ba Yibbulayimu semwana bayaba, bajijusa eroba.

¹⁶ Ng'Abbimerekì aloma Yisaka ati, “Tuñwere mu gwanga lyefe, ofuuhire wa hifuba ohutuhira.”

¹⁷ Ng'ano Yisaka añaajo atiina mu hiiho hy'e Gerali geemeha eyo eweema jije, amenya omwo.

¹⁸ Nga Yisaka gegula bonyaha esobere eji bayaba Yibbulayimu semwana n'ahiirijo mulamu, atusamo eroba olwohuba Abafirisuuti baali baajiigala oluvanyuma lwa Yibbulayimu ohufa. Era gajiranga amasiina gaajo amahale-hale aga semwana gajitaho.

¹⁹ Abeedu ba Yisaka nga bayaba esobere mu hiiho babona ni hirimo amaaji amalanji.

²⁰ Ne abaayi abomu Gerali baduhana n'abaayi ba Yisaka baati, “Esobere eyo yeefe, siyenye.” Olw'ehyo, Yisaka galanga esobere eyo ati Eseki olwohuba bayihaabira.

²¹ Ng'ano bayaba esobere eyindi era yoosi bayihaabira, ng'ayiranga ati Situna.*

²² Ng'atiina mu hifo ehindi ayaba esobere eyindi aye yino ñaañuma owayihaabira. Olw'ehyo, gayiranga ati Lekobbosi† era ng'aloma ati, “Naahani MUSENGWA atugalamisye era huuja huhulahulana mu hyalo hino.”

* **26:21 26:21** Situna hitegeesa “ohunahania.” † **26:22 26:22** Oba “ohugalamya.”

23 Ohunwa aŋo, gaŋamba engira gaatiina e Bberuseebba.

24 Nga mu wiire, MUSENGWA amubonehera amuloma ati, “Ndiise Hatonda wa lataawo Yibbulayimu. Otatya olwohuba ndi ni neewe era nja huhuŋa ekabi. Nja hwasa abejuhulu babo babe bangi olwa Yibbulayimu omuŋeeresa wange.”

25 Nga Yisaka atongola ehituti ehyohunjeeraho ejongo, nga ajumiryanga MUSENGWA. Nga geemeha eweema mu hifo ehyo era ŋaweeene aŋo abeedu babe bayabanjo esobere eyindi.

26 Mu hiseera ehyo, Abbimerekni meriwe Akuzasi owamuŋanga amagesi ko ni Fikoli omuduumisi w'ene lirye banwa e Gerali bahyalira Yisaka.

27 Nga Yisaka ababuusa ati, “Enywe mwambinga ewenywe, hiina ehi baleetire?”

28 Nga bamugobolamo baati, “Hiri ŋalafu ti MUSENGWA ali ni neewe. C'ehyagima hwaloma huuti, ‘Hiranji ohuŋandiiha endagaano ŋagati weefe ni neewe.’ Leha huhole endagaano ni neewe

29 huuti sooja hutuhola habi hosihosi ng'olu hwesi hwahubisyanga bulanji ohwola olu hwabuhana miyaaya. Era ŋaahani MUSENGWA ahuŋaaye ekabi.”

30 Ng'aŋo Yisaka abanyiiyira embaga, balya era banywa.

31 Ni wahya mu mugamba, nga bahola endagaano ŋagati waawe. Ng'aŋo Yisaka abaseebula bagamayo miyaaya.

³² Oludaalo olwo, ng'abeedu ba Yisaka batiina bamunjayira ebinjamba hu sobere eyi baali ni bayabire. Nga bamuloma baati, "Hwolire hu maaji."

³³ Ng'esobere eyo Yisaka ayitaho esiina ati Sibba era ehibuga ehiri ohuupi n'esobere eyo nj'ehigira bahiranga baati, Bberuseebba.[‡]

Abahasi b'Esawu abanamawanga

³⁴ Esawu ni gaali hu myaha ane, gahwa Yudeesi omuhaana w'omusinde Omuhiiiti oyu baali ni balanga baati Bbeerri. Ng'ahwa ni Bbasimaasi omuhaana w'Eloni yeesi Omuhiiiti.

³⁵ Abahaana abo bombi bafuuha higosи eyiri muhwe yaawe Yisaka ko ni masaala yaawe Labbeka.

27

Yisaka asabira Yakobbo ekabi

¹ Olwola, Yisaka n'ahayirinjire era n'ohubona n'atasobola hubona, gatumisa Esawu omusaani wuwe omuhulu, ng'amuloma ati, "Mwana wange."

Ng'Esawu amugobolamo ati, "Wanji, Bbaabba."

² Nga Yisaka amuloma ati, "Ese sahulunjire era natere ohufa.

³ Namba ahasaale otiine mwisugu wupiimire esolo.

⁴ Ohene otegehejo emere eyahawoowo eyipomera, oyindetere ndye, kene kusabire ekabi ni tafa."

[‡] **26:33 26:33 Bberuseebba** "esobere eyanwa mu hulayira" oba "esobere eyomusanvu."

⁵ Mu hiseera ehyo, Labbeka gaali ajaatu n'anjulira Yisaka n'aloma n'omusaani Esawu. Esawu ni gatiina ohuṇiima,

⁶ nga Labbeka aloma Yakobbo omwana wuwe ati, "Ewe! Pwahuṇulira lataawo n'aloma mugandawo Esawu ati,

⁷ 'Tiina wupiimire esolo, otegeheṇo emere eyahawoowo, eyipomera ndye, kene kusabire ekabi mu moni ja MUSENGWA.'

⁸ Olw'ehyo, mwana wange, ḥuliirisa bulanji weene ohole ehi kuloma.

⁹ Tiina wundeetere embusi ebiri eperepere era ejiboneha obulanji, piyiire lataawo emere emuṇomera.

¹⁰ Ni yinaanye, ng'oyinjirira lataawo alye, gahahusabira ekabi n'atafa."

¹¹ Ne Yakobbo ng'aloma nyina Labbeka ati, "Ohimanyire bulanji oti Esawu aliho amooya hu mubiri aye ese pumaaho.

¹² Ne singa Bbaabba ganjabaabaho, gafaania ati ndi humudulinga, nereetere hiṇwabo mu hifo hy'ekabi."

¹³ Nga nyina amuloma ati, "Mwana wase, leha ehinjwabo hibe hu ese. Hola ehi kuloma, tiina wundeetere ḥano embusi."

¹⁴ Nga Yakobbo atiina mu lugo atusaamo embusi ebiri ajiṇirira nyina. Nga nyina anyiiya enyama enyene enoli.

¹⁵ Nga Labbeka aṇamba ebyambalo ebiranji eby'Esawu omwana wuwe omuhulu, ebyali mu nyumba, gambasa Yakobbo omwana wuwe omuṇere.

16 Ng'anjamba ebyanjo ebi babaaga hu mbusi jira amuwiiha hu mihono nomu gosi.

17 Ng'ajo anjambya omwana wuwe oyo Yakobbo emere eyahawoowo eyi gaali n'ayiiyire.

18 Nga Yakobbo ayinjirira semwana, amulanga ati, "Bbaabba."

Ng'amugobolamo ati, "Oloma otye, mwana wange. Ewe, ndiiwe ani?"

19 Nga Yakobbo aloma semwana ati, "Ndiise Esawu omwana wuwo omudaayi. Kolire ng'olu wundomire, yinyoha wihale, olye wahasabira ekabi."

20 Nga Yisaka abuusa omusaani ati, "Nga soolweyo, mwana wange?"

Nga niye amugobolamo ati, "MUSENGWA Hattonda wuwo gatangiriye."

21 Ng'ajo Yisaka aloma Yakobbo ati, "Yigerera ηano, kwabaabeho mwana wange, nahafaania mu butuufu, obanga ndiiwe Esawu mwana wange, oba bbe."

22 Nga Yakobbo gigerera eyiri Yisaka semwana. Ni gamwabaabaho, ng'aloma ati, "Ejanjaasi lya Yakobbo aye engalo j'Esawu."

23 Yisaka sigafaania ati nje Yakobbo, olwohuba emihono jije jaalih amooya hy'eja mugandawe Esawu, ehyanwamo ng'amusabira ekabi.

24 Ng'amuloma ati, "Mu butuufu ndiiwe omwana wange Esawu?"

Ng'ola amugobolamo ati, "Bbaabba, ndiise."

25 Nga Yisaka amuloma ati, "Ale mwana wange, peerese enyama eyi onjiimire ndye, kene kusabire ekabi." Nga Yakobbo amuña alya, ng'amuña n'omwenge ogw'emizabbibbu anywa.

²⁶ Nga Yisaka semwana amuloma ati, “Yigerera wungwe mu hifuba, mwana wange.”

²⁷ Nga gigerera amugwa mu hifuba. Yisaka ni gaṇunyira olusu lw'ebiyambalo by'Esawu, gamusabira ekabi ati,

“O, ahaloosa h'omwana wange
hali hy'ahaloosa h'endimiro eyi MUSENGWA
añaaye ekabi.”

²⁸ Hatonda ahune hu olume olunjwa mwigulu,
ahune n'obuñinda wohu hyalo, ebyohulya
n'ohunywa.

²⁹ Amawanga hu hyalo gahuneeresenga era
n'abaatu bahubbenga amafuha mu moni
jijo,

obe mwami eyiri abaganda babo.
Era abasaani ba maawo bahuhubbire ama-
fuha.

Oyo ahunwaba himulonde omwene
era ni n'oyo ahuna ekabi abe w'ekabi.

³⁰ Yisaka ko ni gaali ni gahaheneresa ohu-
musabira ekabi, Yakobbo n'ahiiri aŋo mu moni
ja semwana, nga mugandawe Esawu goleraho
n'aŋwa mu hunjiima.

³¹ Era yeesi ng'anyiiya enyama eyahawoovo,
ayinirira semwana. Ng'amuloma ati, “Bbaabba
yinyoha, olye wahaapa ekabi.”

³² Ng'aŋo semwana amubuusa ati, “Ndiiwe
ani?”

Ng'amugobolamo ati, “Ndiiise Esawu omwana
wuwo omudaayi.”

³³ Yisaka gateetema bugali ng'amuloma ati,
“Nj'ani atiinire gaṇiima esolo, gahena gandetera

enyama? Pwahulya era nahamusabira ekabi ko ohene woole era aja hujisuna.”

³⁴ Esawu ni gañulira ebibono bya semwana, gatemuha gaalira n'amaani n'enaku nyingi, ng'aloma semwana ati, “Keesi Bbaabba sabireho ekabi.”

³⁵ Aye nga Yisaka amuloma ati, “Mugandawo gajire gandulinga era ahujirireho ekabi jijo.”

³⁶ Ng'Esawu aloma ati, “Sihyeñunjisa olwohuba esiina liryे nje Yakobbo?* Gandulingire emirundi ebiri: gaapiraho obusika wange era nindi anjirire n'ekabi jange!” Ng'Esawu ahena abuusa semwana ati, “Nañumaño kabi ejindi josijosi?”

³⁷ Nga Yisaka agobola mu Esawu ati, “Musabiye ekabi ohuba musengwawo era abalebe babe baja huba banjeeresa babe. Muñaaye obuñinda wohu hyalo n'ebyohulya n'ohunywa byosibyosi. Olw'ehyo, mwana wange, nahuholere hi?”

³⁸ Ng'Esawu abuusa semwana ati, “Bbaabba, olinjo n'ekabi jengeri ndala yonjene? Keesi Bbaabba sabireho ekabi.” Ng'año Esawu ate-muha alira.

³⁹ Nga semwana Yisaka amuloma ati,
“Enyumba yiyo yinaabenga
 ŋaleenji n'obuñinda wohu hyalo,
 ŋaleenji n'olume olunwa mwigulu
 ŋamugulu.

⁴⁰ Oja huliiranga mu hunjirijana
 era oja huba muñeeresa wa mugandawo.
Aye n'olisalaño ohuba w'edembe,

* **27:36 27:36** Yakobbo hitegeesa hiiti “omudulingi.”

olimwetasulyaho ko atasobola huhuñuga.”

Yakobbo adulumira ewa Labbaani

⁴¹ Ng'Esawu acaaawa Yakobbo olwohuba semwana gamusabira ekabi ejaali ejohuba ejije. Ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, “Bbaabba nj'ono ali huupi hufa. Kasita hulihena eby'ohulira nga niita muganda yange Yakobbo.”

⁴² Ne ni balomera Labbekwa ebi Esawu omwana wuwe omudaayi gaali nañeega, gatumisa Yakobbo omwana wuwe omunjere, ng'amuloma ati, “Esawu mugandawo, asala amagesi ohuhwita.

⁴³ Olw'ehyo, mwana wange, hola ehi kuloma, duluma otiine e Harani ewa hoojaayo Labbaani, mboojo yange.

⁴⁴ Obeeyo, ohwola olu mugandawo anaheese obusungu.

⁴⁵ Mugandawo n'anahabe ni gehiise obusungu, ni gerabiyye ehi wamuhola, nja hutuma omuutu ahulome ogobole. Sinenda hubafirwa mwembi hu ludaalo lulala.”

⁴⁶ Ng'ajo Labbekwa aloma Yisaka ati, “Ndembire esambo j'abahaana Bahiiti, abahasi b'Esawu. Yakobbo yeesi n'anahaleete mulala hu bahaana Abahiiti mu gwanga lino, ohufa hunahabe husingira ohuba omulamu ni menya ñalala ni nabo.”

28

¹ Ebyo ni byanwa, nga Yisaka atumisa Yakobbo, amulombera ekabi ng'ahena amuloma ati, “Soleetanga ñano muhaana Mukanani ohuba muhasi wuwo.

² Otiinanga e Padani Alaamu, ewa sehulu wuwo Bbesweri semwana ya maawo, osune omuhaana wa hoojaayo Labbaani, mboojo ya maawo.

³ Hatonda Omwene Bujangi wosiwosi ahunje ekabi, ahufuule egwanga ebbala ery'ebiha ebyene ebingi.

⁴ Era ahunje ewe n'abejuhulu babo ekabi ejи gasuubisa Yibbulayimu, osikire ehyalo omu omenyire ng'omuwuli. Ehyalo ehi Hatonda gaña Yibbulayimu."

⁵ Yisaka ni gahena ohumulombera ekabi ng'amuseebula atiine e Padani Alaamu ewa Labbaani, omusaani wa Bbesweri Omwalaamu, mboojo ya Labbeka, nyina ya Yakobbo n'Esawu.

Esawu ahwa omuhasi owundi

⁶ Ng'Esawu afaania ng'olu Yisaka galombera Yakobbo ekabi era gamusindiha ohutiina e Padani Alaamu, asune eyo omuhasi. Era ng'olu gamusabira ekabi gahena gamuhamirisa ati, "Soleetanga ɳano muhaana Mukanani ohuba muhasi wuwo."

⁷ Era gahitegeera ati Yakobbo gagondera semwana ni nyina gatiina e Padani Alaamu,

⁸ ng'Esawu ko ahifaania ati Yisaka semwana gaali sigenda abahasi Bakanani.

⁹ Ng'ango ajamba engira atiina ewa Yisimayiri, ng'ahwa Mahalasi ohuba muhasi wuwe. Mahalasi oyo, gaali mboojo ya Nebbayoosi omusaani wa Yisimayiri, omusaani wa Yibbulayimu. Ehyo gahihola, ni gongesa hu bahasi aba gaali ni naabo.

Yakobbo alootera e Bbeseeri

¹⁰ Naahani Yakobbo ni gañwa e Bberuseebba gañamba olugendo gasimba olw'e Harani.

¹¹ Ni goola añaatu, gasalarjo ajenyuhe aŋo olwohuba esaawa yaali yiguuye mu maaji, gañenyuha aŋo owiire owo. Gañamba erala hu mabaale mu hifo ehyo, nga genjigha, ajenyuha.

¹² Ni gaali n'ajenyuha ng'aloota. Mu hirooto ehyo, gabona amadaala ameene amaleenji ni goola mwigulu n'abamalayika ba Hatonda ni baniinuha era ni baniina.

¹³ Era ḷamugulu wamadaala ago, MUSENGWA ni gemeereye, ng'aloma ati, "Ndiise MUSENGWA Hatonda ya sehulu wuwo Yibbulayimu era Hatonda wa Yisaka. Nja huhuňa ewe n'abejuhulu babo eroba eryo aŋoŋenyuhire.

¹⁴ Abejuhulu babo baja huba hy'omujehé ni batabaliha era baja husalaaniha ohuňwa ebuňwalyuba ohwola ebugwalyuba, ohuňwa mu maniino ohwola mu mehiriro. Abaatu bosibosi hu hyalo balisuna ekabi ohubitira mu ewe n'abejuhulu babo.

¹⁵ Nja huba ḷalala ni neewe era nahuhumenga hiisi aŋa anaajenga era ndi hugobosa mu gwanga lino. Sindihulehulira ohwola olu ndyoheresa ehi suubisa."

¹⁶ Yakobbo ni gasismuha mwiro, galoma ati, "Mu butuufu, MUSENGWA ali mu hifo hino aye mbaye sikimanyire."

¹⁷ Gatya, ng'aloma ati, "Ng'ehifo hino hitisa! Ehifo hino sihiitu hindi ohutusaho nyumba ya Hatonda era ḷano ḷaliňo omulyango oguja mwigulu."

¹⁸ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi,

Yakobbo ganjamba ebaale eri gaali ni genigihire, galihomeha ajo hy'ehihondo ohuba abalonero ahohuhebuliriraho, ng'ahena alijuuhaho amafuta agahaloosa.

¹⁹ Ng'ehifo ehyo ahiguliha esiina ati Bbeseeri,* wayire ng'ehibuga ehyo baali bahiranga baati Luuzi.

²⁰ Nga Yakobbo geeyama ati, “Hatonda n'anabenga ɳalala ni neese era gakuuma mu lugendo luno, gaapa ebyohwambala n'ebyo hulya,

²¹ ehiseera hyola nagamayo engo ewa Bbaabba miyaaya, MUSENGWA aja huba Hatonda wange,

²² n'ebaale lino eri komire ohuba ehihondo ehy'ohuhebulirirangaho, lija huba nyumba ya Hatonda era hiisi ehi wuupa, keesi nja huhunjangaho hirala ehy'ehumi.”

29

Yakobbo goola e Padani Alaamu

¹ Ng'aŋo Yakobbo geyongera n'olugendo, ati-inna goola mu gwanga eriri ebunjwalyuba.

² Ng'abona esobere ajadulere, ebidooli by'etaama bidatu ni bigandaaye aŋo olwohuba paŋa janyweranga. Ebaale eri batambisanga ohuwiiha hu sobere lyali bbala.

³ Abaayi ni bahabenire ohuhumbaania etaama ng'olu kola yaawe yaali, nga banjiringisya ebaale eryo balitusa hu munwa gw'esobere nga bajiny-wesa. Oluvanyuma nga baligobosaoŋo hu munwa gw'esobere.

* **28:19 28:19** Bbeseeri hitegeesa hiiti “enyumba ya Hatonda.”

⁴ Nga Yakobbo abuusa abaayi ati, “Balebe bange, muñwera ñe?”

Nga bamugobolamo baati, “Huñwera e Harani.”

⁵ Ng’ababuusa ati, “Mumanyire Labbaani omwijuhulu wa Naholi?”

Nga bamugobolamo baati, “E e, humumanyire.”

⁶ Nga Yakobbo ababuusa ati, “Aliyo mulanji?”

Nga bamugobolamo baati, “Aliyo mulanji era Lakeeli omuhaana wuwe nj’oyo owuuja n’etaama.”

⁷ Ng’abaloma ati, “Guhiri muusi ohuhumbaania ebyayo ohuñenyuha. Mujinywese muhene mujagamyeyo mu hyayo.”

⁸ Nga bamugobolamo baati, “Sihuhola hututyo, husooka huhumbaania etaama josijosi ko hwañiringisya ebaale hwalitusa hu munwa gw’esobere nga ko josijosi jinywa omulundi mulala.”

⁹ Ni gaali n’ahiroma ni nabo, nga Lakeeli goola n’etaama ja Labbaani olwohuba nj’owajeemeranga.

¹⁰ Yakobbo ni gabona Lakeeli omuhaana wa Labbaani mboojo ya nyina n’etaama, gatiina ng’anjiringisya ebaale alitusa hu munwa gw’esobere, ng’anywesa etaama ja hoojaye.

¹¹ Nga Yakobbo agwa Lakeeli mu hifuba, ng’atandiha n’ohulira.

¹² Gaali alomeeye Lakeeli ati mulebe ya semwana era musaani wa Labbeka. Olw’ehyo, Lakeeli gadduluma embiro gatiina engo galom-era semwana.

¹³ Anjo ni naajo, ni balomera Labbaani hu Yakobbo omwana wa mboojo, gadulumah ohuja ohwagaanana ni naye. Ni goola ng'amugwa mu hifuba, ng'amufumberera era ng'ahena amunjira engo. Nga Yakobbo alomera Labbaani byosibyosi ebimufaho.

¹⁴ Nga Labbaani amuloma ati, "Mu butuufu, oli mafugi era mubiri gwange."

Yakobbo ahwa Leeya ni Lakeeli

Oluvanyuma lwa Yakobbo ohumenya ni Labbaani omwesi mulala,

¹⁵ Labbaani galoma Yakobbo ati, "Olwohuba oli mulebe yange oli n'ohuutambira huwereere? Ndomere, kusasulenga jinga?"

¹⁶ Labbaani gaali n'abahaana babiri, omuhulu gaali nje Leeya, omunjere gaali nje Lakeeli.

¹⁷ Leeya gaali aheja bulangi aye Lakeeli gaali munjoono era n'asangaasa.

¹⁸ Yakobbo gasiima Lakeeli, ng'aloma hoojaye ati, "Nja huhutambira emyaha musanvu wuupe Lakeeli omuhaana wuwo omunjere."

¹⁹ Nga Labbaani amuloma ati, "Mala gahuna ewe ohuhira ohumuña omuutu owundi. Ba ḥano ni nange."

²⁰ Olw'ehyo, Yakobbo gatamba emyaha musanvu bamunje Lakeeli aye jafaanana hy'endaalo enyene endiidiri olw'ohwenda ohu gaali n'amwendamo.

²¹ Emyaha omusanvu ni jaŋwaho, nga Yakobbo aloma Labbaani ati, "Naahani pe omuhasi wange olwohuba endaalo jange ejohutamba jiŋooyeho. Nenda ohuba ni naye."

²² Olw'ehyo, Labbaani gahumbaania abaatu bosibosi abomu hitehere ehyo, ng'anyiiya embagaa.

²³ Aye egulo ni lyola, gañamba Leeya omuhaana wuwe omuhulu gaaba nj'oyu amuña era nga Yakobbo ajenyuha ni naye!

²⁴ (Nga Labbaani aŋamba Zilupa omwidu wuwe amuña Leeya omuhaana wuwe, ohuba omwidu.)

²⁵ Ni wahya mu mugamba, Yakobbo ng'ahifaania ati bamuñaaye nje Leeya mu hifo hya Lakeeli. Olw'ehyo, Yakobbo gatiina eyiri Labbaani gamuloma ati, "Hino hiina ehi wakolire? Sinahutambira wuupe Lakeeli? Lwahiina wandulingire?"

²⁶ Nga Labbaani amugobolamo ati, "Efe ḥano sipohuhola huutyo, ohugaba omuhaana omunjere ni huhiiri hugaba omudaayi.

²⁷ Hena endaalo musanvu ej'obugole w'oyo, ko huhunje obundi nindi wutambire emyaha omusanvu."

²⁸ Nga Yakobbo ahola atyo. Gahena endaalo musanvu ni Leeya nga Labbaani amuña Lakeeli omuhaana wuwe ohuba muhasi wuwe.

²⁹ Nga Labbaani aŋamba Bbiluha amuña Lakeeli omuhaana wuwe ohuba mwidu wuwe.

³⁰ Nga Yakobbo ajenyuha ni Lakeeli yeesi era nga genda Lakeeli ohuhira Leeya. Era ng'atambira Labbaani nindi emyaha musanvu ejindi.

Abaana ba Yakobbo

³¹ MUSENGWA ni gabona Leeya n'ali nabunobe, gamuña olusaaye aye Lakeeli gaali mugumba.

³² Nga Leeya aba hida, asaala omwana museere ng'amulanga ati Lubbeeni olwohuba galoma ati, "MUSENGWA aweene enaku yange. Mu butuufu wamwange ḥaaahani aja hunyenda."

³³ Nga nindi aba hida asaala omwana museere, ng'aloma ati, "Olwohuba MUSENGWA amanyire ati wamwange siganyenda, gapaaye ono yeesi." Olw'ehyo, ng'amulanga ati Simyoni.

³⁴ Nga nindi asuna ehida, asaala omwana museere, ng'aloma ati, "Hu luno wamwange aja huholagana ni nange, olwohuba musaaliye abaana abaseere badatu." Ng'amutaho esiina ati Leevi.

³⁵ Nga nindi Leeya aba hida asaala omwana museere, ng'aloma ati, "Omulundi guno nja hujumirya MUSENGWA." Olw'ehyo, galanga omwana oyo ati Yuda. Ng'ahoma ajo ohusaala.

30

¹ Lakeeli ni gabona n'atasaalira Yakobbo abaana, ganjambira mugandawe esaalwa, ng'aloma Yakobbo ati, "Pe abaana, oba sicehyo fe pwe hu hyalo!"

² Ng'ehyo hisungunjasa Yakobbo ng'amuloma ati, "Ndiise Hatonda owahwima olusaaye?"

³ Nga Lakeeli aloma Yakobbo ati, "Kuṇaaye Bbiluha omwidu wange, ohufuuha muhasi wuwo, ḥenyuha ni naye gahasaalira abaana, keesi nahabaaho n'olulyo."

⁴ Nga Lakeeli aŋamba Bbiluha omwidu wuwe aŋa Yakobbo ohufuuha muhasi wuwe. Era nga Yakobbo aŋenyuha ni naye.

⁵ Nga Bbiluha aba hida, asaalira Yakobbo omwana museere.

⁶ Nga Lakeeli aloma ati, "Hatonda anjuliyye ohusaba hwange, gaapa omwana omuseere." C'ehyagira gamulanga esiina ati Daani.

⁷ Bbiluha omwidu wa Lakeeli ng'aba hida nindi, ng'asaalira Yakobbo omwana omuseere owohubiri.

⁸ Nga Lakeeli aloma ati, "Pirinjeene n'amaani ni muganda yange era muhirire." Ng'omwana oyo amulanga esiina ati Nafutaali.

⁹ Leeya ni gabona n'ahomire anjo ohusaala, ng'anjamba Zilupa omwidu wuwe, amunja Yakobbo ohufuuha muhasi wuwe.

¹⁰ Nga Zilupa omwidu wa Leeya asaalira Yakobbo omwana museere.

¹¹ Nga Leeya aloma ati, "Nga ndi n'ekabil!" Ng'omwana oyo amulanga esiina ati Gaadi.

¹² Nga Zilupa omwidu wa Leeya asaalira Yakobbo omwana omuseere owohubiri.

¹³ Nga Leeya aloma ati, "Hino hisangaahise! Era abahasi baaja hundanga wasangaalo." Ng'amulanga esiina ati Aseri.

¹⁴ Lulala mu hiseera hy'ohugesa engaano, Lubbeeni gatiina mu ndimiro y'engaano, ng'agwirihirira ehimera ehi balanga baati mandulake,* ng'anjirira nyina Leeya. Ng'ano Lakeeli aloma Leeya ati, "Peeho mandulake y'omwana wuwo."

* **30:14 30:14** Himera ehi banjeeanga baati hirimo obulesi bw'olusaaye n'owende mu bahasi.

¹⁵ Nga Leeya aloma Lakeeli ati, “Ehyohunyagaho wamwange sihiuhena, wenda humeedaho n’ohuutusaho mandulake y’omwana wange?”

Ng’ajo Lakeeli amugobolamo ati, “Ale ha huswane. Ewe peevo mandulake y’omusaani wuwo, kulehere Yakobbo ajenyuhe ni neewe owiire wolwa leero.”

¹⁶ Olw’ehyo, Yakobbo ni gagamayo engo ehy’egulo n’anjwa mu ndimiro, Leeya gamuloma ati, “Oli n’ohunjenuha ni neese owiire wolwa leero olwohuba kugulire ni mandulake y’omusaani wange ohuhutusa hu Lakeeli omuhasi wuwo.” Nga Yakobbo ajenyuha ni naye ehiire ehyo.

¹⁷ Nga Hatonda ajuilira ohusaba hwa Leeya. Nga Leeya aba hida, asaalira Yakobbo omwana omuseere owohutaanu.

¹⁸ Nga Leeya aloma ati, “Hatonda gapaaye omuhemba, olwohuba naŋa wamwange omwidu wange.” Ng’omwana oyo amulanga ati Yisikaali.

¹⁹ Nga nindi Leeya aba hida, asaalira Yakobbo omwana omuseere owomukaaga.

²⁰ Ng’ajo Leeya aloma ati, “Hatonda gapaaye ehirabo ehy’omunjendo. Hu luno wamwange aja humbisyanga bulangi olwohuba musaaliye abaana mukaaga abaseere.” Ng’omwana oyo amulanga Zebbulooni.

²¹ Oluvanyuma gasaala omwana omuhaana, ng’amulanga ati Dina.

²² Ng’ajo Hatonda ahebulira Lakeeli, ajuilira ohusaba huhwe ng’amwigula ehida.

²³ Ng'aba hida asaala omwana omuseere ng'aloma ati, "Hatonda gatuhiseeho eduho."

²⁴ Ng'omwana oyo amulanga ati Yosefu, n'aloma ati, "MUSENGWA ganyongeyeho omwana owundi omuseere."

Ebyayo bya Yakobbo byeyongera obungi

²⁵ Oluvanyuma lwa Lakeeli ohusaala Yosefu, nga Yakobbo aloma Labbaani ati, "Kusunga wuseebule, nagame e weefe.

²⁶ Mbaye mutambi wuwo era ni kalabana, ne ng'olu hiseera hyolire, fugiirire tiine n'abahasi ko n'abaana bange."

²⁷ Aye Labbaani gamuloma ati, "Kusunga wupambire ehisa osigale, endagu yindomeeye yiiti MUSENGWA gapaaye ekabi olw'ewe."

²⁸ Ng'ahena amuloma ati, "Wenda kusasule hiina? Loma hyosihyosi ehi wenda nahusasule?"

²⁹ Nga Yakobbo amuloma ati, "Omanyire ng'olu mbayenga ni kuhalabanira era ebyayo bibyo byeyongeye.

³⁰ Ebitono ebi waali ni nabyo byeyongeye obungi era MUSENGWA ahunaaya ekabi hiisi anambayenga ni naayira ebyayo. Naahani keesi nj'ehiseera ohulabirira ebyange."

³¹ Nga Labbaani amubuusa ati, "Wenda kunge hi?"

Nga Yakobbo amugobolamo ati, "Mbula ehi kwendaho aye kusunga wuupe ehiitu hirala hyonjene. Era n'oja huhihola, nja hweyongera ohwemera n'ohulabirira ebyayo bibyo.

³² Fugiirire ngende mu taama n'embusi jijo josijosi, ni tusamo hiisi erimo ebihosa n'ebimali

n'eyamasosogo. Ebyo nj'ebija huba omuhemba gwange.

³³ Mu moni eyo oja humanya owesigwa wange. Era singa wagaanamo eyitali yamasosogo oba enumamo ebihosa n'ebimali, eyo ejahubaya wiibi."

³⁴ Nga Labbaani aloma ati, "Fugiiriye, leha hibe ng'olu olomire."

³⁵ Nga hu ludaalo olwo, Labbaani aŋamba embusi epaya ejoluwombye n'ejamatonatona n'ekasi josijosi ejamasosogo n'ejamatonatona, hiisi ejaliho ebala ehosa, ko n'etaama enando josijosi, ng'ajinababes ne ni jiri ja Yakobbo.

³⁶ Nga Labbaani niye n'abaana banjamba ebisolo ebyo bagenda olugendo olw'endaalo edatu ohunwa aŋa Yakobbo gaali. Yakobbo niye gasigala ni gemera etaama n'embusi ja Labbaani.

³⁷ Nga Yakobbo aŋamba obusaala bw'omulibine omubisi, n'owomusakedi n'owomwalamoni, nga gobulaho emisitaale emihosa, ne sigaheneraho moola.

³⁸ Ng'aŋamba obusaala owo obu ganjalagataho mu biitu ebi taama n'embusi janywerangamo amaaji, jibubone ni jiiyahunywa amaaji.

³⁹ Etaama n'embusi ejo nga jeruhiranga mu moni j'obusaala owo, nga jisaala enyana ejoluwombye n'ebitonatona.

⁴⁰ Mu hiseera ohyohwiruha, Yakobbo gawulanga ekasi na jonene ng'ajirengeresa ejoluwombye n'ejebimali. Nga jisaala enyana ejamasosogo

n'ejebimali ng'ahena ajabula hu ja Labbaani.
Mu ngeri eyo, ebyayo bibye byeyongera obungi.

⁴¹ Etaama n'embusi ej'amaani ni jendanga ohwiruha, Yakobbo gañambanga obusaala gabuta mu moni waajo, ohweruhira aŋali obusaala owo.

⁴² Aye etaama n'embusi eniambiniambi ni jendanga ohwiruha, ng'abutusaŋo. Etaama eniambiniambi gajinjanga Labbaani, ne ej'amaani jatiinanga hu luda lwa Yakobbo.

⁴³ Mu ngeri eyo, nga Yakobbo geeyongera bugali ohuhulahulana, ng'aba n'ebisolo bingi n'abeedu abahasi n'abasinde n'engamiya ko ni nasugirya.

31

Yakobbo aduluma hu Labbaani

¹ Ehiseera hyola Yakobbo gañulira ati abasaani ba Labbaani baali bemulugunya baati, "Yakobbo anjire obujinda wa Bbaabba wosiwosi era agaganjaliye mu biitu bya Bbaabba."

² Era Yakobbo gabona Labbaani n'atamuheja bulanji.

³ Nga MUSENGWA aloma Yakobbo ati, "Yagamayo mu hyalo hy'abasehulu n'abalebe babo, naabenga ŋalala ni neewe."

⁴ Ng'ano Yakobbo atuma bamulangira Lakeeli ni Leeya batinne mu hyayo eyi gaali.

⁵ Ng'abaloma ati, "Mu ndaalo jino, mbona engeri eyi senywe gakeja, sinje eyabulijo aye Hatonda wa Bbaabba ali ni nange.

⁶ Era muhimanyire ng'olu tambiiye senywe n'amaani gange gosigosi.

⁷ Wayire senywe gakolakolanisyе emirundi n'emirundi aye Hatonda sigamuganya hukola habi hosihosi.

⁸ Ni gahalomire ati, ‘Ejamasosogo nj’ejinaabenga omuhemba gugwo,’ ng’etaama n’embusi josijosi jisaala ejamasosogo. Ng’ano acuusa ati, ‘ejamawombwe nj’ejinaabenga omuhemba gugwo,’ nga nindi etaama n’embusi josijosi jitandiha ohusaala ejamawombwe.

⁹ Mu ngeri eyo, Hatonda abatuhii seho ebyayo, gabiipa.

¹⁰ “Mu mwesi ogu etaama n’embusi jitera ohweruhiramo, nasuna ehirooto era mu hirooto omwo, nabona embusi epaya ejerusanga ni jiri jamawombwe n’ejamasosogo neja matonatona.

¹¹ Nga Malayika wa Hatonda mu hirooto gandanga ati, ‘Yakobbo,’ ng’amugobolamo ti, ‘Wanji Musengwa.’

¹² Nga gandoma ati, ‘Gangamusa emoni jijo obone embusi josijosi epaya ejerusa, jamawombwe n’ejamasosogo, neja matonatona olwohuba mbona byosibyosi ebi Labbaani ahuhola.

¹³ Ndiise Hatonda owahubonehera e Bbeseeri, aŋa wajuha amafuta ng’ehihondo ehy’ohuhebulirirangaho era wahena wahola oweyamo. Nenda oŋwe mu hyalo hino ogoboleyo ewenywe eyi bahusaala.’ ”

¹⁴ Nga Lakeeli ni Leeya bamugobolamo baati, “Huŋuma mugabo hu buŋinda wa Bbaabba.

¹⁵ Atuŋira hyabagwira olwohuba gatutunda era n’ebiit u gahena hale ohubiryia.

16 Mu butuufu obuñinda wosiwosi obu Hatonda atuhiiise hu seefe, weefe n'abaana beefe. Olw'ehyo, hola ehi Hatonda ahuloma ohuhola."

17 Ng'ano Yakobbo getegeha ohwagamayo ewaawe, ng'anjamba abaana n'abahasi babe abata hu ngamiya,

18 ng'ahubba ebyayo bibye byosibyosi ko n'ebiitu byosibyosi ebi gasuna ni gaali n'ahiiri e Padani Alaamu. Ng'anjamba engira ohutiina e Kanani eyi Yisaka semwana gaali n'amenyire.

19 Ehiseera ehi basimbuhiramo, Labbaani gaali atiinire ohusala hu taama jije amooya. Kale nga Lakeeli atambisa ekabi eyo ohwiba abagasani ba semwana.

20 Mu ngiso, Yakobbo gategeha nga geyiba hu Labbaani Omwalaamu. Sigalomeraho Labbaani ati gaali genda hwagama ewaawe.

21 Ng'ano Yakobbo n'ebibye byosibyosi amweyibaho, atiina gambuha olwabi Yufuleeti, ng'alunjama atiina e Giliyaadi mu hyalo ehy'esozi.

Labbaani alonda hu Yakobbo

22 Oluvanyuma lw'endaalo edatu, nga balomera Labbaani baati Yakobbo gamudulumaho.

23 Nga Labbaani n'abalebe babe banjamba engira balonda hu Yakobbo. Hu ludaalo olwomusantu, nga bamwolaho e Giliyaadi mu hyalo ehy'esozi.

24 Nga Hatonda abonehera Labbaani Omwalaamu mu hirooto owiire amuloma ati, "Wehuume ohataloma ehiranji oba ehibi hu Yakobbo."

25 Yakobbo gaali gemeehire eweema yiye e Giliyaadi mu hyalo ehy'esozi, Labbaani n'abalebe babe ni boola nga boosi bemeha aŋo ejaawe.

26 Nga Labbaani aloma Yakobbo ati, "Wukolire hi, ohweyiba weyibe ni tamanyire. Ese ndiise owohudulinga, ng'ohena wiibahwiba n'abahaana bange hyababanyagire mu lutalo?

27 Lwahiina wanwayo mu ngiso? Lwahiina siwandomeraho nahola omukolo nahuseebula bulanji n'ebivuga?

28 Wagira siseebuleho bahaana n'abejuhulu bange? Wahola hyabuŋubeebe.

29 Ndi n'obunjangi ohuhukosa aye mu hirrooto owiire, Hatonda wa lataawo gandomire ati, 'Wehuume ohutaloma ehiraŋi oba ehibi hu Yakobbo.'

30 Manyire ti otiina olwohuba oŋemba ohwagama ewenywe. Aye Iwahiina mwiba abagasani bange?"

31 Nga Yakobbo agobola mu Labbaani ati, "Sinahulomera olwohuba natya, ni peega ti oja hutusaho abahaana babo.

32 Aye singa obona omuutu yesiyesi n'ali n'abagasani babo, saaja husigala n'ali mulamu. Abalebe beefe ni babona, yendula ehyihyo hyosihyosi, onahyagaana hinjire." Yakobbo galoma atyo olwohuba gaali samanyire Lakeeli ni geeba abagasani ba semwana.

33 Nga Labbaani atiina gendula mu weema ya Yakobbo nomu ya Leeya nomu ja bahasi abeedu bombi aba bahaana babe aye sigagaanamo hiitu hyosihyosi. Ni gaŋwa mu weema ya Leeya, nga

atiina gengira mu weema ya Lakeeli ohwendulamo mwosi.

³⁴ Lakeeli gaali gebire abagasani ba semwana n'abataaye mu hisaŋu hyohu ngamiya, ng'ahena ahibundalaho. Labbaani gendula mu weema yosiyosi aye sigabonamo hiitu hyosihyosi.

³⁵ Nga Lakeeli aloma semwana ati, "Musengwa yange otandunjira olw'ohutemeerera nahuŋa efaasi wendula. Hiri hiityo olwohuba ndi mu songa yeefe eyabahasi." Labbaani gendula aye sigabona bagasani babe.

³⁶ Ehyo hyalunja Yakobbo. Ng'abuusa Labbaani ati, "Sobisy'e hi? Kolire hibi hi ehigimire wapiima oti?

³⁷ Osinguuye ebiitu byange byosibyosi, hinina ehi oweene hu biitu byosibyosi ebyomu nyumba? Hireete ŋano mu moni j'abalebe babo n'abange, batusalire omusango fembi.

³⁸ "Mbaye ni neewe emyaha abiri, etaama n'embusi jijo sijisumulangaho, n'ohulya sindyangaho emiigu yiyo kadi ndala.

³⁹ Sikuleeterangaho hyayo hihyo hyosihyosi ehi solo yalya. Era esolo ni yalyangaho ndala, nasasulanga. Era wakazanga ohusasula ehiitu hyosihyosi ehyagotanga.

⁴⁰ Omumwi gwapwerangaho omuusi gwosigwosi, embenjo yafuuŋa owiire wuli huno era sinalimbanga hwiro.

⁴¹ Hibaaye hiityo emyaha ejo abiri josijosi ejimbereeyemo mu mago gago. Kutambiiye emyaha ehumi n'ene ohuŋira bahaana babo bombi, ohwo gataho emyaha mukaaga ohuŋira

ebisolo era hiisi hiseera obaayenga ocuuusacuusania omuhemba gwange.

⁴² Singa Hatonda wa Bbaabba Yisaka ni sehulu yange Yibbulayimu, abanga n'atali ni neese, hani nahajooye ewuwo n'emihono myereere. Aye Hatonda gabona ohufabiina hwange era owiire ahulomire ohwehuuma ohutandomaho hiranji oba ehibi."

⁴³ Ng'ano Labbaani amugobolamo ati, "Abahaana aba olomaho, bahaana bange era n'abaana baawe baana bange, etaama n'embusi, byayo byange. Byosibyosi ebiri ɳano byange. Aye ɳaahani ɳanjuma ehi panga ohuhola ohweyongera ohuhuuma abahaana bange bano oba abaana baawe?

⁴⁴ Naahani huhole endagaano ɳagati weese ni neewe ohuba bujulizi."

⁴⁵ Nga Yakobbo ajamba ebaale ng'ehihondo ehy'ohuhebulirirangaho, alihomeha ohuba ehy'ohuhebulirirangaho.

⁴⁶ Ng'aloma abalebe babe ati, "Muhumbaanie amabaale." Nga bahumbaania amabaale bawungiha etuumo, nga baliira ajo emere.

⁴⁷ Nga Labbaani alanga etuumo eryo ati, "Yegali Sahadusa,"* Yakobbo niye galiranga ati, "Galeedi."[†]

⁴⁸ Nga Labbaani aloma Yakobbo ati, "Etuumo yino bujulizi ɳagati weese ni neewe." C'ehyagira ehifo ehyo bahiranga Galeedi.

* ^{31:47} ^{31:47} *Yegali Sahadusa* mu Aramayiki hitegeesa hiiti "etuumo ey'obujulizi." † ^{31:47} ^{31:47} *Galeedi* mu Lubbebbulaniya hitegeesa hiiti "etuumo ey'obujulizi."

49 Nindi bahiranga baati “Mizupa” olwohuba galoma ati, “MUSENGWA abonanga ehtiina mu moni ɳagati wange ni neewe hiisi muutu n’atiinire eyi aba.

50 N’obisyanga abahaana bange bubi oba n’oleetanga abahasi abandi ohugaata hu ba-haana bange, wayire ɳaquma muutu yesiyesi ohundomera, ohebuliranga oti Hatonda aliyo era mujulizi ɳagati wange ni neewe.”

51 Ng’ano Labbaani ameedaho aloma Yakobbo ati, “Etuumo ey’amabaale yino eyi komehire, bujulizi ɳagati wange ni neewe.

52 Etuumo yino n’amabaale gano gaja huba obujulizi ti sindinjwa ewange natooma etuumo yino ohuhulumba ohuhuholahoh ehibi era ti weesi soolinjwa ewuwo ohukolahoh obubi.

53 Leha Hatonda wa Yibbulayimu ni Naholi n’abasaawe, abe nj’omulamuzi ɳagati weefe.”

Ng’ano Yakobbo alayira n’atya Hatonda wa semwana Yisaka.

54 Nga Yakobbo anjaayo ejongo n’ali eyo mu hyalo ehy’esozi ng’ahena alanga abalebe babe ohulya emere era baahena baŋenyuha eyo owire owo.

55 Ni wahya mu mugamba, nga Labbaani agwa abahaana n’abejuhulu babe mu hifuba, abanya ekabi abaseebula. Ng’ano abaleeha gagamayo e wuwe.

32

Yakobbo getegeha ohwagaanana n’Esawu

¹ Oluvanyuma nga Yakobbo geyongerayo mu lugendo lulwe. Nga ɳabaŋo abamalayika ba Hatonda abaagaanana ni naye.

² Yakobbo ni gababona galoma ati, “Yino kambi ya Hatonda.” Ng’alanga ehifo ehyo ati Mahanayimu.*

³ Nga Yakobbo atuma abahwenda ohutangiramo batiine mu hyalo hy’e Seyiri egwanga ly’Edomu eyiri Esawu mugandawe.

⁴ Ng’aloma ati, “Mutiine mulome Esawu musengwa yange muuti, ‘Ese Yakobbo omwidu wuwo mbaye menyire ni Labbaani ohwola hatyane.

⁵ Sunire ejombe ni nasugirya n’etaama n’embusi n’abeedu abahasi n’abasinde. Naahani pindiiha obuhwenda buno ni nenda wupambire ehisa.’ ”

⁶ Oluvanyuma Iw’ohwosa obuhwenda eyiri Esawu, abahwenda abo bagamayo eyiri Yakobbo bamuloma baati, “Hutiinire eyiri Esawu mugandawo era ali huuja ohwagaanana ni neewe era ali n’abasinde ebihumi bine.”

⁷ Olw’obuti obungi, Yakobbo gagabaniamo abaatu aba gaali ni nabo, ɳabiri. Ng’ahola atyo embusi n’etaama n’ejombe n’engamiya.

⁸ Mula gaŋeega ati, “Singa Esawu alumba ehibinja hirala, ehindi hinjona.”

⁹ Ng’ajo Yakobbo asaba ati, “O Hatonda wa Yibbulayimu sehulu yange, Hatonda wa Yisaka

* **32:2 32:2** *Mahanayimu* hitegeesa hiiti “ekambi ebiri.”

Bbaabba, O MUSENGWA owandoma oti, ‘Yagamayo mu gwanga ly’ewenywe era eyiri abalebe babo, nja huhunja ekabi era nja huba ni neewe.’

¹⁰ Sisaanira ehyere n’owesigwa obu bundagire, ese omwidu wuwo. Anja nambuhira olwabi Yoludaani ni tiina e Mesopotamya naali n’omuhoomero gwojene aye ɳaahani sunire obunjinda bungi n’ebibinja bibiri eby’abaatu.

¹¹ Kwegayiriiye wuponie Esawu muganda yange atanjita, olwohuba tya ti ahanda gaaja gambwaagala gatushiirisa, abahasi n’abaana.

¹² Aye wandoma oti, ‘Mu butuuufu nahuñenga ekabi era naabenga ni neewe era ndihunja abejuhulu bangi hy’omujehe hu nyanja ogutabaliha.’ ”

¹³ Nga Yakobbo ajenyuha ajo owiire owo. Ni wahya gañamba hu ebyo ebi gaali ni nabyo ng’atobolamo ehirabo hy’Esawu mugandawe:

¹⁴ embusi ekasi bibiri n’epaya abiri, etaama ekasi bibiri n’emiigu abiri,

¹⁵ engamiya adatu n’enyana jowaaho, ejombe ebisonga amahumi ane ko n’ebunwa ehumi, nasugirya ekasi abiri ko n’enyana jowaaho ehumi.

¹⁶ Ng’ahena abinjambya abeedu babe, hiisi muutu hidooli hihye, hiisi taama n’embusi n’ejombe n’engamiya ko nasugirya ɳa jojene, ng’aloma abeedu babe ati, “Mutangiriremo mutiine aye mulehejo ebbanga ɳagati w’ebayayo.”

¹⁷ Ng’aloma omuhulu w’abeeedu babe ati, “Esawu muganda yange anahwagaana, gahubusa ati, ‘Muli beedu b’ani era muja ɳe? Era nj’ani omwene byayo ebi mutangirihiise?’

¹⁸ Munamugobolemo muuti, ‘Bya Yakobbo omwidu wuwo, birabo ebi ajeerehise Esawu musengwawe. Ne omwene yeesi ali enyuma weefe atulondaho.’ ”

¹⁹ Ng’aloma n’omwidu owohubiri n’owohudatu ko n’abandi bosibosi ati, “Mwesimwesi mulome Esawu muutyo, munamwagaana.

²⁰ Era muli n’ohumuloma muuti, ‘Yakobbo omwidu wuwo atulondaho egongo, yeesi ali huuja.’ ” Galoma atyo olwohuba gaali ajeega ati, “Hatangirise ebirabo ebyo, muñoooyeroye hamunga gahasangaalira ni anamboneho.”

²¹ Ng’ebirabo ebyo bimutangiriramo aye omwene ng’añenyuha owiire owo mu kambi.

Yakobbo ajirinjana ni Hatonda

²² Ng’owiire owo Yakobbo genyoha ajamba abahasi babe bombi n’abeedu babahasi babe bombi ko n’abasaani babe ehumi namulala, ng’abambusa olwabi olu balanga baati Yabboki.

²³ Oluvanyuma lw’ohubambusa, gambusa ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo.

²⁴ Nga Yakobbo asigala yejene, ng’enwayo omusinde owanirinjana ni naye ohwola olu Masaaba yasala.

²⁵ Omusinde oyo ni gabona n’atasobola humuhira amaani, ng’ajamba hu higudigudi hya Yakobbo amunigula efungufu.

²⁶ Ng’omusinde oyo amuloma ati, “Ndehe, olwohuba Masaaba esalire.”

Aye Yakobbo gamuloma ati, “Sinahulehule, ohutusaho nga wupaaye ekabi.”

²⁷ Ng’amubuusa ati, “Esiina liryo ndiiwe ani?”

Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Yakobbo."

²⁸ Ng'omusinde oyo amuloma ati, "Sibahi-hulanga Yakobbo aye banahulangenga baati Yisirayiri,[†] olwohuba onjirinjeene ni Hatonda n'abaatu era wanjangula."

²⁹ Nga Yakobbo amubuusa ati, "Kusunga wundomere esiina liryo. Ndiwe ani?"

Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Lwahina wumbuusa esiina lyange?" Ng'ano aja Yakobbo ekabi.

³⁰ Nga Yakobbo alanga ehifo ehyo ati Penweri,[‡] olwohuba galoma ati, "Mbwene Hatonda moni hu moni aye nasigala ni kiiri mulamu."

³¹ Eryuba ni lyali ko ni linjwayo, Yakobbo ganwa e Penweri gatiina n'anegera olw'efungufu eryali ni linjighire.

³² Ehyo c'ehigira Abayisirayiri ni batalya enyama yohu fungufu n'ohwosa olwa leero olwohuba banjamba Yakobbo hu higudigudi bamuñigula efungufu.

33

Yakobbo n'Esawu bagaanana

¹ Oluvanyuma hu ludaalo olwene olwo, Yakobbo gaali agangamusa emoni ng'alengera Esawu n'atiina eyi ali, n'ali n'abasinde bine. Olw'ehyo, gagabaniamo abaana, hiisi muhasi n'abaana babe, ehiri ti Leeya n'ababe, Lakeeli n'owuwe, n'abeedu babahasi babe hiisi mulala n'abaana babe.

[†] 32:28 32:28 Yisirayiri hitgeesa hiti "anjirinjana ni Hatonda."

[‡] 32:30 32:30 Penweri hitgeesa hiti "oweeni wa Hatonda."

² Ng'anjamba abeedu n'abaana baawe abatangirisa, ng'ulosaho Leeya n'abaana babe, ng'asembyayo Lakeeli ni Yosefu omwana wuwe.

³ Nga Yakobbo omwene atangiriramo, ni goola ohuupi ni mugandawe, ng'ahotama mu moni jije emirundi musanvu ohumuja ejono.

⁴ Aye ng'Esawu aduluma aja amugwa mu hifuba. Nga bombi balira olw'esangaalo.

⁵ Ng'ano Esawu agangamusa emoni abona abahasi n'abaana, ng'amubuusa ati, "Abo mbaba ani?"

Nga Yakobbo amugobolamo ati, "Abo nj'abaana aba Hatonda olw'ehisa hihye, gaanja omwidu wuwo."

⁶ Ng'abeeedu babahasi babe n'abaana batiina bahoma ekumbo mu moni j'Esawu.

⁷ Nga Leeya n'abaana babe boosi begeerera mu moni j'Esawu, nga batiina bahoma ekumbo. Yosefu ni Lakeeli mbabasembayo era boosi baatinia nga bahubba amafuha mu moni j'Esawu.

⁸ Ng'Esawu amubuusa ati, "Ebyayo ebi mbwene ebyo, bitegeesa hi?"

Nga Yakobbo amugobolamo ati, "Bya huhusunga ewe musengwa yange, wupambire ehisa."

⁹ Aye ng'Esawu amugobolamo ati, "Mwana weefe, ebi ndi ni nabyo bikena, olw'ehyo ebyo sigasa."

¹⁰ Nga Yakobbo amuloma ati, "Bbe, ng'olu wusangaaliye kusunga wupambire ehisa ofugiirire ehirabo hyange olwohuba ohumbonaho wasangaalira, hibaaye oti hani mbwene nje Hatonda, hiri hy'ohuheja hu Hatonda.

11 Kwegayiriiye ganya onjire ehirabo hyange ehi kuleeteye. Hiisi ehi nahali ni nenda ndi ni nahyo olwohuba Hatonda gandaga ehyere.” Era olwohuba Yakobbo gamwegayirira bugali, Esawu gafugiirira ng’anjira ebiitu ebyo.

12 Ng’ano Esawu aloma Yakobbo ati, “Huŋambe engira hutiine era leha kutangiriremo.”

13 Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Musengwa yange omanyire oti abaana bahiiri banjere sibasobola hwanguŋaho. Era ndi n’ohufayo hu etaama n’enjombe ejihyokesa olwohuba onajigesya bugali ni ŋaŋuma huŋuumulaho, jinjangire ohufa.

14 Olw’ehyo, leha musengwa yange otangirire mu mwidu wuwo, ese ni kulondaho n’abaana ko n’ebayayo polapola ohwola olu nahwholeho ewuwo e Seyiri.”

15 Ng’ano Esawu amuloma ati, “Leha kulehere balala hu baatu aba ndi nabo bano bahuyeedeheho.”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Bbe otafayo musengwa yange, ese ehisangaahise nj’ohubona ti wusangaaliye.”

16 Ng’ano Esawu anjamba engira gagamayo e Seyiri hu ludaalo olwo.

17 Aye Yakobbo niye ng’atiina e Sukosi abбота eyo ehidaala ng’ahena aholera n’ebayayo bibye ebīgangu. C’ehigira ehifo ehyo baliranga baati Sukosi.*

* 33:17 33:17 Sukosi hitgeesa “ebigangu.”

18 Oluvanyuma lwa Yakobbo ohugenda ohunjwa e Padani Alaamu, gagenda goola mu hibuga Sekemu ehiri mu hyalo hy'e Kanani, nga geemeha eweema ḥaapi n'ehibuga ehyo.

19 Ng'agula ehisugu efeeza cikumi hu b'olulyo lw'abaana ba Hamoli semwana ya Sekemu. Naweene ajo paña geemeha eweema jije.

20 Era mu hifo ehyo gatongolamo ehituuti ehyohuṇeeraho ejongo ahena ahitaho esiina ati Elu Elohe Yisirayiri.†

34

Sekemu ni Dina

1 Lulala, Dina omuhaana oyu Leeya gasaalira Yakobbo gatiina ohuhyalira balala hu bahaana abohu hyalo abomu hyalo omu baali ni bamenyire.

2 Sekemu omusaani wa Hamoli Omuhiiivi, omutangirisi w'ehyalo ehyo, ni gamubona gamwegombba. Ng'amufuhumira aja amuṇagia ohuṇenyuha ni naye.

3 Era nga Dina omuhaana wa Yakobbo asikiriza Sekemu amwenda bugali era gatandiha ohumuhabya.

4 Nga Sekemu aloma semwana Hamoli ati, "Kusunga wukwere omuhaana ono."

5 Nga Yakobbo aṇulira ati Dina omuhaana wuwe, Sekemu amuṇagisyē ganjenyuha ni naye. Mu hiseera ehyo, abasaani babe baali batiiire

† **33:20 33:20** *Elu Elohe Yisirayiri* hitegeesa hiiti "Hatonda, Hatonda wa Yisirayiri" oba hiiti "Hatonda wa Yisirayiri ali n'obunjangi."

ohwemera ebyayo bibye. Olw'ehyo Yakobbo gañolera ohwola olu basaani bagobola engo.

⁶ Ng'año Hamoli semwana ya Sekemu atiina eyiri Yakobbo ateese ni naye hu songa ya Dina ohufumbirwa omusaani.

⁷ Abasaani ba Yakobbo ni banwa mu hyayo, bahitegeera baati Sekemu gaali anagisye Dina mboojo yaawe gañenyuha ni naye. Ehiitu ehyo hyabañambya enaku hyahena hyabasunguñasa bugali, olwohuba Sekemu ni gañagia Dina omuhaana wa Yakobbo gañenyuha ni naye, gahola hiitu ehy'embiko ehitaholeha era ehiswasa Yisirayiri. Ehiitu ehyali ni hitasaana huhola.

⁸ Aye nga Hamoli abaloma ati, "Omuseere wange Sekemu asiimire omuhaana wenywe. Olw'ehyo, mbasunga mumumuñe amufumbirwe.

⁹ Era hwenda abahaana n'abeseere wenywe ko n'abahaana n'abaseere beefe, bafumbirigane.

¹⁰ Era muli b'edembe ohumenya ni neefe mu gwanga lyefe. Mumenye mwabeeene aña mwesimiyye, mwetaaye muhene mwesunire n'ebiyobusuni."

¹¹ Ng'año Sekemu aloma semwana ya Dina n'ababoojo ati, "Mbasunga mukolere ehi hubasungire era nja hubaña hyosihyosi ehi munende.

¹² Muusalire emaali n'ehirabo ehi mwenda mbanje era nja hubaña hyosihyosi ehi munende kasita munaganye ohuupa omuhaana oyo abe muhasi wange."

¹³ Ng'abasaani ba Yakobbo bagobola mu Sekemu ni semwana Hamoli ni babahiina

hubahiina olwohuba Sekemu gaali aswahiise Dina mboojo yaawe.

¹⁴ Era nga babagobolamo baati, "Sihuobola huja mboojo yeefe omusinde atali muhomole, olwohuba hituswasa.

¹⁵ Huuja hufugiirira singa mufuuha mwaba hyefe, mwahomola hiisi musinde.

¹⁶ Hinaba hiityo, huuja hubaŋa abahaana beeſe era hwesi huuja hunjira abahaana benywe. Huuja humenya ḥalala ni nenywe, hufuuhe muutu mulala.

¹⁷ Aye ni munagaane ohuhomola, hunagamyeyo mboojo yeefe."

¹⁸ Ehyo hyasangaasa Hamoli n'omusaani Sekemu.

¹⁹ Sekemu oyu baali ni basinga ohunja eñono mu mago ga semwana, sigegania ohuhola ehi baali ni bamwendaho olwohuba omuhaana wa Yakobbo gaali amuliiye omwoyo.

²⁰ Nga Hamoli n'omusaani wuwe Sekemu benyoheramo baŋamba engira batiina ḥa mulyango gw'ehibuga hyawe balomera abahyawe ababamenyanga ni nabo mu hibuga ehyo baati,

²¹ "Bahyefe, abaatu bano balanji, kale habee-hale ni neefe mu gwanga lyefe betaaye olwohuba eroba huli n'ebbala. Huja hunjira abahaana baawe era boosi baŋire abeefe.

²² Ohutusaho ti abaatu abo baja hufugiirira ohwehala ni neefe ng'omuutu omulala, singa hufugiirira ohuhomola hya nibo.

²³ Bahyefe, hunafugiirira ohuhola ehi batulomire, ebyayo ko n'ebiit u ebindi ebyawe byosi-

byosi bija hufuuha byefe. Olw'ehyo, hufugiirire bamenye ni neefe."

²⁴ Ng'anko abaatu bosibosi abaali ḥa mulyango gw'ehibuga bafugiirira ebi Hamoli n'omusaani Sekemu baabaloma, nga bahomola hiisi omusinde mu hibuga ehyo.

²⁵ Oluvanyuma lw'endaalo edatu, ni baali ni bali mu bulumi, babiri hu basaani ba Yakobbo, Simyoni ni Leevi ababoojo ba Dina, banjamba epiima balumba abaatu mu hibuga abaali ni banjuma ehi baali ni bamanyire, nga beeta abasinde bosibosi.

²⁶ Era nga beetiramo ni Hamoli n'omusaani Sekemu nga banjamba Dina bamutusa mu nyumba ya Sekemu, nga bagamayo ewaawe.

²⁷ Simyoni ni Leevi ni bahena ohwita hiisi musinde, abasaani ba Yakobbo abandi batiina bagaana mirambo, nga banyaga ebiitu mu hibuga ehyo ni besasusa olwa mboojo yaawe oyu Sekemu gaali n'afuhumiiye gamuŋagia ohuŋenyuha ni naye.

²⁸ Baanyaga etaama n'embusi n'enjombe ni nasugirya n'ebiitu ebindi mu hibuga ko n'ebiali mu ndimiro.

²⁹ Banyaga eby'obuŋinda byosibyosi n'abahasi n'abaana bosibosi era baanyaga n'ebiitu byosibyosi ebyali mu mayumba.

³⁰ Ng'anko Yakobbo aloma Simyoni ni Leevi ati, "Mundeteeye ebigosi! ḥaahani fuuhire ehy'embih mu moni j'Abakanani n'Abapereezi, abaatu abamenya mu gwanga lino. Efe huli batono, nibo banegaata banumba batusihiirisa, ese n'abomu mago gange bosibosi."

31 Aye nibo nga bamugobolamo baati, “Sihunjanga hubaleha bulehe atenga Sekemu gabisia mboojo yeefe oti hani malaaya.”

35

Yakobbo gagama e Bbeseeri

1 Ng’ano Hatonda aloma Yakobbo ati, “Tiina e Bbeseeri omenye eyo era otongolere Hatonda ehituuti ehy’ohumunjeerahojenongo, Hatonda oyo owahubonehera ni waali n’odulum Esawu mugandawo.”

2 Nga Yakobbo aloma abomu mago gage ni naabo bosibosi aba gaali n’amenya ni nabo ati, “Mweyambule abahatonda aba muli ni nabo, mweyoge mwerongose era mucuuse n’ebyambalo.

3 Ni muhena hutiente e Bbeseeri eyi nja hutongolera Hatonda ehituuti ehyohunjeerahojenongo, Hatonda oyo owagobolamo ohusaba hwange olu naali n’ebigosi era abaaye ni nange hiisi eyi tiinire.”

4 Ng’ano banjamba abahatonda aba baali ni nabo bosibosi, n’ekikee ejaali hu matwi gaawe babinjambya Yakobbo ng’abisiiha ηaasi w’omusaala ogwali e Sekemu.

5 Nga batandiiha olugendo lwawe era etiisa ya Hatonda yanjamba abaatu bosibosi abomu bibuga ebyohu mulirano. Olw’ehyo, ηasuma muutu yesiyesi owabalumba.

6 Yakobbo ko n’abaatu bosibosi aba gaali ni nabo batina boola e Luuzi (hatyane ehi balanga Bbeseeri) mu gwanga ly’e Kanani.

⁷ Mu hifo ehyo, gatongolamo ehituuti ehyohunjeeraho ejongo ng'alanga ehifo ehyo ati Elu Bbeseeri* olwohuba eyo peyi Hatonda gamwehwelulira olu gaali n'aduluma hu Esawu mugandawe.

⁸ Nga Debora omuhasi owalera Labbeka gaaja afa, nga bamusiiha mu mutumba e Bbeseeri. Ng'ehifo ehyo baaja bahiranga baati Aloni Bbakusi.[†]

⁹ Oluvanyuma lwa Yakobbo ohunwa e Padani Alaamu, Hatonda gamubonehera era ng'amuna ekabi nindi.

¹⁰ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiwe Yakobbo,[‡] aye sibaja huhulanganga baati Yakobbo, ndiiwe Yisirayiri.[§]" Kale nga Hatonda amutaho esiina ati Yisirayiri.

¹¹ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiise Hatonda Omwene Buñangi, mwale mweyongere obungi. Abejuhulu babo baliba bangi bafuuha egwanga era abahabaha balinwa mu tumbu jijo.

¹² Ehyalo ehi naña Yibbulayimu ni Yisaka, kihuña weesi era oja huhirya n'abejuhulu babo."

¹³ Ng'ano Hatonda ahena aŋwa mu hifo ehyo n'ahenire ohuloma ni naye.

¹⁴ Nga Yakobbo ahomeha ebaale mu hifo ehyo omu Hatonda galoma ni naye ohuba ehy'ohuhebulirirangaho, ng'ahena alinjongayo

* 35:7 35:7 Elu Bbeseeri hitegeesa hiiti "Hatonda w'e Bbeseeri." † 35:8 35:8 Aloni Bbakusi hitegeesa hiiti "omutumba ogw'ohulira." ‡ 35:10 35:10 Yakobbo hitegeesa hiiti "abbaha ohugulu." § 35:10 35:10 Yisirayiri hitegeesa hiiti "aŋirinana ni Hatonda."

n'ali juhaho omwenge ogw'emizabbibbu
 n'ama futu ogw'omuzayiti.

¹⁵ Nga Yakobbo alanga ehifo ehyo omu Hatonda galomeramo ni naye ati Bbeseeri.*

Ohufa hwa Lakeeli ni Yisaka

¹⁶ Oluvanyuma Yakobbo n'abomu mago gage banwa e Bbeseeri. Ni baali ni bahiirinjo n'ahananjiro ohwola Efulaasi, ebiseera bya Lakeeli ohusaala nga byola era gatandiha ohulumwa bugali.

¹⁷ Ni gaali n'alumwa eby'amaani ebyene, ng'omusaalisa amuloma ati, "Otatya, onasaale omwana omuseere owundi."

¹⁸ Aye Lakeeli gaali gamuŋooye n'ali wa hufa. Ni gaali n'anatere ohunjeera omuuya ogusembayo, gaguliha omwana oyu gaali n'asaala esiina ati Bbeenii Oni.† Ne semwana niye gamulanga ati Bbenjamini.‡

¹⁹ Nga Lakeeli gaaja afa, bamusiiha hu ngira eyitiina Efulaasi (hatyane ehi balanga Bberekemu).

²⁰ Hu higombe hya Lakeeli, Yakobbo gataho ebaale ng'ahabonero ahohuhebulirirangaho, eririnjo n'ohwola olwa leero luno.

²¹ Nga Yisirayiri geyongera mu moni n'olugendo lulwe nga geemeha eweema yiye n'obitireho e Migidala Ederi.

* ^{35:15} ^{35:15} *Bbeseeri* hitegeesa hiiti "enyumba ya Hatonda."

† ^{35:18} ^{35:18} *Bbeenii Oni* hitegeesa hiiti "omwana owundetera enaku hu mwoyo." ‡ ^{35:18} ^{35:18} *Bbenjamini* hitegeesa hiiti "omwana owohu muhono gwange omulungi."

²² Yisirayiri ni gaali n'ahimenyire mu matwale ago, nga Lubbeeni atiina ajenyuha ni Bbiluha omuhasi wa semwana. Nga Yisirayiri gaaja ahijulira.

Era abasaani ba Yakobbo[§] baali ehumi n'ababiri.

²³ Abasaani ba Leeya baali nje:

Lubbeeni owaali omudaayi wa Yakobbo,
Simyoni ni Leevi ni Yuda ni Yiskaali ko ni
Zebbulooni.

²⁴ Abasaani ba Lakeeli baali nje

Yosefu ni Bbenjamini.

²⁵ Abasaani ba Bbiluha omwidu wa Lakeeli
baali nje

Daani ni Nafutaali.

²⁶ Abasaani ba Zilupa omwidu wa Leeya baali
nje

Gaadi ko n'Aseri.

Abo nj'abaana ba Yakobbo abagasaala n'ali e
Padani Alaamu.

²⁷ Nga Yakobbo atiina eyiri Yisaka semwana e
Mamule ajaapi ni Kiriyaasi Arubba hatyane ehi
balanga baati Kebbulooni. Eyo peyi Yibbulayimu
ni Yisaka bamenyanga.

²⁸ Yisaka gahena emyaha cikumi nacinaana.

²⁹ Ng'ano arreera omuuya ogusembayo
anjuumula, alonda hu baatu babe, n'asahuluŋire
era n'aliiyeho. Era Esawu ni Yakobbo abasaani
babe, baamusiiha.

36

Olulyo lw'Esawu

§ 35:22 35:22 Oba Yisirayiri.

¹ Bino nj'ebinjamba hu lusaaye lw'Esawu (oba Edomu).

² Esawu ganjira hu bahaana Abakanani: Ada omuhaana w'Eloni Omuhiiiti, ng'aŋjira n'Okolibbama omuhaana w'Ana omwijuhalu wa Zibbyoni Omuhiiivi,

³ ganjira ni Bbasimaasi omuhaana wa Yisimayiri. Bbasimaasi gaali mboojo ya Nebbayoosi.

⁴ Ng'Ada asaalira Esawu Elifaazi, nga Bbasimaasi amusaalira Ruweeli,

⁵ nga Okolibbama amusaalira Yewusi ni Yalamu ko ni Koora. Abo nj'abasaani b'Esawu aba bamusaalira e Kanani.

⁶ Ng'Esawu aŋjamba abahasi babe n'abaana abahaana n'abaseere n'abaatu bosibosi abaali mu mago gage, n'ebiyayo ko n'ebiit u bibye byosibyosi ebi gasuna n'ali e Kanani, ng'atiina mu hyalo ehindi aŋaleenji ni Yakobbo mugandawe.

⁷ Esawu gatiina aŋaleenji olwohuba hiisi mulala gaali n'ebiyayo bingi ni bataŋanga humenya ŋalala. Aŋa baali ŋaali ŋafunda ni bataŋanga hwayira ŋalala ebyayo byawe.

⁸ Olw'ehyo, Esawu (oba oyu balanga Edomu) gatiina gamenya e Seyiri mu hyalo ehy'esozi.

⁹ Bino nj'ebinjamba hu lulyo lw'Esawu sehulu w'Abedomu e Seyiri mu hyalo ehy'esozi.

¹⁰ Amasiina ga basaani b'Esawu ngagano: Elifaazi omwana w'Ada omuhasi w'Esawu, Ruweeli omwana wa Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.

- ¹¹ Abasaani b'Elifaazi baali Temani n'Omali ni Zeefo ni Gatamu ko ni Kenazi.
- ¹² Elifaazi omusaani w'Esawu gaali n'omuhasi oyu baali ni balanga baati Timuna, gamusaalamo Ameleki. Abo nj'abejuhulu b'Ada omuhasi w'Esawu.
- ¹³ Abasaani ba Ruweeli baali nje Nahasi ni Zeera ni Saama ni Miiza. Abo nj'abejuhulu ba Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.
- ¹⁴ Abasaani b'Okolibbama omuhasi w'Esawu owaali omuhaana w'Ana era omwijuhulu wa Zibbyoni gasaala, baali nje Yewusi ni Yalamu ko ni Koora.
- ¹⁵ Abejuhulu b'Esawu abaali abaami, baali basaani b'omudaayi wuwe Elifaazi era baali nje: Temani n'Omali ni Zeefo ni Kenazi,
- ¹⁶ ni Koora ni Gatamu n'Ameleki. Abo nj'abahungu ohunja mu Elifaazi mu Edomu, abo baali bejuhulu b'Ada.
- ¹⁷ Abasaani ba Ruweeli omusaani w'Esawu abaali abahungu baali nje: Nahasi ni Zeera ni Saama ko ni Miiza. Abo nj'abaali abahungu ohunja mu Ruweeli mu hyalo hy'Edomu. Abo baali bejuhulu ba Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.
- ¹⁸ Abasaani b'Okolibbama omuhasi w'Esawu baali nje: Yewusi ni Yalamu ko ni Koora. Abo nj'abahungu ohunja mu Okolibbama omuhasi w'Esawu, owaali omuhaana w'Ana.
- ¹⁹ Abo baali nj'abasaani b'Esawu (oba Edomu) era baali bahungu.
- ²⁰ Abasaani ba Seyiri Omukooli, abaali ni bamenya mu twale eryo, baali nje: Lotani ni

Sobbali ni Zibbyoni n'Ana,

²¹ ni Disoni n'Ezeri ni Disani. Abasaani ba Seyiri mu Edomu baali bahungu b'Abakooli.

²² Abasaani ba Lotani baali nje: Kooli ko ni Heman. Timuna gaali mboojo ya Lotani.

²³ Abasaani ba Sobbali baali nje: Aluvani ni Manahasi n'Ebbali ni Seefo ko n'Onamu.

²⁴ Abasaani ba Zibbyoni baali nje: Aya ko n'Ana. Ana nj'owabona esulo j'amaaji agoohya mu lulafu ni gaali ni gemera nasugirya ja semwana Zibbyoni.

²⁵ Abasaani b'Ana baali nje: Disoni n'Okolibbama omuhaana w'Ana.

²⁶ Abasaani ba Disoni baali nje: Kamudaani n'Esabbani ni Yisulani ko ni Kerani.

²⁷ Abasaani b'Ezeri baali nje: Bbilihaani ni Zavani ko n'Akani.

²⁸ Abasaani ba Disani baali nje: Wuuzi n'Alani.

²⁹ Abahungu abaañuga Abakooli baali nje: Lotani ni Sobbali ni Zibbyoni n'Ana

³⁰ ni Disoni n'Ezeri ni Disani. Abo baali bahungu b'Abakooli mu biha byawe e Seyiri.

Abañugi b'Edomu

³¹ Ni ñaali ni ñahiiri hubano habaha afuga Yisirayiri, bano nj'abahabaha abafuga ehyalo hy'Edomu:

³² Bbeera omusaani wa Bbewori gafuuha muñugi w'Edomu. Ehibuga hihye bahiran-ganga baati Dinakabba.

³³ Bbeera ni gafa, nga Yobbabbu omusaani wa Zeera ohunwa e Bbozira, agobola mu magulu gage.

- 34** Yobbabbu ni gafa, Kusamu ohunwa mu hyalo hy'Abateman, gagobola mu magulu gage nga habaha.
- 35** Kusamu ni gafa, Hadadi omusaani wa Bbedadi, owanjangula Abamidiyaani e Mowaabbu, ng'agobola mu magulu gage nga habaha. Ehibuga hihye bahiranganga baati Avisi.
- 36** Hadadi ni gafa, nga Samula ohunwa e Masseuka agobola mu magulu gage nga habaha.
- 37** Samula ni gafa, nga Sawulo ohunwa e Lekobbosi ohulirana olwabi,* agobola mu magulu gage nga habaha.
- 38** Sawulo ni gafa, nga Bbaali Hanani omusaani w'Akubbooli, agobola mu magulu gage nga habaha.
- 39** Bbaali Hanani omusaani w'Akubbooli ni gafa, Hadali gagobola mu magulu gage nga habaha. Ehibuga hihye bahiranganga baati Paawu, n'omuhasi wuwe baali bamulanga baati Meketabbeeri era gaali muhaana wa Matuledi, owaali omuhaana wa Mezahaabbu.
- 40** Gano nj'amasiina ga bahungu ohusizira hu biha n'amatwale gaawe mu Edomu:
 Timuna n'Aluva ni Yesesi,
41 n'Okolibbama n'Era ni Pinoni
42 ni Kenazi ni Temani ni Mibbzal
43 ni Magudyeri ko ni Yiramu. Abo nj'abaali abahungu b'Edomu, mu bitundu eby'obutaka waawe.
- Esawu nje sehulu w'Abedomu.

* **36:37 36:37** Hamunga olwabi Yufuleeti.

37

Ebirooto bya Yosefu

¹ Nga ḥaaahani Yakobbo amenya e Kanani, ehyalo omu semwana gamenyanga.

² Bino nj'ebijamba hu mago ga Yakobbo: Yosefu mulala hu baana ba Yakobbo ni gaali muvubuka ow'emyaha ehumi namusanvu, gemeeranga etaama n'abaganda babe, abaana ba Bbiluha ni Zilupa abahasi ba semwana. Nga Yosefu atiina alomera semwana ebinjamba hu sambo embi ej'abaganda babe abo.

³ ḥaaahani Yisirayiri gendanga Yosefu ohuhira abaana babe abandi, olwohuba gamusaala n'asahulunjire. Era gamutungira ehyambalo ehy'amabala amangi.

⁴ Abaganda babe ni babona baati saawe genda Yosefu ohubahira bosibosi, bamuchaawa ndibalomanga ni naye bulanji.

⁵ Lwali lulala Yosefu galoota ehirooto. Cooka ni galomeraho abaganda babe ehirooto ehyo, beeyongera humuchaawira erala.

⁶ Beyongera ohumucaawa olwohuba gabaloma ati, "Leha mbalomereho ehirooto ehi ndootire.

⁷ Ndootire ni huli mu ndimiro ni husidiha ebinywa by'engaano. Ng'ajo ni naanje ehinywa ehyange hyenyoza hyemeerera, ng'ebenyewe bitiina bihyeswanigirisa bitandiha ohuhihubbira amafuha."

⁸ Ng'ajo abaganda babe bamuloma baati, "Olwo ojeega oti oja hufuuha habaha, otuŋuge? Mu butuufu, ojeega oti oja hutuŋuga?" Era nga beyongera ohumucaawira erala olw'ehirooto hi-hye n'olwebigaloma.

⁹ Nga nindi aloota ehirooto ehindi era ng'ahiromeraho abaganda babe ati, “Ndootire ehirooto ehindi era mu hirooto ehyo, eryuba n'omwesi n'emunyeenye ehumi nandala byali bikubbira amafuha.”

¹⁰ Ni gahihomera semwana n'abaganda babe, nga semwana amuhayula, amuloma ati, “Olotire hirooto hiina ehyo? Ese ni maawo n'abaganda babo hulihuhubbira amafuha?”

¹¹ Ng'ajo abaganda babe bamunjambira esaalwa aye ehiitu ehyo hyasigala mu mwoyo gwa semwana.

Abaganda ba Yosefu bamutunda

¹² Lulala abaganda ba Yosefu batiina ohwaya ebyayo bya saawe ohuupi n'ehibuga Sekemu.

¹³ Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, “Ng'olu omanyire, abaganda babo baali hwemera ebyayo ohuupi n'e Sekemu. Olw'ehyo hola kutume eyi bali.”

Nga Yosefu amugobolamo ati, “Kale Bbaabba.”

¹⁴ Ng'amuloma ati, “Ale tiina obone abaganda babo ng'olu baali, obone n'ebisolo byosi. Ohene ogobole wundomere ebibañambaho.” Ng'ajo amutuma ohuñwa eyi baali ni bamenyire mu hi-
iho hy'e Kebbulooni atiina e Sekemu eyi baganda babe baali ni baayira.

¹⁵ Ni goola eyo, ng'omuutu amubona n'ali hwewuluga mu sugu ni gendula abaganda babe, ng'amubuusa ati, “Oheja hi?”

¹⁶ Nga Yosefu amugobolamo ati, “Keja baganda bange abali hwemerera ebyayo. Wahamanyaho eyi bali?”

¹⁷ Yosefu ni goola e Sekemu, nga ɳabaŋo omuutu owamubona ni gebuluga mwisugu ng'amubuusa ati, "Nano baŋoojen, ne puliiye ni baloma baati batiina e Dosani."

Nga Yosefu alonda hu baganda babe, abagaana ohuupi n'e Dosani.

¹⁸ Aye ni gaali n'ahiiriho ɳale, abaganda babe bamulengera nga behobana ohumwita.

¹⁹ Nga baloma baati, "Nabirooto nj'oyo gaaja.

²⁰ Muhole humwite, humudanye mu erala hu maloŋo gano, huhene hulome huuti, 'Esolo ekambwe yamulya,' ko hubone ng'olu ebirrooto bibye biryolerera."

²¹ Lubbeeni ni ganulira, gagesyaho ohumunjonia. Ng'abaloma ati, "Hulehe hutamwita.

²² Muteeta muutu, mumudanye mwironjo lino eriri ɳano mu lulafu aye mutamuhola habi hosihosi." Lubbeeni galoma atyo olw'ohwenda ohumuŋonia, amwagamye eyiri semwana.

²³ Yosefu ni goola aŋa baganda babe baali, bamuŋamba bamwambula ehyambalo hihiye ehy'ebbeeyi ehy'amabala amangi ehi gaali ni gambaaye,

²⁴ nga bamuŋira bamudanya mwironjo. Eronjo eryo lyali liŋumamo maaji.

²⁵ Ni baali ni balya, nga babona ehibinjia hy'Abayisimayiri ni baŋwa e Giliyaadi n'engamiya jaawe ni jetwihire ebyahaloosa ebyohuta mu mere n'ebyahawoowo ebi balanga baati bbaamu ni miira, ni batiina e Misiri.

²⁶ Nga Yuda aloma abaganda babe ati, "Hiranji hi ehi hunasune mu hwita muganda yeefe?

²⁷ Muhole humuguse Abayisimayiri abo, efe hutamuhola habi hosihosi olwohuba muganda yeefe era mubiri gwefe.” Nga abaganda babe bafugiirira ehi gabaloma.

²⁸ Olw’ehyo, abasubuuzi bala ohunwa e Midiyaani ni baali ni babitanjo, nga banjalula Yosefu ohunwa mwirojo, nga bamugusa Abayisimayiri efeeza amahumi abiri. Ng’abaatu abo abamugula banjira Yosefu e Misiri.

²⁹ Oluvanyuma Lubbeeni ni gañwa eyi gaali gatiina hwirojo, Yosefu sigaalimo. Enaku yamuleetera ohunabula engoye jije.

³⁰ Ng’anko atiina eyiri abaganda babe, abaloma ati, “Omwana mwirijo anumamo, naholetye ese?”

³¹ Ng’abaganda babe basala embusi bahena banjamba olugoye lwa Yosefu, balumitya mu mafugi.

³² Nga banjamba ehyambalo ehy’amabala amangi, bahiinjirira saawe, bamuloma baati, “Hwaweeene ehyambalo hino. Gesyaho ohuhifaania hamunga nj’ehyomwana wuwo.”

³³ Nga saawe ahifaania ati nje nihyo. Ng’aloma ati, “Hino nj’ehyambalo hy’omwana wange, esolo ekambwe yamulya. O-o, hituufu esolo yagusulagusula Yosefu wange.”

³⁴ Nga Yakobbo anabujula engoye ejí gaali ni gambaaye, gesidiha ehigwali, ng’alira omwana wuwe ohuhena endaalo nyingi.

³⁵ Abasaani n’abahaana babe bosibosi batina ohumugumya aye enaku siyamuñwa hu mwoyo. Ng’abaloma ati, “Mundehe mu naku yange! Nditiina e magombe ni kiirira omwana

wange!" Kale nga atiina mu moni n'ohulira hu lw'omwana wuwe.

³⁶ Abamidiyaani ni banjira Yosefu e Misiri, bamugusa Potifaali, mulala hu bahungu ba Falaawo era owaali omuhulu w'abahuumi babe.

38

Yuda ni Tamali

¹ Naahani ehiseera hyola Yuda gañwa mu baganda babe geehirira gatiina gamenya n'omusinde oyu balanganga baati Kira mu hitundu ehi balanganga baati Adulamu.

² Nga Yuda abonayo omuhaana wa Suwa Omukanani era ng'amunjira obufumbo.

³ Ng'omuhaana oyo aba hida asaala omwana omuseere, nga bamulanga baati Eri.

⁴ Nga nindi aba hida, asaala omwana museere, ng'amulanga ati Onani.

⁵ Era nindi ng'aba hida asaala omwana museere, nga bamulanga baati Seera. Anja gasaalira Seera, Yuda gaali amenyire yi Kezibba.

⁶ Omusaani wa Yuda omuhulu oyu balanga baati Eri ni gahula, nga semwana amuhwera omuhasi oyu balanganga baati Tamali.

⁷ Eri omudaayi wa Yuda, gaali muhosi wa bibi mu moni ja MUSENGWA, olw'ehyo MUSENGWA gamwita.

⁸ Nga Yuda aloma Onani ati, "Sika omuhasi wa mugandawo woherese obuvunanyiziwa wuwo owobusika eyiri mujiwo wahamusaalamo abaana hulwa mugandawo."

⁹ Aye Onani gamanya ati abaana abo sibaliba babe. Olw'ehyo olu gahanjenyuhire ni

muha mugandawe, ebiseera ni byaholire ohujuha gajuhanga ḥaasi olwohutenda husaalira mugandawe abaana.

¹⁰ Ehyo ehi gahola hyali hibi mu moni ja MUSENGWA, nga yeesi amwita.

¹¹ Ng'ano Yuda aloma Tamali muha omusaani ati, "Kusunga otiine ewenywe obe eyo nga namwandu, ohwola olu Seera musaani yange alihula ko ahusike." Hino gahiroma olwohuba ganjeega ati, "Yeesi aŋanga ohufa hya baganda babe." Nga Tamali atiina gehala ewaawe, ewa semwana.

¹² Ni ḥabitaño ehiseera ehyene ehireenji, Suwa omuhasi wa Yuda, gafa. Endaalo j'ohulira ni jaŋwaho, nga Yuda aŋamba engira atiina e Timuna ewa basinde abaali ni basala amooya hu taama jije. Nga Kira Omwadulamu amuŋereheraho.

¹³ Ni balomera Tamali baati, "Muhwewo ali hutina e Timuna ohusala amooya hu taama jije,"

¹⁴ geyambula ebyambalo eby'owanamwandu nga gambala ebindi, nga gewihirira olugoye hu mutwe nomu moni batamufaania, nga gehala hu ngira eyitiina e Timuna ḥa mulyango ogwingira mu habuga h'Enayimu. Hino gahihola olwohuba gabona ati wayire Seera gaali ahenire ohuhula, sibamumuŋa ohumusika.

¹⁵ Yuda ni gabona Tama, ganjeega ati malaaya olwohuba gaali gewihiriye mu moni.

¹⁶ Ng'atiina aŋa gaali amuloma ati, "Nja hutine penyuhe ni neewe." Galoma atyo olwohuba sigategeera ati nj'omulya wuwe.

Nga Tamali amubuusa ati, “Onaape hi ohunjenyuha ni neewe?”

¹⁷ Nga Yuda amugobolamo ati, “Nja huhunjeeresha embusi ohunwa mu hidooli hyange.”

Ng'amuloma ati, “Onaape ehiitu ng'omusingo ohwola olu oliyinjeeresha?”

¹⁸ Ng'amubuusa ati, “Musingo hi ogu wenda kuje?”

Ng'amugobolamo ati, “Nenda wuupe epeta yiyo eriho esiina liryo ko n'esimbo eyo eyi oñambire mu ngalo.” Ng'año Yuda amuna ebiitu ebyo, ng'ajenjuha ni naye ng'amuña ehida.

¹⁹ Tamali ni gagama engo, geetusaho olugoye olu gaali ni gewihiriye nga nindi gambala ebyambalo ebyobunamwandu.

²⁰ Oluvanyuma Yuda ni gagamayo engo gaña meriiwe Kira Omwadulamu embusi ayinjirire omuhasi ola ahene amugobohese omusingo ogu gaali n'amuñaaye. Aye sigagaanaño Tamali amugobohese omusingo.

²¹ Nga Kira Omwadulamu abuusa balala hu basinde ab'Enayimu ati, “Malaaya womu masabo ga bahatonda b'e hitundu hino owihalanga ñano hu tulo w'engira, ali ñe?”

Ng'abasinde abo bamugobolamo baati, “Ñano sihubangaño ni malaaya owomu masabo ga bahatonda.”

²² Nga Kira gagamayo eyiri Yuda, amulomera ati, “Ndimubona era n'abalala hu basinde abomu hitundu ehyo bandomire baati, ‘Ñano sihubangaño ni malaaya owomu masabo ga bahatonda.’ ”

23 Ng'ajo Yuda aloma meriiwe Kira ati, "Leha ajire omusingo ogwo, olwohuba hunjanga n'ohuswalira ajo abaatu ni batujehererera olwa malaaya. Kasita mbaye munjeerehiise embusi aye somuweene."

24 Ni njabitano emyesi ng'edatu nga balomera Yuda baati, "Wange, Tamali omulya wuwo gahola obuhwedi era aja hulomera njano ali hida."

Nga Yuda aloma ati, "Mumutuse mu hibuga, mumwohye mulamu."

25 Ne ni baali ni batusa Tamali ebulafu w'ehibuga baje bamwohye, ng'atuma omuutu eyiri muhwewe n'omusingo gula ati, "Ndi hida aye hy'omwene biitu bino." Ng'ahena ameedaho ati, "Kusunga obyetgeerese obone obanga ofaania epeta yino eriho esiina ko n'esimbo yino."

26 Yuda ni gabifaania, ng'aloma ati, "Tamali mugwalaafu ohusingaho olwohuba sinamuja Seera omusaani wange ohumusika." Era siganjenyuha ni naye nindi.

27 Ehiseera ehy'ohusaala ni hyola, nga bahifaania baati Tamali gaalimo balongo.

28 Ni gaali n'asaala, nga mulala atusa engalo, ng'ajo omusaaju asaalisa amusidihaho ahagoye ahalando hu ngalo yiye aloma ati, "Ono nj'owehereeye ohutula."

29 Aye ni gagobosayo engalo, mugandawe nj'owatula, ng'omusaaju omusaalisa aloma ati, "E e, posalireño ohutula otyo!" Nga bamutaho esiina baati Pereezi.

30 Oluvanyuma nga mugandawe owaali n'ahagoye ahalando hu ngalo nga kwatula era nga bamulanga esiina baati Zeera.

39

Yosefu n'omuhasi wa Potifaali

¹ Naahani oluvanyuma lw'ohutunda Yosefu, Abamidiyaani abamugula beehirira ni naye bamujira e Misiri. Omumisiri oyu baali ni balanga baati Potifaali, mulala hu bahungu era omuhulu w'abahuumi ba Falaawo, gamugula hu Bayisi-mayiri abo.

² MUSENGWA ng'aba ɳalala ni Yosefu era gaa-muja ekabi mu biitu byosibyosi ebi gaholanga n'anjeeresa musengwawe Omumisiri oyo.

³ Era musengwa ya Yosefu ni gabona MUSENGWA n'ali ɳalala ni naye era ti hiisi ehi ahola, MUSENGWA ahiŋa ekabi,

⁴ Nga Yosefu aba muhoda eyiri musengwawe oyo era gamufuula mujeeresa wuwe owenjabulo. Ng'amuja ogwohulabiriranga amago gage era ng'amwesiga amuja ogw'ohuhuma ebiitu byomu mago gage byosibyosi.

⁵ Ohunwa olu Potifaali ganjambya Yosefu eby'amago gage n'ebiitu bibye byosibyosi, MUSENGWA gaŋa amago g'Omumisiri oyo ekabi olwa Yosefu. Ekabi ja MUSENGWA nga jiba hu hiisi hiitu ehi Potifaali gaali ni nahyo, mu nyumba nomu ndimiro.

⁶ Olw'ehyo Potifaali ganjambya Yosefu ebibye byosibyosi abirabirire. Era byosibyosi ni biri ɳaasi wa Yosefu, Potifaali sigafanga hu hiitu hyosihyosi ohutusaho emere eyi gaalyanga.

Naahani Yosefu gaali munegene era n'aboneha bulanji.

⁷ Olw'ehyo, ehiseera hyola omuhasi wa musengwawe gamwegomba era ng'amuloma ati "Hola onjenyuheho ni neese."

⁸ Aye Yosefu ng'agaana amuloma ati, "Musengwa yange gapambya ebiitu byosibyosi ebi ali ni nabyo era ɻanjuma ehigeralihirira hu biitu bibye olwohuba ndiŋo ohubirabirira.

⁹ ɻanjuma owukira obuŋangi mu mago gano era ɻanjuma ehi musengwa yange atapambya ohutusaho ewe, olwohuba oli muhasi wuwe. Olw'ehyo, sobola tye ohuhola ehibi hyehyo, nonoona mu moni ja Hatonda?"

¹⁰ Era wayire nga hiisi ludaalo omuhasi oyo gadebangā Yosefu anjenyuhe ni naye aye niye gagaana wayire ohwehala ohunjaya ni naye.

¹¹ Lulala Yosefu gengira mu nyumba ohuhola emirimo era ni ɻanjuma mwidu yesiyesi owaalimo.

¹² Nga muha Potifaali afahira ehyambalo hya Yosefu amuloma ati, "Nja onjenyuhe ni nange." Aye nga Yosefu amulehera ehyambalo hihye aduluma atula ebulafulu.

¹³ Ni gabona n'amuleheeye ehyambalo hihye mu ngalo era n'adulumire gaŋwa mu nyumba,

¹⁴ galanga abeedu babe gabaloma ati, "Mubone, Omubbebbulaniya ono baamuleeta ɻano hutugudujuliraho! Abaaye gengiye muno ohufutaganiraho aye ni kubbire enduulu, ng'aduluma.

¹⁵ Ni kubbire enduulu, adulumire ng'aleha ɻano ehyambalo hihye ng'atula nomu nyumba."

¹⁶ Ng'anko omuhasi oyo abiiha ehyambalo hya Yosefu ohwola olu musengwawe gagobola.

¹⁷ Ng'amulomera ati, "Omwidu Omubbebbulaniya oyu watuleetera ɳano, abaye gapamba.

¹⁸ Aye ni kubbire enduulu, ng'aduluma aleha ehyambalo hihye era c'ehino."

Badanya Yosefu mu komera

¹⁹ Musengwa ya Yosefu ni gaŋulira ebibono ebi omuhasi wuwe gamulomera, obusungu wamujamba.

²⁰ Musengwa ya Yosefu gamunjamba gamunjira gamudanya mu komera omu basidihiranga abasibe ba habaha.

Aye Yosefu ni gaali eyo mu komera,

²¹ MUSENGWA gaali ɳalala ni naye era gamunjambira ehisa, hino hyamuleetera ohuba muhoda eri omuhulu w'ekomera.

²² Ng'omuhulu w'ekomera aŋa Yosefu owanyapala w'abasibe bosibosi mu komera era ng'amuŋa n'ogwohulabirira emirimo josijosi ejibaholanga mu komera.

²³ Omuhulu w'ekomera sigafangayo hu hiit u hyosihyosi ehi gaali n'anjambye Yosefu. MUSENGWA gaali ɳalala ni Yosefu era gamunja ekabi mu hiisi hiit u ehigaholanga.

40

Yosefu avunula ebirooto by'abasibe bahye

¹ Oluvanyuma ni ɳaabitaŋo ehiseera, omuhulu wabanyiiyi abanyiyyiranga Falaawo omuŋugi w'e Misiri n'owamuŋeeresanga* ebyohunywa, basobya hu musengwa yaawe.

* **40:1 40:1** oba omusenero wuwe.

² Nga Falaawo alunjira abanjeeresa babe abo bombi, omuhulu wabanyiyyi abamunyiyiranga n'owamujeeresanga ebyohunywa.

³ Ng'ababañira babata mu komera mu nyumba ey'omuhulu w'ekomera, mu hifo ehyene ehyo omu basidihira Yosefu.

⁴ Omuhulu w'abahuumi abanja Yosefu ohuba omwidu waawe.

Oluvanyuma lw'ababiri abo ohuba mu komera ehiseera ehitali hitono,

⁵ bombi, omuhulu wabanyiyyi abanyiyyiranga Falaawo n'owamujeeresanga ebyohunywa abaali mu komera, basuna ebirooto owire bulala owo era hiisi hirooto hyali n'amahulu gaahyo.

⁶ Ni wahya mu mugamba, Yosefu gaatiina eyi baali ng'ababona ni banakuñaaaye.

⁷ Ng'ababuusa ati, "Hiina ehi banakuñahiise hiityo olwa leero?"

⁸ Nga bamugobolamo baati, "Hwembi hu-lootire ebirooto, ne ejuma ajanga ohutuvunulira amahulu gaabyo."

Nga Yosefu abaloma ati, "Hatonda yejene nj'asobola ohuvunula amahulu g'ebirooto. Kale mundomere ebirooto byenywe."

⁹ Ng'ajo owanjeeresanga Falaawo ebyohunywa alomera Yosefu ehirooto hihye ati, "Mbwene omuzabbibbu ni gwetengehire mu moni wange,

¹⁰ era hu muzabbibbu ogwo ni huliho amasaga adatu. Ajo ni naajo nga gutusa amahoose, nga gwamirano emizabbibbu era nga jirabirano.

¹¹ Mbaye pambire ehihopo hya Falaawo mu ngalo. Ng'ajo noga emizabbibbu ejo jihamulira

mu hihopo ehyo. Ni kenire nga ciŋambya Falaawo.”

¹² Nga Yosefu amuloma ati, “Gano nj’amahulu g’ehirooto ehyo: amasaga adatu nj’endaalo edatu.

¹³ Ni ŋabitireño endaalo edatu, Falaawo aja hulagira bahubonjolole wagame mu hifo hihyo era wagameyo ohumunjanga ehihopo, ng’olu waholanga ahale.

¹⁴ Aye ohebuliranga wandaga ehyere walomeraho Falaawo ebipambaho, nahajwa mu komera muno.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba baatunda hutunda ohunjwa mu hyalo hy’eweefe ehy’Ababbebbulaniya era enjuma ehi nahola ohundanya mu komera muno.”

¹⁶ Omuhulu wabanyiiyi ni gabona Yosefu n’avunuliye ola bulanji, ng’amuloma ati, “Keesi mbaye n’ehirooto. Hu mutwe gwange hubayeho ebisero bidatu ni birimo emere.

¹⁷ Mu hisero ehya ŋamugulu, mubayemo hiisi hiranji Falaawo ohulya aye enyuni jiriiyenga emere eyo ebaaye mu hisero hu mutwe gwange.”

¹⁸ Nga Yosefu amugobolamo ati, “Gano nj’amahulu g’ehirooto ehyo: ebisero ebidatu nj’endaalo edatu.

¹⁹ Endaalo edatu ni jibitireño, Falaawo aja hulagira bahutuse mu komera bahutemeho omutwe. Era baŋjanihe omulambo gugwo hu musaala enyuni jigulye.”

²⁰ Endaalo endatu ni jabitanjo, gaali mazaaliwa ga Falaawo era ganyiyyira abahungu

babe bosibosi embaga. Ng'ala gira batusa owa-muñeeeresanga ebyohunywa ko n'omuhulu wabanyiiyi mu komera, nga babanjira mu moni ja bahungu babe.

²¹ Ng'asoniña omuhulu owamuñeeeresanga ebyohunywa amugobohesa obuhulu wuwe era ng'atandiha ohumuñeeeresanga nindi.

²² Aye omuhulu wabanyiiyi nga bamunjira bamwita ng'olu Yosefu gaña amahulu g'ehirooto hihye.

²³ Aye omuhulu owañeeresanga Falaawo ebyohunywa, nga gerabira Yosefu.

41

Ebirooto bya Falaawo

¹ Ni ḥabitajo emyaha ebiri miramba, olu-vanyuma lw'ohugobosa omuhulu w'ebinyewewe hu mulimo gugwe, nga Falaawo aloota ni gemereeye hu lwabi olu balanga baati Kiyira.

² Ng'abona ejombe musanvu ejiboneha obulanji era engeeji ni jiñwera mu lwabi olwo nga jitandiha ohwaya mu ngada.

³ Oluvanyuma, ejombe ejindi musanvu janjwera mu lwabi. Jino jaali nyondi era ni jiboneha bubi, joosi jatiina jemeerera hu gobo ly'olwabi añaali ejombe jira engeeji era ejiboneha obulanji.

⁴ Mu hirooto ehyo, gabona ejombe omusanvu enyondi era ejiboneha obubi ni jirya ejombe jira omusanvu engeeji era ejiboneha obulanji. Ng'año Falaawo asisimuha mu hirooto.

⁵ Nga nindi aŋenyuha aloota ehirooto ehindi. Hu luno gabona ebigala by'engaano musanvu, ebigimu era ebiboneha obulanji ni bihulira hu hiholo hirala.

⁶ Nga ŋabano ebigala ebindi musanvu ebi gabona cooka nibyo ni biri binjotohi olw'embeno embalire eyaŋwa mu lulafu yabihubba byaŋtotoha.

⁷ Ng'aŋo ebigala ebyo omusanvu ebinjotohi, bimira bira omusanvu ebigimu era ebiboneha obulanji. Falaawo ni gasisimuha, gafaania ati hyali hirooto.

⁸ Ni wahya mu mugamba, ehyo hyatawanya Falaawo. Olw'ehyo, gatumisa balanga abafumu n'abanji bamagesi bosibosi mu hyalo hy'e Misiri. Nga Falaawo abalomera ebirooto bibye aye ŋajuma owasobola ohumulomera amahulu g'ebirooto ebyo.

⁹ Ng'aŋo owaneeresanga Falaawo ebyohunywa amuloma ati, "Musengwa, olwa leero kebuliiye esobi yange.

¹⁰ Lulala, Falaawo ganyigira abeedu babe, ng'asidiha omuhulu wabanyiyyi ni nange mu komera mu nyumba ey'omuhulu w'abahuumi babe.

¹¹ Ni hwali mu komera omwo, nga ŋabano ehiire omu ese n'owahyange oyo hwaloota hiisi mulala ehirooto.

¹² Nalijo omuseere Omubbebbulaniya, omwidu ow'omuhulu w'abahuumi owaali mu komera ni neefe. Ni hwamulomera ebirooto byefe ng'atulomera hiisi muutu amahulu g'ebirooto hihye.

¹³ Hiisi hiit u nga hiba ng'olu gahiroma mu hvunula huhwe: ese nga wungobohesa omulimo gwange, ola nga bamunjira bamwita."

¹⁴ Ng'ano Falaawo alagira baje baleete Yosefu. Ng'ano ni naajo baja bamutusa mu komera. Ni bahena ohumubega efiiri, gacuusa ebyambalo bibye, nga bamunjira eyiri Falaawo.

¹⁵ Ni bamwosa nga Falaawo amuloma ati, "Nalootire ehirooto aye ḥanuma asobola ohuvunula amahulu gaahyo. Aye bandomeeye baati mbo ewe osobola ohuvunula amahulu g'ehirooto singa bahihulomera."

¹⁶ Nga Yosefu amugobolamo ati, "Ese, sisobola hvunula birooto aye Hatonda aja huhulomera amahulu wiihe omwoyo."

¹⁷ Ng'ano Falaawo aloma Yosefu ati, "Mu hirooto hyange, mbaye nemereeye hu gobo ly'olwabi Kiyira,

¹⁸ nga mbona ejombe musanvu engeeji era ejiboneha obulanji ni jaaya mu ngada.

¹⁹ Oluvanyuma nabona ejombe ejindi musanvu ejiboneha obubi, enyondi era mbaye kiiri hubonangaho mu hyalo hyosihyosi ehy'e Misiri, ejombe enyondi hyejo ejinabona mu hirooto.

²⁰ Ejombe ejo enyondi era ejiboneha obubi, nga jirya ejombe jira omusanvu engeeji era ejiboneha obulanji.

²¹ Aye oluvanyuma lw'enyondi ohulya engeeji, enyondi jasigala ni jihiiiri nyondi era ni jiboneha bubi. Ng'ano sisimuha mwiro.

²² "Nga nindi penyuha era nga ndoota ehirooto ehindi. Mu hirooto ehyo, nabona amagala

g'engaano musanvu amagimu era agaboneha obulanji.

²³ Naali keja nga mbona obugala obundi musanvu ni buli buñotohi olw'embeño embalire eyanwa ewuñwalyuba yabihubba.

²⁴ Ng'obugala owo obuñotohi, bumira amagala gala omusanvu amagimu era agaboneha obulanji. Bino byosibyosi mbiromeeye abafumu aye ḥanumire asobooye ohundomera amahulu gaabyo."

²⁵ Nga Yosefu aloma Falaawo ati, "Ebirooto ebi Falaawo alootire, biri n'amahulu nj'ameene. Hatonda ahwehuliiye Falaawo ebi ali huupi huhola.

²⁶ Eñombe omusanvu ejiboneha obulanji, nj'emyaha omusanvu era amagala omusanvu amagimu, nj'emyaha omusanvu. Ebirooto ebyo biri n'amahulu nj'ameene.

²⁷ N'eñombe omusanvu enyondi era ejiboneha obubi, nj'emyaha omusanvu era obugala omusanvu obuñotohi olw'embeño embalire ohuñwa ewuñwalyuba, nj'emyaha omusanvu ej'enjala.

²⁸ "Ehyo hiri ng'olu ndomire ti Hatonda alagire Falaawo ehi ali huupi huhola.

²⁹ ḅanahabeño emyaha emirañi musanvu ej'emere mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi.

³⁰ Aye oluvanyuma lwajo, ḅaja hubaño emyaha musanvu ej'enjala. Era enjala eyo erireetera abaatu ohwibirira ohwama hw'emere ohw'amaani ohwasooka. Enjala eriruma ehyalo ohubitirira.

³¹ Nalinjumaño ehiriraga hiiti ḅaalihoko emyaha ejí emere yabereyemo enyingi olwohuba enjala eriba nyingi bugali.

³² Ehigendererwa hya Hatonda ohuŋa Falaawo ehirooto mu ngeri ebiri, hiri ti Hatonda asalireŋo ehi aja huhola era aja huhyoheresa mu hiseera ehitali hya ɳale.

³³ “Olw’ehyo, Falaawo aheje omusinde omulabuhi era ow’amagesi, amuŋe obuŋangi ohudulunya ehyalo hy’e Misiri.

³⁴ Falaawo atenjo abatangirisi mu hiisi hitundu ohusoloosa hirala ehyohutaanu ehy’amakungula mu gwanga ly’e Misiri mu myaha ejo omusanvu ej’emere embitiirifu.

³⁵ Era mu buŋangi wa Falaawo, bahumbaanie emere mu myaha ejo josijosi emiranji ejija mu moni, bahene bayibiihe mu bibuga batenjo n’abasirikale ohuyihuuma.

³⁶ Emere eyo bayibiihe eyo ni betegehera emyaha omusanvu ej’enjala eyija mu gwanga ly’e Misiri, ohwehuumisa abaatu batafa njala.”

³⁷ Ebibono ebi Yosefu galoma byali by’amagesi eyiri Falaawo n’abahungu babe bosibosi.

³⁸ Ng’ano Falaawo abuusa abahungu babe ati, “Husobola hwagaana ɳeena omusinde hy’ono ali n’Omwoyo wa Hatonda?”

³⁹ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Hatonda ahulagire amahulu g’ebirooto byange byosibyosi, ɳaŋuma omuutu omulabuhi era ow’amagesi hy’ewe.

⁴⁰ Oja huhulira olubiri lwange era abaatu b’e Misiri bosibosi bali n’ohugonderanga ebiragiropibyo. Oja huba wahubiri hu ese.”

Yosefu aŋuga Misiri

41 Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Kuṇa obuṇjangi ohuṇjuga ehyalo hy'e Misiri hyosiyosi.”

42 Era nga Falaawo gefihula epeta yiye ey'obuṇjugi hu lwala lulwe, ayifihiha Yosefu. Ng'ahena amwambasa ehimolo ehi baatunga mu lugoye olulanji olwa laasi, ng'anjamba ahajegere ah'ezabbu amwambasa mu mamiro.

43 Ng'alagira bamugeehesya mu higaali hihye ehindi ohulaga ti nj'owaali owohubiri hu ye mu buṇjangi. Ng'abasirikale aba bamuna ohumuuhuma bamutangirira ni bahabuhira abaatu baati, “Mwawuhe!” Kale nga Falaawo aña Yosefu obuṇjangi ohuṇjuga ehyalo hy'e Misiri hyosiyosi.

44 Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Wayire ndiise Falaawo aňuga Misiri, kuṇaaye obuṇjangi ḥaňume muutu ahola ehiitu hyosiyosi n'atahwebuhiiseho.”

45 Nga Falaawo aña Yosefu esiina ati Zafenasi Paneeya, ng'ahena amuna Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi womu hibuga Oni, ohuba muhasi wuwe. Kale nga Yosefu aňuga egwanga ly'e Misiri.

46 Yosefu gaali aňesa emyaha adatu aña gatandihira ohunjeeresha Falaawo habaha w'e Misiri. Nga Yosefu aňwa mu lubiri ewa Falaawo, atiina agenda n'alambula ahenaho Misiri yosiyosi.

47 Mu myaha omusanvu emirańji ej'emere, ehyalo hy'e Misiri hyama emere mu bungi.

48 Nga Yosefu ahumbaania emere yosiyosi eyi baatu bomu Misiri bafuna mu myaha omusanvu

emiraŋi bayibiiha aŋaatu mu bibuga. Mu hiisi hibuga gatangamo ehifo aŋa ohubiihamo emere ohuŋwa mu bitundu ohweswanigirisa.

⁴⁹ Nga Yosefu abunga ebibbiryo by'emere ebibba ebyene ebingi byaba oti hani mujehe hu nyanja. Olwohuba emere yaali nyngi bugali, galeeherano n'ohuŋjandiiha omuŋendo.

⁵⁰ Mu hiseera ehyo, emyaha j'enjala ko joole, ng'Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi womu hibuga Oni asaalira Yosefu abaana abaseere babiri.

⁵¹ Nga Yosefu alanga omwana omudaayi esina ati Manase, aloma ati, "Olwohuba Hatonda ganjerabihiiise ohutegana hwange ko n'amago ga Bbaabba."

⁵² Ng'owohubiri amulanga esiina ati Efulayimu n'aloma ati, "Olwohuba Hatonda gapaaye olusaaye mu hyalo omu mbonaboneeye."

⁵³ Ng'ano emyaha omusanvu ej'emere ohuba mu bungi mu gwanga ly'e Misiri, jinwaho.

⁵⁴ Ng'emyaha omusanvu ej'enjala jitandiha, ng'olu Yosefu gaaloma. Enjala yaluma ehyalo hyosihyosi aye mu gwanga ly'e Misiri mwosimwosi mwalimo emere.

⁵⁵ Abaatu b'e Misiri ni batandiiha ohulumwa enjala, baliririra Falaawo abanje emere. Nga Falaawo abaloma ati, "Mutiine eyiri Yosefu, muhole ng'olu anabalome."

⁵⁶ Enjala ni yahwana mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi, nga Yosefu gegulajo amasitoowa gosigos, ng'agusa Abamisiri emere, olwohuba enjala yaali nyngi mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi.

⁵⁷ Ng'abaatu ohuṇwa mu byalo ebindi byosi-byosi batiina e Misiri eyiri Yosefu ohugula emere, olwohuba enjala yaali nyingi mu hyalo hyosi-hyosi.

42

Abaganda ba Yosefu batiina e Misiri

¹ Yakobbo ni gategeera e Misiri n'eriyo engaano, galoma abasaani babe ati, “Lwahiina mwihaaye hwihala ni muhejanaho ni ɳabula ehi muhola?”

² Nga geeyongera abaloma ati, “Pulira ti e Misiri eriyo emere, muserengete mutiineyo mutusahireyo emere hutafira ɳano njala.”

³ Ng'abaganda ba Yosefu ehumi abahulu, bee-hirira batiina e Misiri ohugula emere.

⁴ Aye Yakobbo sigafugiirira Bbenjamini muganda ya Yosefu ohutiina n'abaganda babe, olwohuba gaali atya ati hamunga yeesi ehiit u hibii hinjanga ohumwolaho.

⁵ Abasaani ba Yisirayiri* baali balala hu mutoolo gw'abaatu abaatiina ohusaha engaano olwohuba enjala yaali mu gwanga ly'e Kanani lyosi.

⁶ Yosefu nj'owaali omuṇugi w'egwanga ly'e Misiri era nj'owaali n'agusa abaatu baayo bosibosi emere. Olw'ehyo, abaganda ba Yosefu ni batiina boola e Misiri, nga bagwa mu moni jije bafumaaye olw'ohumuṇa ejono.

* **42:5 42:5** oba Yakobbo.

⁷ Anjo ni naaŋo Yosefu ni gabona abaganda babe, gabafaania aye nga gehosa oti saba-manyire, ng'abaloma n'abogoha ati, "Muŋwera neena?"

Nga bamugobolamo baati, "Huŋwera mu hyalo hy'e Kanani. Hujire ohugula emere."

⁸ Wayire Yosefu gafaania abaganda babe nibo sibamuſaania.

⁹ Ng'anjo Yosefu ahebulira ebirooto bibye ebi galootanga hu bo, ng'abaloma ati, "Enywe mujire huheeta ohumanya obunafu obuli mu gwanga lyefe ko mugobole mutusoose."

¹⁰ Nga bamugobolamo baati, "Bbe, musengwa yeefe, abeedu babo bajire hugula emere.

¹¹ Muhulu, hwesihwesi ng'olu otubona ŋano huli baana b'omuutu mulala. Efe abeedu babo huli baatu b'amazima, sihuli huheeta."

¹² Nga Yosefu abagabolamo ati, "Bbe mudulinga, enywe mujire huheeta ebiri mu gwanga lyefe."

¹³ Aye bamugobolamo baati, "Efe abeedu babo hwali ehumi n'ababiri, abaana b'omuutu mulala amenya mu gwanga ly'e Kanani, muŋere yeefe gasigayeyo ni seefe, muganda yeefe owundi nj'owafa."

¹⁴ Nga Yosefu abaloma ati, "Soobona, hiri ng'olu ndomire, enywe muli huheeta.

¹⁵ Hino cehi nahole ohuhahasa oba ehi muloma hituufu: Falaawo ng'olu ali omulamu, simuja huŋwa ŋano ohutusaho nga muleetire ŋano muŋere yenewe.

¹⁶ Mweyangalemo mulala hu nywe atiine aleete muganda yenewe omunjere, abasigaaye

nenda hubata mu komera ohwola olu hunahahase hanye ebimuloma bituuufu. Ni muba ni mutaloma mazima, ng'olu Falaawo ali mulamu, mu butuufu muba muli baheeti.”

¹⁷ Ng'abata bosibosi ɳalala mu komera ohuhena endaalo edatu.

¹⁸ Ni ɳabitano endaalo ebiri, hu lwalondaho nga Yosefu alagira baleeta abaganda babe abo abaloma ati, “Ese ndi muutu atya Hatonda, olw'ehyo muhole ehi mbaloma ko mujone.

¹⁹ Ni muba ni muloma amazima, mulala hu enywe asigale ɳano aye olw'amago genywe agali hulumwa enjala, abasigayenjo bagameyo banjirire abaatu bomu mago genywe abali humumwa enjala, emere.

²⁰ Aye muli n'ohundeeterea ɳano nakoma wenywe ko kahase ebi muloma era ko mujone.” Nga bahola baatyo.

²¹ Nga baloma abeene n'abeene baati, “Mu butuufu ehi hwahola muganda yeefe sihyali hiranji. Hwabona enaku eyi gaali ni nayo n'atwegayirira humulehe aye sihwanjulirisa bibye. C'ehigima bino bitwolireho.”

²² Nga Lubbeeni abagabolamo ati, “Sinaloma ti omuseere mutamwosaho habi hosihosi aye enywe mwagaana ohuŋulira ebyang? Naahani huli n'ohubiroosa.”

²³ Sibamanya Yosefu ni gaali n'anjulira ebi baloma olwohuba gaali atambisa omutafuta ohuloma ni nabo.

²⁴ Nga Yosefu anwa aŋa bali atiina aŋaatu akukumusa amasiga, nga gagamayo eyi bali, ng'aloma ni nabo nindi. Ng'alagira baŋamba

Simyoni bamudanya mu komera, bosibosi ni babona.

²⁵ Nga Yosefu alagira bejusa esaŋu j'abaganda babe emere, banjamba n'ebbeesa eja hiisi muutu baajita mu saŋu jaawe, nga babawoŋera n'emere ey'ohulya ni bali mu lugendo.

²⁶ Ng'ajo abaganda babe batwiha emere yaawe hu nasugirya jaawe basimbuha ohwaga-mayo engo.

²⁷ Owiire ni waberirira nga basalano banjenuhe aŋaatu. Mulala hu bo ni gasitula esaŋu yiye ohuŋa nasugirya yiye emere, ng'abona ebbeesa jiŋe ni jiri hu mugulu w'esaŋu yiye.

²⁸ Ng'aloma baganda babe ati, "Bangobohes-eye ebbeesa jange, nj'eji mu saŋu yange."

Ng'emyoyo jibahubba mu bifuba ni bateetema huteetema ni bebuusa abeene n'abeene baati, "Hatonda atuholire hi hino?"

²⁹ Ni boola engo e Kanani, nga balomera Yakobbo laata yaawe byosibyosi ebyabolaho baati,

³⁰ "Omusinde aŋuga egwanga eyi hwatiina ohugula emere, gaaloma ni neefe n'ebbogo n'atulobohesamo ohuba baheeti.

³¹ Aye nga humulomera huuti, 'Efe sihuli baheeti,

³² hwali ehumi n'ababiri, abaana ab'omuutu mulala, mulala gafa, muŋere yeefe gaasigalayo ni seefe engo mu gwanga ly'e Kanani.'

³³ "Ng'ajo omusinde omunjigi w'egwanga eryo, atuloma ati, 'Hino cehi nja hutegereraho ti muli huloma hy'amazima: mulehe ŋano mulala

hu nywe, ko enywe abandi muñjirire abaatu benywe emere olw'enjala eyiruma.

³⁴ Aye mundeeteranga njano muganda yenywe omunjere, ehyo nj'ehinditegereraho ti simuli baheeti, ko ndehule muganda yenywe ono. Era muja huba b'edembe ohwihala mu gwanga lino mwetaaye.' "

³⁵ Ni begula esanu jaawe, hiisi muutu gagaanamo ebbeesa jije! Bo ni saawe ni babona ebbeesa ejo, ng'obuti bubañamba.

³⁶ Nga saawe Yakobbo aloma ati, "Mukenireho abaana bange. Yosefu gaatiina era ni Simyoni yeesi hinjirire era mwenda ohutusaho ni Bbenjamini yeesi. Hiisi hiitu hiri hutiihira bubi."

³⁷ Nga Lubbeeni aloma semwana ati, "Witanga abaana bange bombi, singa sindigobosa Bbenjamini. Njesige keesi nya humugobosa."

³⁸ Aye nga Yakobbo aloma ati, "Omwana wange saaja hutiiina eyo ni nenywe, olwohuba mugandawe gaafa, niye nj'asigayenjo yejene. Singa agwira ehigosi hu ngira, ehyo hiija hun-deetera ohutiina e magombe n'obutahi bungi bugali."

43

Abaganda ba Yosefu bagamayo e Misiri

¹ Enjala yejongera ohuluma abaatu bugali mu gwanga ly'e Kanani.

² Ni baali ni bahanire ohulya emere yosiyosi eyi baatusa e Misiri, nga Yakobbo

aloma abasaani ati, “Mwagameyo e Misiri mutugulireho emere.”

³ Nga Yuda amuloma ati, “Omusinde ola omuŋugi waayo gatulabula ati, ‘Simuja hugobolayo huloma ni nange ohutusaho nga mujire ni muganda yenywe.’”

⁴ N’onaſugiirire Bbenjamini ohutiina ni neefe, hunatiine e Misiri hwabagulirayo emere eyindi.

⁵ Aye nooba n’otafugiirira hutiina ni naye, si-hunatiine olwohuba omusinde ola gatuloma ati, ‘Sinja hugobolayo huloma ni nenywe ohutusaho ni mujire ni mujere yenywe.’ ”

⁶ Nga Yisirayiri amuloma ati, “Lwahiina mwalomera omusinde oyo muuti muli ni muganda yenywe owundi, ohundeetera obugosi buno?”

⁷ Nga bamugobolamo baati, “Omusinde oyo gatubuusa bugali ebituŋambaho, gaabuusa n’ebifa hu mago geefe ati, ‘Senywe ahiirinjo mulamu? Muli ni muganda yenywe owundi?’ Efe hwagobolangamo hugobolamo ebi gatubuusanga. Hwahamanyiye hu hi huuti anatulome ati, ‘Muje muleete muganda yenywe oyo?’”

⁸ Nga Yuda aloma semwana Yisirayiri ati, “Fugiirira hutiina e Misiri n’omwana mangumangu hugule emere, ehyo hija huleetera ewe ni neese ko n’amago geefe ohunjona enjala.

⁹ Ese suubisa ohumuŋuma butiiribiri. Era ni tamugobosa ŋano, ogwo guja huba musango gwange.

¹⁰ Singa ebiseera sibinwereeye hu huloma hu hiiyu hino, engeri hwali huhulomeeyeho hale,

aja ndomera ḥano hwahali hugobolayo mulundi ogwohubiri.”

¹¹ Ng’ājo saawe Yisirayiri abaloma ati, “Hinaba ni hiri hiityo, muhole muuti: muŋjambeho birala hu biitu ebihirira erala obulaŋi mu hyalo hyefe hino, mute mu saŋu jenywe munjirireho omusinde oyo ng’ehirabo. Muŋire ebyahawoowo ebi balanga baati bbaamu ni miira n’omudugere ko n’ebibala ebi balanga baati alumondi.

¹² Muŋire ebbeesa ej’emirundi ebiri olwohuba muli n’ohugobosayo ebbeesa jira ejibabateera mu esaŋu jenywe. Hamunga sihyali higenderere.

¹³ Muŋire ni muganda yenywe yeesi, mwagame eyiri omusinde oyo omuŋugi.

¹⁴ Sunga Hatonda Omwene Buŋangi, omuŋugi oyo abalehulire muganda yenywe Simyoni ni Bbenjamini, bagobole. Ese nimba wohufirwa abaana bange, hahibe hiityo, puma hyahuhola.”

¹⁵ Ng’abasaani babe abo banjamba ebirabo ebyo n’ebbeesa ej’emirundi ebiri nga beehirira batiina e Misiri beyanjula eyiri Yosefu ni bali ni Bbenjamini.

¹⁶ Yosefu ni gababona ni bali ni Bbenjamini, galoma alabirira amago gage ati, “Nira abasinde bano mu nyumba ewange, osale ehyayo otegehe ehiŋulo olwohuba banaalye ehyomu muusi ni nange.”

¹⁷ Ng’olabirira amago gage, ahola ng’olu Yosefu gamuloma, ng’anjira abasinde abo mu nyumba ewa Yosefu.

¹⁸ Abaganda ba Yosefu batya ni babajira mu nyumba ewa Yosefu. Baŋeega baati, “Batulee-

tire ነnano olw'ebbeesa ejibata mu sanu jeefe hu ludaayi. Atuleetire eno atuhubbe owiibi ahene alagire batuhadaase bahene batufuule beedu babe era banjire ni nasugirya jeefe.”

Ehiinjulo mu mago ga Yosefu

¹⁹ Olw'ehyo, batiina eyiri alabirira amago ga Yosefu, owaali ነna mulyango gw'enyumba bamuloma baati,

²⁰ “Muhulu, hwaja ነnano omulundi omudaayi ohugula emere.

²¹ Aye ni hwagamayo, hwola aŋaatu aŋa hwanjenyuha, ni hwabonjolola esaŋu jeefe, hiisi mulala gagaanamo ebbeesa enyene n'enyene eji gasasuulira emere, ni jiri hu mugulu w'emere. Olw'ehyo, hujigobohiise.

²² Sihumanyire owajita mu sanu jeefe. Huleetire n'ebbeesa ejindi ohugula emere.”

²³ Ng'alabirira amago ga Yosefu abagabolamo ati, “Eñuma bubi, mutatya. Hatonda wenywe era Hatonda wa senywe, gabanya obunjinda mu sanu jenywe. Nasuna ebbeesa jenywe eji mwatasula.” Ni gahena ohuloma, ng'abatuhisa Simyoni.

²⁴ Ng'ano alabirira amago ga Yosefu abengisa mu nyumba ewa Yosefu, ng'abanja amaa ji basaaba amagulu, ng'aŋa ni nasugirya jaawe enyaasi ohulya.

²⁵ Nga bategeha ohunjambya Yosefu ebirabo olwohuba baali babalomire baati gaali aja huliira ነjalala ni naabo ehyomu muusi.

²⁶ Yosefu ni gagobola engo, nga bamunjirira ebirabo nga bahena bahubba amafuha mu moni jije.

²⁷ Ng'ababuusa ng'olu baali, ng'ahena ababuusa ati, "Senywe oyu mwandomeraho, ali atye? Aliyo mulamu?"

²⁸ Nga bamugobolamo baati, "Omwidu wuwo, seefe aliyo, ahiiriyo mulamu." Nga bahubba amafuha ohulaga baati bamuña ejono.

²⁹ Yosefu ni gabetoloosamo emoni, gabona Bbenjamini muganda yaawe, omwana wa nyina, ng'ababuusa ati, "Oyo nje muganda yenywe ohirira erala obujere oyu mwandomeraho?" Ng'ahena amuloma ati, "Mwanawewe, Hatonda ahunjambire ehisa."

³⁰ Yosefu ni gaabona Bbenjamini omwana wa nyina era mutoowe, ganyanguha ohuṇwaṇo ohuheja ehifo aŋ'ohulirira. Gatiina mu hisenge hihye ehy'enjabulo ng'alirira omwo.

³¹ Ni gahena ohulira, ng'asaaba mu moni, atula, ni gegumirisa ohutenda abaalijo bamanye ng'aloma alabirira amago gage ati, "Yiinjula emere."

³² Ng'abeeṇula Yosefu yejene, n'abaganda babe ḥa bonene n'Abamisiri abaliiranga ḥalala ni naye ḥa bonene. Bahola baatyo olwohuba hyali hya mbiho eyiri Abamisiri ohuliira ḥalala n'Ababbebbulaniya.

³³ Beehasa abaganda babe abo ni bamulengereeeye ni beema hu myaha jaawe, ohuṇwa hu mudaayi ohwola hu mujere. Nga bahejanaho ni beenunja olwohubeehasa baatyo.

³⁴ Nga babeṇula emere ni bayituhisa hu meeza ya Yosefu, cooka eya Bbenjamini yasinga eyabahye bosibosi emirundi etaanu. Balya era banya ni Yosefu era ni baali basangaafu.

44*Ehihopo ehy'efeeza mu saju ya Bbenjamini*

¹ Ni bahena ohulya, nga Yosefu alagira alabirira amago gage ati, "Yoolera abasinde emere mu saju jaawe hiisi muutu n'omuteeramo eyi asobola ohugega. Era hiisi muutu muteere ebbeesa jije hu mugulu w'emere mu saju yiye.

² N'ohena oñambe ehihopo hyange ehi babbota mu feeza ohite hu mugulu w'esaju eyamuto yaawe era taamo n'ebbeesa ejí asasuuye."

³ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, ng'aseebula abasinde abo baniina nasugiryja jaawe.

⁴ Ni baali ni bahiiri hwola ñaleenji ohunjwa mu hibuga, nga Yosefu aloma alabirira ña w提醒 ati, "Londa hu basinde abo, n'onaboleho obalome otí, 'Lwahiina mutusasuuye ehibi mu hiranji ehi hubaholire?

⁵ Hino nj'ehihopo ehi musengwa yange anyweramo era nj'ehi atambisa ohumanya ebija hubano mu moni. Muholire hibi ohuhiiba.'

⁶ Era ni gabalondaho ng'abagaana abaloma ehi Yosefu gamuloma.

⁷ Aye nibo nga bamuloma baati, "Muhulu, hinina ehigema waloma ebibono ebyo? Sihu sobola huhola ehiit u hyehyo.

⁸ Obanga hwagobohiise ebbeesa ejí hwagaana mu saju jeefe ni hwola e Kanani, lwahiina hwiba efeeza oba ezaabbu ohunjwa mu nyumba ya musengwawo?

⁹ Singa ñabano mulala hu efe abeedu babo, oyú onabone nahibihire, embwa enjibi yegula

omugogo. Aye abasigayejo hwesihwesi huja hufuuha beedu babo."

¹⁰ Ng'alabirira amago ga Yosefu, amugobolamo ati, "Mutehiise bulanji. Oyo oyu nagaane n'ehihopo nj'anafuuhe omwidu wange yenjene. Abasigaayeyo nibo sibanabeho musango."

¹¹ Ng'anko hiisi mulala hu bo atwihula esaňu yiye ayita ñaasi, ng'ahena ayibonjolola.

¹² Ng'alabirira ewa Yosefu, atandihira hu y'omuhulu yaawe ohwaza paka olu goola hu yomunjere. Nga bagaana ehihopo mu saňu ya Bbenjamini.

¹³ Ni hyazuuhu hiiti ehihopo ehyo hyali mu saňu ya Bbenjamini, nga bahanula engoye jaawe olw'owusiba, nga bahena bagobosa esaňu jaawe hu nasugirya jaawe bagama mu hibuga.

¹⁴ Mu hiseera ehyo, Yosefu gaali ahiiri mu nyumba e wuwe, Yuda n'abaganda babe ni boola mu nyumba, nga bahubba amafuha mu moni jije ni bajoolleeye.

¹⁵ Nga Yosefu ababuusa ati, "Muholire hinna ehyo? Simumanyire muuti omuutu hy'ese asobola ohulagula gamanya ebiitu ebija hubaño mu moni?"

¹⁶ Nga Yuda amugobolamo ati, "Hunaalome hi musengwa yange? Huňuma hya huloma. Huneňosyeho huutye ohulaga huuti huňuma musango? Hatonda ganihire obubi weefe, efe abeedu babo. Nahani huli beedu ba musengwa yeefe, efe ñalala ni nooyo oyu baageene n'ehihopo mu saňu yiye."

¹⁷ Aye Yosefu galoma ati, "Sipanga huhola ebiitu hyehyo, oyu bageene n'ali n'ehihopo

nj'aja ohufuuha omwidu wange. Abasigaaye mweyagamire eyiri senywe, miyaaya."

Yuda ahiihirira abaganda babe

18 Nga Yuda gegerera aja Yosefu gaali amuloma ati, "Kusunga musengwa yange, wunjihirise ohubaaho n'ehindoma eyi oli. Kusunga otanyigira ese omwidu wuwo, olwohuba manyire ti oli n'obunjangi hy'owa Falaawo era ehi olagira nj'ehi bahola.

19 Muhulu, watubuusa efe abeedu babo oti, 'Muli ni senywe oba muganda yenewe?'

20 Nga huhugobolamo huuti, 'Huli ni seefe aye asahuluŋire era huliyo ni muganda yeefe oyu seefe gasaala mu wusahulu. Muganda yeefe owundi, gaafa. Nahani muganda yeefe oyo nj'omwana yenjene alijo hu nyina era seefe amwenda bugali.'

21 Ng'ano otuloma oti, 'Mumuleetanga ɻano muboneho ko kahase ti ebi muloma bituufu.'

22 Nga muhulu, huhugobolamo huuti, 'Bbaabba sasobola hwihirisa omwana oyo ohumulehaŋo, asobola n'ohufa ogw'omwana wuwe.'

23 Aye ng'otuloma oti, 'Ohutusaho ni muleetire ɻano muto yenewe, sinja hubehirisa hugobola ɻano hwemeerera mu moni jange nindi.'

24 Era muhulu, ni hwagama engo hwalomera seefe ehi watuloma.

25 "Emere ni yatuŋwaho, nga seefe atuloma ati, 'Mwagame e Misiri mutugulireho emere nindi.'

26 Aye hwamugobolamo huuti, 'Sihuja hutiiна e Misiri ohutusaho ni hutiiinire ni muganda yeefe

Bbenjamini olwohuba omuŋugi waayo gatuloma ati sigenda hutiineyo ni huŋuma muganda yeefe ahira ohuba omuŋere.’²⁷

²⁷ “Nga Bbaabba atugobolamo ati, ‘Mumanyire muuti nyinenywe gaasaalira abaana abaseere babiri.

²⁸ Mulala gangota hu moni era aŋanuma hubuusabuusa esolo yamulya. Ohuŋwa hulwo simubonangaho.

²⁹ Singa munjira ono yeesi, ŋabanjo ehigosi hu ngira, muja hugira tiine e magombe ni ndi n'enaku ey'amaani.’ ”

³⁰ Yuda geeyongera ohuloma ati “Olw’ehyo, singa nagama engo wereere aŋanuma Bbenjamini, ng’olu bulamu wa Bbaabba buholera bugali hu mwana oyo,

³¹ kasita anabone ni hutagemeyo ni mulebe yeefe oyo, aja hufa. Efe abeedu babo huja huba ndiife ohuleeteeye Bbaabba olumbe ohumwita.

³² Ehyo n’ohitaaye aŋo, nahahaha Bbaabba ti nja humuhuumma. Namuloma ati, ‘Singa simugobosa n’ali mulamu, omusango guliba hu ndiise.’

³³ “Kale kusunga ofugiirire omuseere ono gagame engo n’abaganda babe, ese kole owiidu mu hifo hihye.

³⁴ Olwohuba nagama tye eyiri Bbaabba, omwana oyo n’ajumanjo? Kusunga wunjeede tagama ohubona ehija ohwola hu Bbaabba.”

45

Yosefu geyanjula eyiri abaganda babe

¹ Yuda n'ahenire ohweririgana, Yosefu gaali saahisobola hweyongera ohwehweherera eyiri abaganda babe mu moni j'abanjeeresu babe. Olw'ehyo, galagira Abanjeeresu abo bañwenjo batule ebulafu. Kale ni ɳaali ni ɳajumano omuutu owundi yesiyesi ohutusaho abalebe babe, ng'abaloma ati, "Ese ndiise Yosefu."

² Ng'ahena alira n'ejanjaasi ery'amaani, n'Abamisiri abaali ebulafu baanjulira era batiina balomeraho n'abomu mago ga Falaawo.

³ Nga Yosefu aloma abaganda babe ati, "Ese ndiise Yosefu! Bbaabba ahiirinjo mulamu?" Aye abaganda babe ni bañulira ehyo, sibamugobolamo olw'esisi.

⁴ Ng'ajo Yosefu aloma abaganda babe ati, "Mwigerere ɳano." Ni beegerera aja gaali ng'abaloma ati, "Ndiise Yosefu muganda yenywe, oyu mwagusa abaatu b'e Misiri.

⁵ Aye ɳajume alunjira owahye era mутерали-
hirira olwohuba mwatunda hyapweramo ohuba
ɳano, olwohuba Hatonda gapindiha eno mbe-
herereyo ponie obulamu w'abaatu.

⁶ Naahani myaha ebiri enjala n'eruma aye
emyaha etaanu mu moni, ɳaja huñumano
ohuhoma n'ohuhungula.

⁷ Ne Hatonda gapindiha eno ohubehererayo,
ko enywe n'abejuhulu benywe mwahañona mu
ngeri eyeñunjisa, mwahasigalaño ni muli bal-
amu hu hyalo huno.

⁸ "Sindiinywe omwagira naaja ɳano aye Ha-
tonda. Gafuula omuñi w'amagesi omuhulu owa
Falaawo, omuhungu w'amago gage era omuñugi
w'ehyalo hy'e Misiri hyosihyosi.

⁹ Kale mwagameyo mangu mulomere Bbaabba muuti, 'Yosefu omwana wuwo aloma ati Hattonda gamufuula muŋugi w'egwanga ly'e Misiri lyosiryosi. Olw'ehyo, yanguŋaho wuuje eno mangumangu.

¹⁰ Oja humenyanga mu twale ly'e Goseni era oja huba ŋaapi ni neese, ewe n'abaana ko n'abejuhulu babo n'etaama n'embusi n'enombe ko ni neebyo byosibyosi ebi oli ni nabyo.

¹¹ Nja huhulabirira n'oli eno, olwohuba enjala ehiiruma emyaha etaanu ejomu moni. Nano sooja hulumwa enjala.'

¹² "Enywe mwabeeene ko ni muganda yange Bbenjamini, mubona muuti mu butuufu oweene, ndiise ali huloma ni nenywe.

¹³ Mutiine mulomere Bbaabba hu ŋono eri ndi ni nalyo ŋano mu gwanga ly'e Misiri n'ebijamba hu biitu ebindi byosibyosi ebi muweene era muhene mumuleete ŋano mangu."

¹⁴ Ng'ajo ahena agwa mugandawe Bbenjamini mu hifuba nga bombi bakukumusa amasiga olw'esangaalo.

¹⁵ Ni gahena ng'agwa abaganda babe bosibosi mu bifuba nakukumusa amasiga olw'esangaalo. Oluvanyuma ng'abaganda babe batandiiha ohuŋaya ni naye.

¹⁶ Amanjuliro ni goola mu lubiri lwa Falaawo ti abaganda ba Yosefu baali bajire, Falaawo n'abahungu babe bosibosi baali basangaafu.

¹⁷ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Loma abaganda babo oti, 'Mutwihe emigugu hu nasugirya jenywe mwagame e Kanani,

18 muleete senywe n'amago genywe, muuje mube eno. Nja hubaŋa e twale erisingira erala obulaŋi era muja huba n'emere.'

19 Era balome oti, 'Mutiine n'ebigaali ohunjwa ŋano e Misiri, ohugegeramo abaana abanjere n'abahasi benywe, muleete ni senywe.'

20 Era mutafaayo hu biiu byenywe ebi muli ni nabyo eyo olwohuba ebiranji byosibyosi ebyomu gwanga ly'e Misiri, biija huba byenywe."

21 Ng'abasaani ba Yisirayiri* bahola baatyo. Nga Yosefu abanja ebigaali, ng'olu Falaawo galagira era gabaŋa n'emere eyohulira mu ngira.

22 Nga hiisi mulala hu bo amuŋa ebyambalo ebinyaaha aye ng'anja Bbenjamini ebitundu by'efeeza ebihumi bidatu† n'ebyambalo emigigi etaanu.

23 Ng'aneeresera semwana nasugirya ehumi ni jetwihire ebiranji ebyomu gwanga ly'e Misiri, ni nasugirya ekasi ehumi ni jetwihire engaano n'emere n'ebyohulira mu ngira ni batiina.

24 Ng'ango aseebula abaganda babe abo ahena abaloma ati, "Mutaduhanira mu ngira."

25 Ng'abaganda babe batiina baŋwa e Misiri, boola mu hyalo hy'e Kanani eyiri Yakobbo laata yaawe.

26 Nga bamuloma baati, "Yosefu ahiriyo mulamu era muhulu nj'anuga ehyalo hy'e Misiri." Aye ehyo hyamuŋoleresa era sigahifugiirira.

27 Aye ni bamulomera byosibyosi ebi Yosefu gabaloma, gabona n'ebigaali ebi Yosefu gaŋindiha

* **45:21 45:21** Oba Yakobbo. † **45:22 45:22** Huupi ekilo edatu n'ehitundu.

ohumugega ohumuñjira e Misiri, nga Yakobbo laata yaawe agobolamo amaani.

²⁸ Ng'ano Yisirayiri aloma ati, "Naahani fugirira! Yosefu omwana wange ahiiriyo mulamu. Nja hutiina muboneho ni kiiri hufa."

46

Yakobbo atiina e Misiri

¹ Nga Yisirayiri añaamba olugendo atiina n'ebiitu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo era ni goola e Bberuseebba, ganjayo ejongo eyiri Hatonda wa Yisaka semwana.

² Nga Hatonda aloma ni Yisirayiri mu hirooto owiire ati, "Yakobbo, Yakobbo."

Nga Yakobbo amugabolamo ati, "Wanji Musengwa."

³ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiise Hatonda, Hatonda wa lataawo, otatya hutiina e Misiri, olwohuba ndihufuulira eyo egwanga ebbala.

⁴ Nja hwehirira ni neewe ohutiina mu gwanga ly'e Misiri era mu butuufu oweene ndihugobosa ñano. Era n'olifa, Yosefu alihugolola."

⁵ Ng'ano Yakobbo añawa e Bberuseebba, ng'abaana ba Yisirayiri bagega Yakobbo laata yaawe, n'abaana n'abahasi baawe, mu bigaali ebi Falaawo gabañindihira ohugenderamo.

⁶ Nga banira ebisolo byawe ko n'ebiitu byawe ebi baasuna mu gwanga ly'e Kanani, nga Yakobbo n'olulyo lulwe lwosirwosi batiina e Misiri.

⁷ Gatiina e Misiri n'abasaani n'abahaana ko n'abejuhulu babe, olulyo lulwe lwosirwosi.

- ⁸ Amasiina g'abasaani ba Yisirayiri (Yakobbo n'abasaani babe) abaatiina e Misiri ngagano:
Lubbeeni omusaani wa Yakobbo omudaayi.
- ⁹ Abasaani ba Lubbeeni baali nje
Kanoki ni Paalu ni Kezirooni ni Karumi.
- ¹⁰ Abasaani ba Simyoni baali nje
Yemweli ni Yamini n'Okadi ni Yakini ni
Zokali ni Sawulo omwana wuwe mu
muhasi Omukanani.
- ¹¹ Abasaani ba Leevi baali nje
Girisoni ni Kohasi ni Merari.
- ¹² Abasaani ba Yuda baali nje
Eri n'Onani ni Seera ni Pereezi ni Zeera. Aye
Eri n'Onani baafiira mu hyalo hy'e Kanani.
Abasaani ba Pereezi baali nje
Kezirooni ni Hamuli.
- ¹³ Abasaani ba Yisikaali baali nje
Toola ni Puuva ni Yobbu ni Simurooni.
- ¹⁴ Abasaani ba Zebbulooni baali nje
Seredi n'Eloni ni Yaleeri.
- ¹⁵ Abo nj'abasaani ba Leeya aba gasaalira
Yakobbo mu Padani Alaamu ohwongera hu ba
Dina omuhaana wuwe gasaala. Abaana babe
bosibosi, abaseere n'abahaana baali adatu naba-
datu.
- ¹⁶ Abasaani ba Gaadi baali nje
Zifooni ni Hagi ni Suuni n'Ezibboni n'Eri
n'Arodi n'Aleeri.
- ¹⁷ Abasaani b'Aseri baali nje
Yimuna ni Yisuva ni Yisuvi ni Bberiya.
Mboojo yaawe gaali nje Seera.
Abasaani ba Bberiya baali nje
Hebberi ni Malukiyeeli.

18 Abo nj'abaana aba Zilupa gasaalira Yakobbo. Zilupa nj'oyu Labbaani gaanja Leeya omuhaana wuwe ohuba omwidu wuwe. Bosibosi ɣalala, Yakobbo gamusunamo abaatu ehumi namukaaga.

19 Abasaani ba Lakeeli muha ya Yakobbo baali nje

Yosefu ni Bbenjamini.

20 Yosefu gasaala Manase n'Efulayimu n'ali e Misiri. Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi wa Oni nj'owaali nyinaawe.

21 Abasaani ba Bbenjamini baali nje

Bbeera ni Bbekeri n'Asubbeeli ni Geera ni Naamani n'Eki ni Roosi, Mupiimu ni Hupimu n'Arudi.

22 Abo nj'abasaani ba Lakeeli aba gasaalira Yakobbo, ɣalala baali ehumi nabane.

23 Omusaani wa Daani gaali nje Husimu.

24 Abasaani ba Nafutaali baali nje Yahizeeri ni Guuni ni Yezeri ni Silemu.

25 Abo nj'abasaani ba Yakobbo aba Bbiluha gamusaalira. Bbiluha oyo nj'oyu Labbaani gaanja Lakeeli omuhaana wuwe, abe mwidu wuwe. Era nj'owamusaalira abaana musanvu ɣosinjosi.

26 Abo bosibosi abaatiina e Misiri ni Yakobbo, abomu lulyo lulwe n'otuhiiseho abahasi b'abaana babe, baali abaatu kaaga namukaaga.

27 N'ogataho abasaani ba Yosefu ababiri aba gasaalira e Misiri, ohunjirira ɣalala, abaatu

abomu mago ga Yakobbo abaatiina e Misiri
bosibosi baali sanvu.

²⁸ Nga Yakobbo atuma Yuda eyiri Yosefu ohumuja endagiriro eyitiina e Goseni. Ni boola mu twale ly'e Goseni,

²⁹ nga Yosefu anjamba ehigaali hihye, atiina mu Goseni ohwagaanana Yisirayiri semwana. Yosefu ni gahubba emoni hu semwana ati bbepa, gatiina gamugwa mu hifuba, ng'alira ohuhena ehiseera ehyene ehireenji olw'esangaalo.

³⁰ Oluvanyuma, nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Naahani n'olu fa nefiira olwohuba kuweene n'emoni jange nabona ti ohiiri mulamu."

³¹ Ng'ano Yosefu aloma abaganda babe n'abaatu abandi abaatiina e Misiri ni semwana ati, "Nahatiine eyiri Falaawo mulome ti, 'Abaganda bange n'abaatu abandi abaaajire ni Bbaabba ababaaye ni bamenya mu hyalo hy'e Kanani, bajire ohumenya eno ni neese.

³² Abaatu abo baayi b'ebayo era bajire n'ebayo ko n'ebiit byawe byosibyosi.'

³³ Falaawo n'abalanga gababuusa ati, 'Muhola mirimo hi?'

³⁴ Mumugolangamo muuti, 'Efe abeedu babo huli baayi by'ebayo ohunwa mu bunjere weefe hy'abasehulu beefe ng'olu baali.' Ehyo hija humuleetera ohubaleha mumenye mu twale ly'e Goseni olwohuba Abamisiri benyinyalya abaayi."

47

¹ Nga Yosefu atiina alomera Falaawo ati, "Bbaabba gajire ohunwa e Kanani n'abaganda

bange n'ebayayo byawe ko n'ebiitu byawe byosi-byosi era bali e Goseni."

² Era gatobolamo hu baganda babe bataanu ng'abaŋira ewa Falaawo.

³ Nga Falaawo abuusa abaganda babe abo ati, "Muhola mirimo hi?"

Nga bamugobolamo baati, "Efe abeedu babo huli baayi hya basehulu beefe."

⁴ Nga bamuloma baati, "Hujire ohubaaho eno olwohuba enjala y'amaani e Kanani era ebayayo byefe biŋuma n'enyaasi ery'ohwaya. Huhusunga otufugiirire humenye mu twale ly'e Goseni."

⁵ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Lataawo n'abaganda babo bajire eyi oli,

⁶ egwanga ly'e Misiri liri mu mihono jijo, leha lataawo n'abaganda babo beehale mu twale erihira obulaŋi. Hababe e Goseni. N'oba n'omanyire mulala hu bo ali n'omuhono ogwohwaya, muŋe alabirirenga ebayayo byange."

⁷ Ng'ano Yosefu anjira Yakobbo semwana eyiri Falaawo. Yakobbo n'ahenire ohuheesa Falaawo n'ohumusabira ekabi,

⁸ nga Falaawo amubuusa ati, "Oli n'emyaha jinga?"

⁹ Nga Yakobbo agobola mu Falaawo ati, "Kenire emyaha cikumi n'adatu ni sengujuha mu hyalo muno. Emyaha jange mitono era ja bigosi aye sijoola hu myaha ja basehulu bange abaali abagendi."

¹⁰ Nga Yakobbo asabira Falaawo ekabi ahena aŋwaŋo atiina.

11 Ebyo ni byaŋwa, nga Yosefu aŋamba semwana n'abaganda babe abaŋa eroba mu twale ly'e Lameseesi erihirayo obulaŋi mu gwanga ly'e Misiri bamenyamo ng'olu Falaawo galagira.

12 Nga Yosefu aŋa semwana n'abaganda babe ko n'abaatu aba gaali ni nabo emere ohusizira hu bungi w'abaana baawe.

Enjala ebitiirira hu hyalo

13 Mu hiseera ehyo, ŋaali ŋaŋumano mere mu hyalo hyosihyosi olwohuba enjala yaali nyangi bugali.

14 Nga Yosefu ahumbaania ebbeesa josijosi ejaali mu gwanga ly'e Misiri nomu Kanani ej batundanga mu ngaano ng'ajinjira mu lubiri lwa Falaawo.

15 Abaatu b'e Misiri n'e Kanani ni batambisa ebbeesa jaawe josijosi jabaŋwaho, batina eyiri Yosefu bamuloma baati, "Muhulu, tunje emere. Otatuleha hufa enjala. Ebbeesa jitunyoyeeho."

16 Nga Yosefu abaloma ati, "Ng'olu bbeesa jibaŋyeyeho, ŋahani muleete ebyayo byenywe mbanjemo emere."

17 Nga bamunirira embalaasi n'etaama n'enjome ni nasugirya jaawe, abaŋamo emere. Ng'omwaha ogwo gaaja abaŋa emere mu byayo byawe byosibyosi.

18 Omwaha ogwo ni gwaŋwaho, nga nindi abaatu batina eyiri Yosefu omwaha ogwalondaho bamuloma baati, "Sihuŋjanga hwehweherera musengwa yeefe, mu butuufu oweene ebbeesa jatuŋwaho n'ebayayo byefe byosibyosi

ŋahani bibyo. Nahani huŋuma hiitu hyosihyosi ohutusaho emibiri n'amaloba geefe.

19 Huhusunga otatuleha hufa enjala hulehe aŋo amaloba geefe. Tugule era ogule n'amaloba geefe otuŋemo emere. Efe huja hufuuha beedu ba Falaawo n'amaloba geefe gafuuhe gage. Tuŋe emere hwahaŋona enjala, amaloba geefe gatasigala aŋo ni muŋumamo muutu.”

20 Olw'enjala ohubitirira mu gwange ly'e Misiri, abaatu bagusa Yosefu amaloba gaawe, nga gafuuha ga Falaawo. Hiisi Mumisiri gaali n'ohutunda eroba lirye olw'enjala, ng'eroба lifuuha lya Falaawo.

21 Nga Yosefu afuula abaatu beedu ohuŋwa hu salo ly'e gwanga ly'e Misiri ohwola hu yindi.

22 Aye sigagula loba ly'abasengi olwohuba basunanga omugabo ohuŋwa ewa Falaawo era balinga n'emere eyibahena. Ehyo nje hyagira ndibatunda byawe.

23 Nga Yosefu aloma abaatu ati, “Ale ŋahani ng'olu mbagulire, muli baatu ba Falaawo n'eroba lyenywe lyosiryosi lya Falaawo. Owumo mbobuno muje muhome.

24 Aye ni mugesa emere, muli n'ohuŋa Falaawo hirala ehyohutaano, efikaho esigale yenywe n'abaana benywe ko n'abaatu abamenya ni nenywe.”

25 Ng'abaatu bamugobolamo baati, “Muhulu hufugiirira ohuba beedu ba Falaawo olwohuba obaaye wahyere eyi huli otuŋonisye ohufa enjala.”

26 Nga Yosefu ahitaño ng'egambi mu gwanga lya Misiri n'ohwosa hatyane ti hirala ehyohutaano ehy'amakungula bya Falaawo. Eroba ly'abasengi lyonjene njeritafuuha lya Falaawo.

27 Nga Abayisirayiri bamenya mu gwanga ly'e Misiri mu twale ly'e Goseni. Basuna obuñinda era hiisi ehi banjambangaho hyalimo ehyasa era beyongera obungi bugali.

28 Nga Yakobbo ahena emyaha ehumi namusanvu mu gwanga ly'e Misiri. Nga ɣalala ɣosinjosi aba n'emyaha cikumi ane namusanvu.

29 Ehiseera ni hyali huupi ohwola Yisirayiri* ohufa, galanga omusaani wuwe Yosefu ng'amuloma ati, "Pambre ehisa ote omuhono gugwo ɣaasi w'ehisambi hyange, olayire oti oja hundaga ehyere era obe mwesigwa eyi ndi mutasiiha mu gwanga ly'e Misiri.

30 Aye ni fanga, wungeganga watusa e Misiri, wapira wasiiha ɣalala n'abaatu bange."

Nga Yosefu amugobolamo ati, "Nja huhola ng'olu olomire."

31 Nga Yisirayiri amuloma ati, "Layira oti oja huhola ng'olu oli husuubisa." Ng'anko Yosefu amulayirira. Nga Yisirayiri gediira hu muhoomero gugwe ajumiryia Hatonda.†

48

Manase n'Efulayimu

* **47:29 47:29** Oba Yakobbo. † **47:31 47:31** *hu muhoomero gugwe Ebyanjandihawa ebindi biroma biiti hu hitanda hihye.*

¹ Oluvanyuma lw'endaalo sinyingi, balomera Yosefu baati, "Lataawo mulwaye bugali." Ng'anjo Yosefu atiina n'abasaani babe bombi Manase n'Efulayimu ohubona semwana.

² Ni balomera Yakobbo baati, "Omusaani wuwo Yosefu gajire ohuhubona," Yisirayiri ghahamuha gehala hu hitanda.

³ Nga Yakobbo aloma Yosefu ati, "Hatonda Omwene Buñangi gambonehera e Luuzi mu gwanga ly'e Kanani, nga gaapa ekabi,

⁴ aloma ati, 'Nja huhwasa ni ngalamya olusaaye lulwo. Nja hufuula olusaaye lulwo ohuba amawanga mangi era ndibanya ehyalo hino ohuba obutaka emirembe n'emirembe.'

⁵ Naahani abasaani babo bombi Efulayimu ni Manase, aba wasaalira mu gwanga ly'e Misiri muno, ni kiiri huuja baaja hufuuha bange. Abaana abo Efulayimu ni Manase baaja hufuuha bange ng'olu Lubbeeni ni Simyoni baali baana bange.

⁶ Abaana abawasaala oluvanyuma, baaja huba babo era baaja husuna emiñuluho ohuñwa hu bahyawe abo ababiri.

⁷ Kola hino olw'ehyo ehyola hu maawo Lakeeli. Ni naali ni pwa e Padani, ehy'enaku nga gafiiraho mu ngira mu hyalo hy'e Kanani ni ñahiiriñjo ahanaanjiro ohwola Efulaasi. Kale nga musiiha eyo hu engira eyitiina e Efulaasi" (nje Bbeserekemu).

⁸ Yisirayiri ni gabona abasaani ba Yosefu, ng'abuusa ati, "Bano baana b'ani?"

⁹ Nga Yosefu agobolamo mu semwana ati, "Bano nj'abaana aba Hatonda gaapera ñano."

Nga Yisirayiri amuloma ati, “Baleete ɳano mbasabire ekabi.”

¹⁰ Emoni ja Yisirayiri jaali sijibona bulanji olw'obusahulu. Nga Yosefu abegeresa ɳaapi ni semwana, Ng'aŋo Yisirayiri abagwa mu hifuba abafumbeerera.

¹¹ Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, “Naali sipeega ti nja huhubonaho nindi. Ne Hatonda gapaaye ekabi naabona nohu lusaaye lulwo lwosi.”

¹² Nga Yosefu abatusa mu magulu ga sehulu yaawe geyala hwiroba mu moni jije.

¹³ Nga Yosefu abaŋamba bombi, Efulayimu amuluŋamya hu muhono gwa Yisirayiri omugooda. Era ng'aŋamba Manase mu muhono gugwe omugooda amuluŋamya hu muhono gwa Yisirayiri omulungi.

¹⁴ Aye Yisirayiri gajanula emihono ni jibitangeene, gaŋamba omuhono gugwe omulungi gaguta hu mutwe gw'Efulayimu owaali omunjere aye ng'aŋamba omuhono gugwe omugooda aguta hu mutwe gwa Manase owaali omudaayi.

¹⁵ Ng'asabira Yosefu ekabi ati,
“Hatonda w'abasehulu bange Yibbulayimu ni
Yisaka,

mu bulamu waawe bagendanga ng'olu
genda,

Hatonda owundabiriye ohuŋwa obunjere
wange wosiwosi ohwola hatyane,

¹⁶ Malayika oyo owununuuye mu bigosi byosi-
byosi,
aŋe abaseere bano ekabi.

Abaatu bakebulirenga era bahebulirenga ni
 Yisaka Bbaabba ni Yibbulayimu sehulu
 yange olw'abaseere bano,
 basalagane ekasi n'esinde beyongere era
 baale hu hyalo."

17 Yosefu ni gabona semwana n'ataaye
 omuhono gugwe omulungi hu mutwe
 gw'Efulayimu, sihyamusangaasa. Olw'ehyo,
 ganjamba omuhono gwa semwana omulungi ni
 genda agutuse hu mutwe gw'Efulayimu acute
 hu mutwe gwa Manase.

18 Nga Yosefu aloma semwana ati, "Bbe,
 Bbaabba, Manase nj'omudaayi, ηamba
 omuhono gugwo omulungi ogute hu mutwe
 gugwe."

19 Aye semwana gagaana gaaloma ati,
 "Manyire, mwana wange, manyire. Yeesi
 alifuuha gwanga era yeesi aliba muhulu. Ne
 mugandawe omunjere alimuhira era abejuhulu
 babe balifuuha mawanga mangi."

20 Yisirayiri gabasabira ekabi hu ludaalo olwo
 ati,

"Abayisirayiri banasabenga ekabi ni baloma
 baati,
 'Hatonda ahufuule hy'Efulayimu ni Man-
 ase.' "

Kale mu hubasabira ekabi, gatangirisa Efulay-
 imu mu hifo hya Manase.

21 Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Ese ndi
 huupi hufa aye Hatonda anaabenga ηalala ni
 nenywe era alibagobosayo mu hyalo hya base-
 hulu benywe.

22 Era ewe ndiiwe oyu paaye eroba eryomu twale ly'e Sekemu eri nasuna olu nasaosa Abamooli n'epiima n'obusaale. Omugabo gugwo guli n'ohuhira ogwabahyo."

49

Yakobbo asabira abasaani babe ekabi

1 Ng'anko Yakobbo alanga abasaani babe abaloma ati, "Muhumbaane mbalomere ebirib-abaho mu biseera ebiija mu moni.

2 "Muhumbaane, muŋulire,
enywe abasaani ba Yakobbo.
Muŋulire ehi senywe Yisirayiri aloma.

3 "Lubbeeni, ndiiwe namudaayi wange,
ndiiwe oweeta amaseere gange,
enjono n'amaani gago gahira aga bosibosi.

4 Ewe otabuha hy'amaaji agabanda,
sooja huba w'enjono olwohuba waniina hu
hitanda hya lataawo,
hu buliri wange wawonoona,
wanjenyuha n'omuhasi wange.

5 "Simyoni ni Leevi baganda,
epiima jaawe bisoosa ebisihiirisa.

6 Sinja hubenimbaho mu huteesa hwawe,
sinja huba mu luhihi lwawe,
olw'etima lyawe beeta abasinde,
era balemasa enombe ebunwa
ohwenda ohwesangaasa.

7 Obusungu waawe
buholimirwe, olwohuba bungi,
obuhambwe waawe obuleeta olusismo.

Ndi sasaania abejuhulu babo
mu Yisirayiri mwosimwosi.

⁸ “Ewe Yuda, abaganda
babo baja huhutendanga,
banahuhubbirenga amafuha,
olwohuba oja huŋangula abalabe babo.

⁹ Mwana wange Yuda oli
musira hy'epologoma,
eyigobola ohuŋwa mu huŋiima.

Mwana wange Yuda oli
musira hy'epologoma, nj'ani ahusagadula?

¹⁰ Esimbo y'owaami siyija
huŋwa mu ngalo ya Yuda,
oba esimbo y'obunjugi
ohuŋwa mu ngalo y'abejuhulu babe,
ohwola olu omweneeyo aliija ohuyinjira
oyo oyu baatu bosibosi mu hyalo
baligondera.

¹¹ Emizabbibbu jije jiryama bugali,
jiryama goola n'ohujirobbaho nasugirya
era alyosa engoye
mu mwenge omutwahaali
ogwomu mizabbibbu.

¹² Emoni jije jiritwahaala
ohuhiraho omwenge gw'emizabbibbu,
n'ameeno gage galiba mahosa hy'amabeere.

¹³ “Zebbulooni aja humenya
hu gobo ly'enyanja,
eyo hu mwalo eyi amaato gagobera.
Esalo yiye ejahuba yi Sidoni.

- 14 "Yisikaali ali hya
 nasugirya ey'amaani,
 egalamira njagati w'emigugu
 ne ni tasobola hwenyoha.
- 15 Cooka n'abona ehifo ehi
 ali hurjuumuliramo ni hiri
 hiranji era ni hyesiimisa,
 agonda bamutwiha emigugu, gaahola owi-
 idu.
- 16 "Ewe Daani oja
 hulamulanga abaatu babo n'otehubbira,
 nga hirala hu biha bya Yisirayiri.
- 17 Daani oja huba wahabi
 hy'omusota ogweteegire hu tulo
 w'oluguudo,
 hy'efulugudu hu tulo w'oluguudo,
 ebooja ohugulu hw'embalaasi yesinduha
 ng'oyo ayihayeho agwa hinyumanyuma."
- 18 Ni gahena ng'alomba ati,
 "O MUSENGWA,
 kusunga wuuje wunonjole."
- 19 Nga Yakobbo atiina mu moni n'ohulaamira
 abaana babe ati,
 "Ewe Gaadi, ehibinja
 hy'abasigu hirihiwaagala,
 aye olyesoolaho wahibbinga
 era badulumu ni bataheja n'egongo.
- 20 "Ewe Aseri, eroba liryo
 lijia huba gimu bugali,
 abejuhulu babo balimanga

emere eyi bahabaha baliryanga.

21 “Ewe Nafutaali wuuja
huba hy’emaadu eyetaaya mwisugu
era esaala otwana otuboneha obulanji.

22 “Yosefu oja huba
hy’omuzabbibbu ogwamera hu tulo
w’olwabi,
oguleremala n’amasaga gagwo
ganiina gasingaho n’ehiteepe.

23 Abalabe babo
bahuwaagala n’obuhambwe ow’amaani,
nga ko balasa obusaale n’ehabyo.

24 Aye waguma
wanywanywasa ehisooosa hihyo,
olwohuba Omwene Buñangi,
Hatonda wa Yakobbo,
Oyo Amulabirira

era Ogubaale omu Yisirayiri genjogoma,

25 Hatonda wa lataawo, gahuyeeda,
Hatonda Omwene Buñangi ahune ekabi,
ekabi ejia namugulu mwigulu,
ekabi ejinwa ḥaaasi mwiroba,
ahune ekabi osaale ekasi n’esinde
era n’ebayayo bibyo bisaalagane.

26 Ekabi ejia lataawo ali huhuña
jihiriraho erala ejo ejinwa mu sozi,
esozi ejibajo emirembe n’emirembe,
era enjingi ejolubeerera
ekabi ejo josijosi jibe hu Yosefu
olwohuba ewe onaabenga
mulangira mu balebe babo.

27 “Naahani ewe
 Bbenjamini oli hya nahinywamalwa,
 mu mugamba ahafuula ehyanja imire
 era ehy'egulo gaheneresa ehi asigahiise.”

28 Ebyo byosibyosi nj'ebiha bya Yisirayiri
 ehumi nabibiri era ebyo mbebi saawe galomaho
 n'abasabira ekabi, hiisi muutu namuja ekabi
 ejimusaanira.

Ohufa hwa Yakobbo

29 Ng'ajo saawe Yakobbo abaloma
 n'abahamiirisa ati, “Ndi huupi hufa aye ni
 fanga, musiihangha ɳalala n'abasehulu bange
 mu pungulu eyiri mu hisugu ehyali ehy'Efulooni
 Omuhiiiti,

30 mu pungulu eyiri e Makupeera ɳaapi ni Ma-
 mule mu hyalo hy'e Kanani. Ehisugu ehyo Yib-
 bulayimu gahigula hu Efulooni Omuhiiiti ohusi-
 ihangamo abaatu babe.

31 Naweene ajo, paŋa baasiicha Yibbulayimu
 ni Saala omuhasi wuwe, ɳaweene ajo paŋa
 baasiicha Yisaka ni Labbeka omuhasi wuwe era
 ajo paŋa nasiiha Leeya.

32 Ehisugu omuli epungulu eyo, bahigula hu
 Bahiiti.”

33 Yakobbo ni gahena ohulaabbira abasaani
 n'ebibono ebyo, ng'adunda amagulu agata hu hit-
 anda gegolola, nga geesa omuuya ogusembayo,
 ng'afa.

50

¹ Nga Yosefu agwa hu semwana, alira n'amufumbereeye olwobulumi n'ohwenda ohu gaali n'amwendamo.

² Nga Yosefu alagira abeedu babe abasanu ohuta obulesi hu mulambo gwa semwana Yisirayiri, gutabola. Ng'abasanu abo bahola ng'olu babalagira.

³ Ohuhola hu mulambo gutabola hyaniranga endaalo amahumi ane. Era Abamisiri bahena endaalo sanvu ni bamulira.

Bajira omulambo gwa Yakobbo e Kanani

⁴ Endaalo ej'ohumulira ni jaŋwa, nga Yosefu aloma abahungu abaŋa Falaawo amagesi ati, "Ni muba ni mupambirwa ehisa, mundomere Falaawo muuti,

⁵ 'Bbaabba gandayisa ati, "Ndi huupi hufa era ni fanga wusiihangā mu pungulu eyi nayaba mu gwanga ly'e Kanani." Kale kusunga wufugiirire tiine siihe Bbaabba, oluvanyuma ko ngobole.' "

⁶ Nga Falaawo amuloma ati, "Tiina osiihe lataawo ng'olu gahulayisa."

⁷ Nga Yosefu atiina ohusiiha semwana. Abahungu ba Falaawo bosibosi bamuŋereheraho: abahulu b'embuga ko n'abasaaja bahulu mu gwanga ly'e Misiri n'abasaaja bahulu abomu nyumba yiye

⁸ n'abomu mago ga Yosefu bosibosi n'abaganda babe ni naabo abaali mu mago ga semwana Yakobbo. Abaana baawe abanjere n'etaama n'enjcombe jaawe, ebyo byonjene nj'ebyasigala e Goseni.

9 Ebigaali era nabohu mbalaasi boosi bamujereheraho ohuja ohusiiha semwana. Ehibinija ehyamuñerehera hyali hibbala bugali.

10 Ni boola mu hifo hy'Atadi aña baasiritiranga engaano, ḥaapi ni Yoludaani, abaatu bahubba enduulu era balira bugali. Nga Yosefu ahena endaalo musanvu n'ahola omukolo gw'ohulira semwana mu hifo ehyo.

11 Abakanani abaali ni bamenya mu hitundu ehyo omwali ehifo hy'Atadi aña baasiritiranga engaano, baloma baati, "Abamisiri balirire bugali olw'enaku." C'ehyagira ehifo ehyo ḥaapi ni Yoludaani bahiranga baati Abbiri Mizirayimu.*

12 Abasaani ba Yakobbo baahola ng'olu gabalagira:

13 nga banjira omulambo gwa saawe bagusiiha e Kanani mu pungulu mu hisugu hya Makupeera ḥaapi ni Mamule, ehi Yibbulayimu gagula hu Efulooni Omuhiiiti ohusiihangamo abaatu babe.

14 Yosefu ni gahena ohusiiha semwana, niye n'abaganda babe ko n'abaatu abandi bosibosi abaatiina ni naye ohusiiha semwana, baagamayo e Misiri.

Yosefu agumya abalebe babe

15 Abaganda ba Yosefu ni baabona saawe n'afuuye, nga baloma baati, "Naahani ng'olu Bbaabba gahenire ohufa, Yosefu asobola ohwenda ohutwesasusa olw'ehihwamuhola."

* **50:11 50:11** Abbiri Mizirayimu hitegeesa hiiti "ohulira hw'Abamisiri."

16 Ehyawamo nga batuma omuutu eyiri Yosefu baati, "Lataawo ni gaali n'ahiiri hufa, galoma ati,

17 'Mulomanga Yosefu muuti: Kusunga osoniye abaganda babo ebisirisinye ebi bahuhola.' Nahani huhusunga osoniye abeedu ba Hatonda wa lataawo." Ni balomera Yosefu obuhwenda owo, galira amasiga.

18 Ng'abaganda babe batiina bahubba amafuha mu moni jije, bamuloma baati, "Huli beedu babo."

19 Nga Yosefu abaloma ati, "Mutatya. Sindi Hatonda.

20 Mwali mwendire ohukosa aye Hatonda gahicuusamo olw'ohwenda ohwoheresa ehirijo hatyane, ohunjonia abaatu bangi.

21 Olw'ehyo, mutatya. Nja hubahuumma, enywe n'abaana benywe." Ng'abahahasa ati ejuma higosи hyosihyosi ehija huboolaho. Era galoma ni nabo n'ejoyo.

Ohufa hwa Yosefu

22 Yosefu gamenya e Misiri n'abomu mago ga semwana bosibosi. Gawangaala emyaha cikumi mu kumi.

23 Yosefu gabona abaana b'Efulayimu ab'omulembe ogwohudatu. Gabona n'abaana ba Makiri omusaani wa Manase, aba boosi gabala ohuba baana babe.

24 Ehiseera hyola, nga Yosefu aloma abaganda babe ati, "Ese ndi huupi hufa. Aye mu butuufu Hatonda alibununula gabatusa mu gwanga lino gabanjira mu hyalo ehi gasuubisa galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ati aja hubanja."

²⁵ Nga Yosefu alayisa abasaani ba Yisirayiri ati, "Hatonda alibunula era mugeganga am-agumba gange mwagatusa mu gwanga lino."

²⁶ Nga Yosefu afa n'anjesa emyaha cikumi mu kumi. Nga bamuhalirira bamuta mu sanduuku e Misiri.

**Endagaano Epyaha ko n'ebitabo ebindi
eby'Endagaano Ekyire mu Lunyole
Nyole: Endagaano Epyaha mu Lunyole (Bible)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nyole)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This is the New Testament in Lunyole of Uganda, with 10 books from the
Old Testament.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 May 2025 from source
files dated 17 May 2025
e00787cd-838f-597a-9477-00b97e4e2cff